

COINCIDENT AMB EL DESÈ ANIVERSARI DE LA CARTA DE JOAN PAU II ALS ARTISTES,
DESCOBRIM L'EXPERIÈNCIA ARTÍSTICA I DE FE DE CREADORS MOLT DIVERSOS

Renovada epifania de bellesa

S'han complert deu anys d'ençà que Joan Pau II va escriure la seva cèlebre carta als artistes: poetes, escriptors, escultors, arquitectes, músics, actors, etc., que «no únicament enriqueixen el patrimoni cultural de cada nació i de tota la humanitat, sinó que presten un servei social qualificat en benefici del bé comú». En la seva carta als artistes, Joan Pau II palesava el desig de l'Església d'establir una nova aliança amb els artistes per tal que d'aquesta col·laboració «sorgeixi una renovada epifania de bellesa per al nostre temps». Coincident amb la celebració del 10è aniversari de la carta de Joan Pau II i només uns dies després de la trobada de Benet XVI amb els artistes a la Capella Sixtina, *Catalunya Cristiana* s'ha submergit en l'experiència de creadors molt diversos a través d'una pregunta: «Quina síntesi personal fa de la seva creació artística i de la transcendència?»
P 2-6

«L'Església ha d'estar a punt per
acollir el Miquel Àngel del segle XXI»
Entrevista al director dels Museus
Vaticans

Bíblia i art entren en apassionant
diàleg de la mà d'ARMAND PUIG i
PERICO PASTOR

P 23

L'essència del diàleg interreligiós

El monjo benedictí Pierre-François de Béthune explica en el llibre *La hospitalidad sagrada entre las religiones*, publicat per Herder Editorial, com el budisme li ha permès adonar-se de la vigència absoluta del missatge de Jesús, alhora que descriu com ha de ser el diàleg interreligiós. L'hospitalitat és l'essència d'aquest diàleg. «Qui practica l'hospitalitat té moltes més possibilitats de descobrir la veritat de l'Evangel·li», afirma. Una hospitalitat que es manifesta clarament en la cerimònia del te, que defineix com «una bella experiència meditativa».

P 26

Agustí Codinach

CARDENAL MARTÍNEZ SISTACH:
«La presència de la creu a les escoles és un signe de fraternitat, d'amor i d'acollida»
P 9

CatCristRecursos

Suplement mensual de formació catequètica, bíblica i litúrgica

Sumari

P 7 El Papa visitarà el Sant Sudari de Torí
P 19 Restaurada la façana de la catedral de Girona
P 20 «Natus est», al Museu Bíblic Tarraconense
P 24 Nou llibre del P. Francesc Gamissans
P 25 S'edita el volum «Els caputxins... i el pessebre»

Editorial

L'amistat de l'Església amb l'art

Enguany fa deu anys de la carta de Joan Pau II als artistes (1999) i quaranta-cinc de la trobada que Pau VI tingué amb creatius (1964) a la Capella Sixtina, símbol eximi de l'encontre entre l'art i la fe. Ara Benet XVI s'ha reunit amb 260 artistes en aquest mateix marc emblemàtic, voltat dels frescos de Miquel Àngel que van inspirar al papa Wojtyła la seva darrera obra poètica, *Tríptic romà* (2003). El Sant Pare ha volgut trobar-se allí amb arquitectes, escultors, pintors, músics, actors... en un acte destinat a renovar «l'amistat de l'Església amb l'art», tot reflexionant sobre la bellesa. El Papa va instar els artistes a estar agraïts pels seus talents i a ésser conscients de la seva gran responsabilitat de comunicar «amb bellesa i a través de la bellesa», per tal d'actuar com a «testimonis d'esperança de la humanitat». En el missatge que el Pontífex ha escrit a les Acadèmies Pontificies ha tornat a plantejar la necessitat i la urgència d'un «diàleg renovat entre estètica i ètica, entre bellesa, veritat i bondat que ve proposat no sols per l'actual debat cultural i artístic, sinó per la mateixa realitat quotidiana». Mons. Gianfranco Ravasi, president del Consell Pontifici per a la Cultura, ha declarat: «L'art contemporani sembla per una part haver explorat totes les vies de la deconstrucció, del nihilisme... ens sembla que el moment està marcat per una nova proposta: comprometre els artistes perquè es tornin a apropiat dels grans símbols, de les grans narracions, dels grans temes, de les grans figures. Claudel veia dins la Bíblia un gran lèxic i Chagall en parlava com d'un alfabet teinyit d'esperança dins del qual els artistes de tots els segles han temperat els seus pinzells...»

A París, el College des Bernardins ha esdevingut un lloc exemplar de diàleg de l'Es-

glésia amb intel·lectuals i creadors. En una altra escala, a Vic, l'Albergueria compleix aquesta missió i acull i promou mostres d'art contemporani. La Fundació Joan Maragall amb motiu del seu vintè aniversari ha celebrat un acte magnífic a La Pedra titulat *La lletra i la llum* a partir de la presentació del miler llarg d'il·lustracions que Perico Pastor ha fet de la Bíblia catalana. Caldria que aquestes experiències de diàleg amb l'art contemporani es multipliquessin i, tant de bo que hi hagués a cada diòcesi uns centres i unes iniciatives semblants.

Segons el P. Michel Brier, consiliari de Belles Arts de l'Escola del Louvre, manca una veritable iniciació a la creació artística dins dels seminaris: «Dintre l'Església hi ha encara la tendència a instrumentalitzar l'art al servei d'un missatge religiós sense tenir una gran estimació per l'art com a tal.»

En aquest número de *Catalunya Cristiana* hem volgut atansar-nos a diversos artistes que viuen i treballen entre nosaltres i a qui l'Església ha convocat per encarregar-los obres. N'hem escollit uns pocs de la gran quantitat de creatius amb els qui vivim. Els hem preguntat com viuen la síntesi entre art i transcendència. Volríem contribuir a un diàleg viu que ha d'anar trobant nous canals d'expressió. Dostoievski va profetitzar que la bellesa salvaria el món. Tot glossant aquesta cita, Joan Pau II escrivia als artistes que «els homes d'avui i de demà tenen necessitat d'aquest entusiasme per afrontar i superar els desafiaments crucials que s'entreuen en l'horitzó. Gràcies a ell, la humanitat, després de cada moment d'extraviament, podrà posar-se dempeus i tornar a emprendre el seu camí» (c. 16). És urgent, doncs, apel·lar a aquesta nova aliança fecunda entre art i fe.

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mónica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronà, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors: Fabrizio Assandri, Pilarín Bayés, M. José Camps, Agustí Codinach, Francesc Gamissans, Joan Guiteras, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Peio Sánchez, Cristóbal Sàrrias, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Gerent: Òscar Corominas

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 117 €

Gibraltar i Portugal: 117 €

Resta d'Europa: 192 €

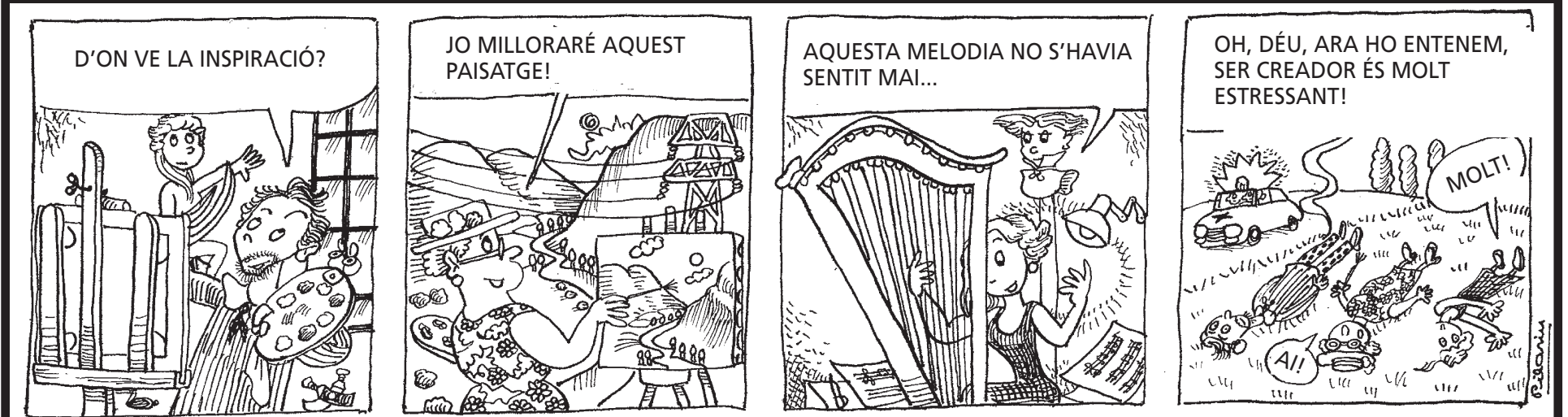
Amèrica i Àfrica: 230 €

Àsia i Oceania: 308 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

«La bellesa salvarà el món»

Enguany s'ha celebrat el 10è aniversari de la carta de Joan Pau II als artistes

«Per tal de transmetre el missatge que Crist li ha confiat, l'Església té necessitat de l'art», va recordar Joan Pau II en la carta que va adreçar fa deu anys als artistes: poetes, escriptors, escultors, arquitectes, músics, actors, etc., que «no únicament enriqueixen el patrimoni cultural de cada nació i de tota la humanitat, sinó que presten un servei social qualificat en benefici del bé comú». «La bellesa és clau del misteri i crida a la transcendència», va escriure Joan Pau II i va recordar la

profunda intuïció que «la bellesa salvarà el món».

Coincidint amb la celebració del 10è aniversari de la carta als artistes, *Catalunya Cristiana* s'ha submergit en l'experiència d'artistes molt diversos a través d'una pregunta

«Quina síntesi personal fa de la seva creació artística i de la transcendència?»

JORGE ROJAS-GOLDSACK *Pintor*

La creació artística com a experiència, com a relació amb els límits, com a traspàs dels propis límits físics i psíquics de les activitats que predominen en el nostre dia a dia i entrar en una altra cosa, pròpia o aliena, és un exercici d'estar amb «un altre-jo» o «un altre-altre», que ens commou. En aquest sentit,

la creació artística es constitueix com un espai on contemplar un reflex d'alteritat, sigui en un ens extern o en una dimensió del propi jo. Així, la percepció d'aquest reflex constitueix un exercici d'empatia, de sintonia, de contacte, en definitiva, una experiència de transcendència, comprensió i, com a tal, també una font de sentit i força.

Henry Miller en la seva obra *Tròpic de Capricorn* assenyalava: «El significat d'un llibre rau en el fet que el mateix llibre desaparegui de la vista, en el fet que se'l mastegui viu, se'l digereixi i incorpori a l'organisme com a carn i sang que, al seu torn, creen nou esperit i donen nova forma al món.»

Aquesta idea d'obra d'art com a aliment que té una forma, però que dins d'un organisme viu perd els seus atributs per convertir-se en una altra cosa, carn i sang en paraules de Miller, és una idea predominant en la meua feina com a artista.

La meua recerca consisteix a modelar aquestes formes i idees a través del dibuix, la pintura, el mural i la instal·lació per poder ser jo mateix, d'alguna manera, aliment per a altres, perquè la obra es dilueixi, perdi la forma i muti en una altra cosa, en energia per a l'altre, que és qui l'ha digerida i dotat de sentit.

ALEDA KOVACS *Professora de dansa*

Com més temps passa, més sento la necessitat d'expressar la meua lloança i adoració amb la dansa, ja que és la forma més completa de posar tot el que sóc en sintonia amb l'Esperit Sant. M'encanta presentar-la a persones perquè elles també puguin experimentar aquesta mena de lloança. Un cop que les persones es familiaritzen amb els passos, aleshores comencen a descobrir que la seva «pregària» guanya en intensitat quan tot el cos hi està involucrat. Personalment, m'encantaria que més persones s'inspirassin en la dansa sagrada per difondre-la més.

Si es fa amb la motivació correcta, els que miren la dansa han de participar «en esperit» amb allò que estan veient. Calen persones que s'hi dediquin perquè tingui transcendència la dansa sagrada, i jo animo a les persones que vulguin provar-ho que no tinguin por. Sí que cal temps i constància per adquirir desimboltura, però és un terreny que necessita ser explorat. Déu és tan creatiu que ens ha brindat també la creativitat d'expressar la nostra espiritualitat a través de la dansa. També reconec que la dansa hebrea no és l'única forma de dansa que honora Déu. Hi ha altres danses que li aporten glòria, sempre que els moviments estiguin estudiats per expressar la nostra relació amb Déu, i no per exaltar el cos en si de manera sensual.

ALEDA KOVACS «Un cop que les persones es familiaritzen amb els passos, aleshores comencen a descobrir que la seva "pregària" guanya en intensitat quan tot el cos hi està involucrat»

PILARÍN BAYÉS *Ninotaire*

Un artista és una mena de mag involuntari que no sap què busca i li surt un colom del barret. Això ens ha de fer humils, Algú ens ha regalat aquest colom. Però alhora podem creure que jugant amb el barret de la Srta. Pepis quan recreem, caricaturitzem, homenatgem o ens fem pròpia la

creació de Déu som déu. Aquí ens equivocariem; això és només un joc. L'artista global i autèntic és Ell.

FELIP PICH-AGUILERA *Escultor i arquitecte*

M'és difícil parlar d'aspectes que pertanyen a la intimitat... de manera que, amb cert rubor i de puntetes, miraré de contestar a la pregunta que em fa *Catalunya Cristiana*. Per a mi és evident que existeix una relació directa entre Creació i Transcendència. L'impuls creatiu va de dintre cap enfora, la voluntat expressiva individual necessita

arribar als altres, ésser rebut per la gent en un sentit ampli, tant la gent del present com la del futur, ja que una realització material és capaç de perdurar en el temps molt més enllà que no pas la vida del seu autor. D'aquesta manera convivim amb creacions del passat que ens fan pensar, ens emocionen o simplement ocupen un espai del nostre dia a dia, fent reviure d'alguna manera l'autor que hi ha al darrere... ben mirat, no és pas això una certa forma de transcendència? Tanmateix és ben cert que l'Art ha estat al llarg de la civilització el màxim vehicle per tal de presentar l'interrogant de l'home vers el misteri de la vida i el seu anhel d'eternitat.

JOSEP MINGUELL *Pintor*

Aquest estiu he pintat uns frescos a les voltes de Santa Maria de l'Alba de Tàrraga. La primera volta dedicada correspon al relat de la creació del llibre del Gènesi. En iniciar l'obra, amb la tassa de pigment a les mans i els murs blancs i buits, em vaig sentir petit i limitat, el meu art pictòric només podia reflectir alguns senyals de la creació.

En les jornades dels frescos m'acompanya el silenci i la reflexió, a poc a poc em concentro i m'aboco cap a un món infinit: el del mur blanc. Les formes i els colors que apareixen em sobrepassen, em sorprenen i em fan sentir una llibertat immensa que és el «ressò de la creació» tan ben descrit per Joan Pau II en la carta als artistes. Aquest és el poder de la pintura: simples pigments de la terra poden evocar altres realitats que en transcendeixen la materialitat.

No és estranya la presència de l'art en la tradició litúrgica cristiana i la sorprenent llibertat i adaptació de les creacions pictòriques a les diverses èpoques. No és estrany que els artistes hagin manifestat la dimensió espiritual de l'art. L'art sempre ha anat acompanyat d'un sentit transcendent: sobrepassa els límits d'allò real per endinsar-nos en l'espiritualitat.

DAVID JOU «Enllà del món sensible, sempre he tingut present una realitat més àmplia, més profunda, una racionalitat més subtil, unes dimensions temporals i espacials immensament més dilatades que les de la vida quotidiana»

DAVID JOU *Físic i poeta*

El sentit de transcendència ha estat una font d'inspiració permanent en la meua activitat poètica i la meua experiència vital. Enllà del món sensible, sempre he tingut present una realitat més àmplia, més profunda, una racionalitat més subtil, unes dimensions temporals i espacials immensament més dilatades que les de la vida quotidiana. Ciència i religió han avalat, al llarg dels anys i amb graus diversos de contundència emocional i de consistència intel·lectual, aquest sentiment. La bellesa imponent de les lleis físiques i les estructures matemàtiques, la diversitat i la força de la vida i, enllà d'elles, la font sagrada i misteriosa que

els dona existència. Això s'ha manifestat al llarg de tota la meua obra poètica: la presència de poesia explícitament o implícitament religiosa en tots els meus llibres —aplegats en els volums *L'èxtasi i el càlcul* i *L'huracà sobre els mapes*—, llibres centrats totalment en poesia religiosa —*Transfiguracions*—, el text de la Passió de la Selva del Camp, estrenada el 2008, els assaigs del volum *Déu, cosmos, caos*, manifesten aquesta vivència amb una diversitat de mitjans d'expressar-la i explorar-la. En aquesta activitat he intentat combinar la dimensió estètica i la reflexiva: l'obertura a la bellesa de la natura, la indagació de la consistència lògica subjacent a la realitat —una racionalitat fecundada per l'emoció i la sensibilitat—, racionalitat que no s'exhaureix en la ciència sinó oberta als ideals de la justícia i l'amor i a un Déu que tot ho sustenta.

REGINA GOBERNA *Ceramista*

Una vegada vaig llegir una definició que em va semblar molt real: artista és el qui té a dins les lleis de la naturalesa: formes, ritmes, colors... Evidentment en més o menys grau, ja que l'art, com totes les altres disciplines, també es pot aprendre. Quan es posseeix l'equilibri de formes i ritmes, és

quan realment es pot deformar o transformar, per transcendir-ho. Com que els creients sabem que Déu és la raó de ser de tot el que existeix, resulta clar que fer obres d'art és intentar descobrir-ne algun aspecte. Es faci conscientment o no. Si és veritablement obra d'art, traspuja transcendència.

Podríem dir que tot art, en si, ja és «sagrat», transformant la matèria a través de la inspiració, a fi de donar-li un missatge perdurable. No és això el que admirem dels grecs, dels romans, o de l'art modern, o fins i tot de l'abstracció?

Perquè en tota obra artística mai no es tracta de copiar, sinó d'expressar l'impuls que provoca la imatge que tens al davant. I això val àdhuc per a l'hiperrealisme. No és veritat que resulten fàcils de distingir els quadres de l'Isabel Guerra gràcies a la interpretació que dona a la llum, a les posicions, i al mateix entorn?

Conten del fill de El Greco que, veient el rebuig que la cort donava a l'art del seu pare, un dia li va preguntar per què no feia el que volia el rei. I el pare li respongué: «Si ho fes ja no seria El Greco.»

És que cada artista, expressant la transcendència, també s'expressa una mica ell mateix, allò que de Déu porta amagat al fons de l'ésser, en sigui conscient o no.

Si l'art, doncs, resideix a l'interior de cada artista, i en el fons és una expressió sempre provisòria del transcendent, ser artista cristià esdevé un do ben especial. I si voleu, ser artista monjo/a encara més.

És un do, no obstant això, que t'afronta als propis límits, ja que et fa incapaç de plasmar del tot allò que sents a dins. És un do, doncs, humil per naturalesa.

Diu sant Efreem que «Déu és una font inesgotable que no podem mai exhaurir.» Prop de la font, l'artista lluita cada dia per treure noves formes, sempre provisionals. Immers en el doll incessant que mai no esgotarà, alhora que la joia de la creació, viu també el fracàs d'allò que no aconsegueix comunicar.

JOSEP RICART *Escultor i pintor*

Com a escultor i pintor la meua temàtica s'havia centrat en el pas de l'home sobre la terra, les influències que pateix constantment i la soledat dintre de la multitud. Va ser a partir dels encàrrecs de temàtica religiosa que es va anar afaïçonant la meua fe. El primer encàrrec en aquest sentit va consistir en un alt relleu per a l'altar major de la parròquia de Gósol que representava la dormició de la Mare de Déu, acompanyada de dos àngels i de dues pintures: l'Anunciació i l'Adoració dels Reis.

A partir d'anar creant obres de temàtica religiosa (compto ja amb unes catorze obres en esglésies d'arreu de Catalunya) també vaig veure la necessi-

tat d'informar-me prèviament amb la lectura acurada de les Sagrades Escripures. Posteriorment personalitzo les meves obres després de fer estudis previs, modificar-les, triar-les i, a la fi, pintar-les segons la meua definitiva interpretació. Aporto la interpretació pròpia d'un passatge bíblic, d'una figura o d'una composició particularment imaginativa. Ara puc dir que a partir de l'art m'he anat introduint en la transcendència.

CARMEN AYGUAVIVES *Iconògrafa*

La meva experiència en el món de les icones comença fa uns vuit anys a França, primer fent un curs de cal·ligrafia antiga en una comunitat dedicada a la no-violència. A través d'una companya de curs vaig conèixer un curs d'iconografia al monestir d'En Calcat; aleshores vaig pensar que potser seria interessant d'anar-hi; m'agrada molt descobrir i aprendre coses noves... I hi vaig anar... Vaig veure una manera nova d'estar amb mi... d'entrar dins i trobar el silenci que cal per poder escoltar. He anat seguint diferents mestres que, naturalment, tenen diferents maneres d'entendre i viu-

re les icones. Les tècniques i els colors també canvien segons la persona que imparteix el curs.

La paraula icona ve del grec *eikon*, que vol dir imatge en el sentit literal, però, parlant de les icones bizantines, es refereix a imatges religioses fetes sobre fusta amb una tècnica pròpia de tradició antiga tramesa de segle en segle. La icona és plena de simbologia: colors, lletres, formes...

Icono-grafia —escriure icones— farà referència a la fidelitat a les Escriptures i a la tradició oral però feta en imatges.

La icona (en la meua simplicitat) ens parla del gran misteri de Déu que es fa home per amor als homes, perquè aquests desenvolupin la potència que està en ells de divinitzar-se, o sigui, d'experimentar i viure la vida moment a moment: conscients.

La icona cal mirar-la amb un sentit espiritual de contemplació i pregària i que ens posa en la presència. Però no és la presència (la fusta continua sent fusta), és anar caminant en el camí de la fe, senzillament caminant. Per això en les icones es va de la foscor a la llum.

Diu sant Joan Damascè: «La imatge revela allò que està amagat.»

Vaig trobar les icones i continuo amb elles: són un gaudi, un repte, un regal que m'ha fet la vida on trobo el meu espai de silenci i de pau... I espero poder continuar aprenent i vivint les icones.

PARE JONY «Necessitem l'art, necessitem la música, tot tipus de música, de totes les cultures i subcultures, per fer accessible i comprensible el món de l'esperit, de l'invisible, de l'inefable, de Déu»

PARE JONY *Música*

L'art per a mi té una dimensió important de provocació. És fer obrir els ulls i el cor davant d'alguna cosa que sorprèn, interroga, provoca dins el cor una sotragada i no deixa indiferent. És admirar, és percebre i quedar fulminat, és endinsar-se en un misteri. Per això vaig anomenar el meu primer disc i la Fundació que impulso «Provocant la Pau». És un art molt difícil provocar compromís, pau, solidaritat, justícia, Evangeli... També l'art és per a mi un espai de trobada entre Déu i les persones. És com obrir el cel i trobar en ell el Déu que espera l'home per poder sorprendre'l. Sempre m'he atansat amb molt de respecte a la creació artística, perquè sé que no és meua, que ve de

Déu. És per això que abans de posar-me a treballar en la creació artística faig una estona de pregària i invoco l'Esperit Sant. Sento com si l'art arrenqués del cel els seus tresors i els revestís de paraules, de música, de colors, de formes, d'accessibilitat... És un pont cap a Déu i també entre nosaltres.

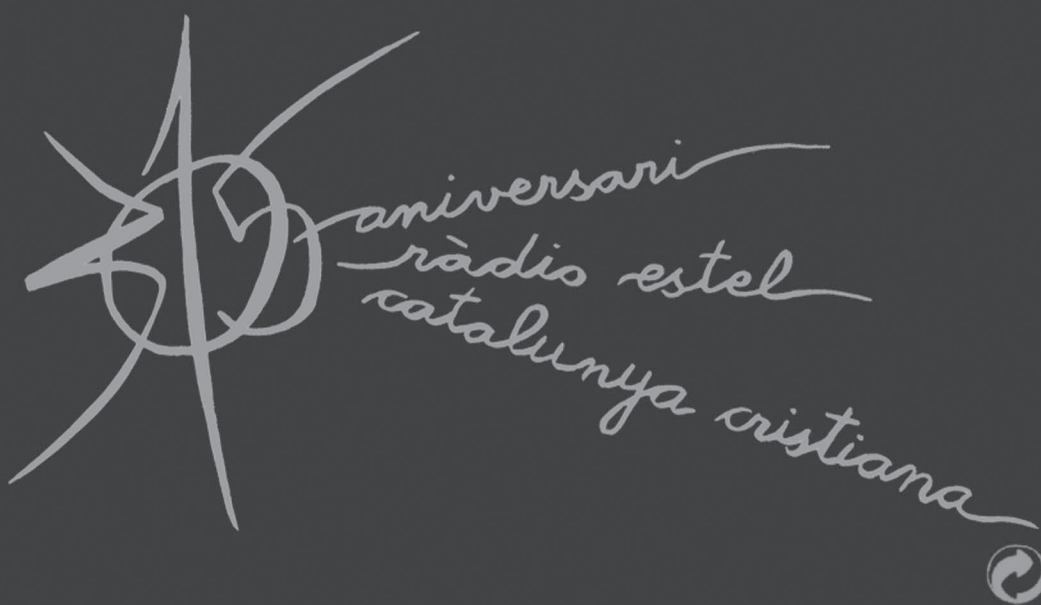
Necessitem l'art, necessitem la música, tot tipus de música, de totes les cultures i subcultures, per fer accessible i comprensible el món de l'esperit, de l'invisible, de l'inefable, de Déu. Quina gran responsabilitat, però al mateix temps quina missió tan sublim, si se sap utilitzar la influència artística per provocar i elevar els esperits. Per desgràcia, ja són prou els que aboquen escombraria al món i inviten a destruir-se. Aquest món en què vivim té necessitat de l'art, de la bellesa... per tal de no caure en la desesperança i posar l'alegria en el cor de les persones.

**Vols acompanyar
els àpats d'aquestes
festes amb un
cava exclusiu?**

Encarrega el cava commemoratiu dels
30 anys de CatalunyaCristiana
i dels 15 anys de RàdioEstel
trucant al telèfon: 93 409 28 10
i dona suport així als nostres mitjans.

**SIS AMPOLLES DE
CAVA EXCLUSIU PER
NOMÉS 36 EUROS**

Un regal únic.

«L'Església ha d'estar a punt per acollir el Miquel Àngel del segle XXII»

Professor Antonio Paolucci, director dels Museus Vaticans

Marta Nin

Antonio Paolucci, historiador de l'art de fama internacional, va ser nomenat director dels Museus Vaticans ara fa dos anys, després d'una carrera llarga i prolífica en la gestió dels principals museus italians que també el va dur a ser ministre dels Béns Culturals. Autor de diferents volums monogràfics sobre història de l'art, col·labora amb la premsa i és un conferenciant molt apreciat per la seva eloqüència. En el marc inconfundible dels Museus Vaticans, va rebre el nostre setmanari per fer una valoració de l'actual relació entre el món de l'art i l'Església catòlica amb motiu del desè aniversari de la *Carta als artistes* de Joan Pau II.

Com valora aquests deu anys de la *Carta als artistes* de Joan Pau II?

Fa deu anys de la *Carta als artistes* de Joan Pau II, però en fa molts més del discurs als artistes de Pau VI, el 1973, el mateix any en què es va inaugurar als Museus Vaticans la secció d'art modern i contemporani. I el discurs de Benet XVI als artistes convocats a la Capella Sixtina el 21 de novembre passat, s'emmarca en la línia dels pontífexs romans que travessa el segle XX. Pau VI va ser el primer que va obrir l'Església a la contemporaneïtat de l'expressió artística, cosa que ja va començar a fer sent capellà, abans de ser Papa. Ell va ser el primer que va intentar tornar a cosir l'estrip entre el món de l'art i el món catòlic —una tasca àrdua, i ell n'era conscient, i més amb el seu temperament pessimista—, tornant a proposar un nou estatut d'amistat entre l'Església i els artistes. Els altres papes l'han anat seguint. I Benet XVI, com a gran teòleg i filòsof que és, va fer a la Capella Sixtina un gran discurs, molt noble, elegant, fi, però també molt lligat a la cultura, a la doctrina sobre el tema relacionant-la amb el que van dir els seus predecessors. És un tema complex que necessita molt temps. Però és una empresa que l'Església de Roma ha de tirar endavant.

Quina resposta li sembla percebre per part dels artistes?

Pel que fa als artistes que van venir a l'acte amb Benet XVI, tots estaven molt contents, emocionats, afalagats de trobar-se amb el Papa a la Capella Sixtina. D'irritats n'estaven, en canvi, els qui no havien estat convidats. El Papa de Roma té un atractiu formidable sobre els artistes. Però el fet és que l'art contemporani, ja des de fa molt de temps, va prendre un camí completament allunyat del que és l'ensenyament i la doctrina de l'Església. Caldrà, doncs, també molt de temps per tornar a recuperar les relacions recíproques d'interès. Tot i que actualment, en part, l'operació és més fàcil que en dècades anteriors, perquè ara han caigut totes les barres ideològiques. La cultura ja no està dominada pel marxisme anticlerical. Jo sempre esmento el fet que quan Pau VI va demanar personalment a Picasso un quadre per a la secció d'art modern

i contemporani, Picasso va respondre de manera taxativa amb un «no», al·legant que ell era ateu, anticlerical i marxista. Em trec el barret davant de Picasso per la seva coherència, però avui això ja no passaria precisament per l'esfondrament de totes les ideologies antagonistes. En certa mesura, potser el que tenim ara podria ser pitjor, perquè hi ha indiferència, insensibilitat, un horitzó pla, de desencant. En aquest moment en què tots els llenguatges s'han dissolt, ara estem en una època d'afàsia, l'art contemporani no té una línia comuna, forta, clara —tot és art contemporani i res no ho és—; per tant, en aquesta terra desolada, potser si trobem homes amb voluntat, si aprenem a reflexionar, a parlar menys i a elaborar

onal. Pot haver-hi una religiositat en la representació d'un paisatge, del món dels afectes, en el plantejament dels grans interrogants de cada home —la vida, la mort, el sentit de la història...—. Tal com deia Pau VI, el que hem de fer és individuar les obres que contenen una tensió espiritual, un interrogant, i des d'aquí pot emergir un veritable llenguatge religiós, confessional.

En la *Carta als artistes*, Joan Pau II al·ludeix a aquest llenguatge i esmenta sovint que l'obra d'art ha de suscitar «estupor».

Sí, el que m'agrada de la *Carta als artistes* de Joan Pau II és que ell va establir-hi una relació entre la bellesa i l'esperança: la bellesa és commoció i estupor i, si una persona sap gaudir de

l'Església i de la universitat, amb el llatí vulgar, el llombard, el vènet, el català, el provençal... i inventa la llengua de la *Divina comèdia*. Qui ho podia preveure? Segurament en un futur, quan s'hagi exhaurit el caos, la dissolució lingüística i expressiva dels nostres dies, passarà alguna cosa semblant que ara nosaltres no podem ni imaginar, i hem d'estar a punt per poder participar en aquesta renovació: vet aquí l'esperança.

En els seus dos anys com a director dels Museus hi ha hagut una gran renovació. Quina valoració en fa?

Hem fet diferents canvis d'àmbit organitzatiu i estructural, per exemple, la reserva d'entrades per internet, les obertures nocturnes (que la propera primavera augmentaran de manera sistemàtica), restauracions molt importants, com la Capella Paulina de Miquel Àngel. Hem intentat, amb èxit, afrontar la crisi. En relació amb els altres museus italians, els Museus Vaticans tancaran amb una pèrdua mínima. Crec que els Museus Vaticans han de connotar-se cada cop més com a lloc d'identitat de l'Església catòlica, com el seu mirall. Aquests Museus la representen de manera total, i poden tenir una formidable capacitat de catequesi, d'educació. Malauradament, en canvi, la gent els utilitza de manera gairebé bulímica. En una hora i quart travessen al galop els Museus Vaticans, entren a la Sixtina, entenen poc o gens d'aquest monument grandios i difícil... després van a la basílica vaticana, al Colosseu, potser l'endemà a Florència, on visiten ràpidament els Uffizi per marxar tot seguit cap a Venècia. És el paroxisme del turisme d'avui. Això passa arreu, també al Louvre, al Prado. Jo intento contrastar-ho, no en el sentit que no vull gent als Museus Vaticans, sinó donant als Museus una altra empremta, per exemple, renovant totes les senyalitzacions perquè el que jo voldria és que els Museus Vaticans fossin un llibre no només obert, sinó un llibre llegible, comprensible per a la gent de tots els països i cultures, religions o no religions. Els Museus del Papa han de parlar i explicar els motius pels quals totes aquestes obres d'art han estat aplegades aquí.

Vostè sol aconsellar algun lloc d'aquests Museus més enllà de la Sixtina...

Per a mi, el lloc més extraordinari dels Museus Vaticans és el Pati Octàgon, un pati cobert sota el cel de Roma amb les estàtues clàssiques més importants. Ser allà et fa entendre la grandesa d'aquesta ciutat, la política dels Papes que han cristianitzat la civilització clàssica. Bernard Berenson, jueu americà i agnòstic, va escriure que l'Església catòlica havia fet un sol miracle en tota la seva història: hel·lenitzar el judaisme, la cultura més anicònica i hostil a les imatges, una cultura que esdevé cristianisme i omple Roma de bellesa grecoromana.

«Si aprenem a reflexionar, a parlar menys i a elaborar més, sortiran artistes que sabran representar el sentit del sagrat»

més, sortiran artistes que sabran representar el sentit del sagrat.

Un sentit del sagrat que no es troba només en l'art litúrgic...

Efectivament, va ser Pau VI qui va establir clarament aquesta diferència. En el seu discurs als artistes, parlava d'un art litúrgic, destinat al culte diví, i un art religiós. El papa Montini afirmava que caldria saber trobar els signes de la religiositat fins i tot en obres que no tenen una determinada connotació confessional.

la bellesa, no pot no esperar. És a dir, la bellesa com una cosa propedèutica, com a una anticipació de l'esperança. I això també és un concepte típicament ratzingerià.

En el món d'avui on veu vostè artistes que suscitin aquesta bellesa i esperança? Li sembla que actualment hi ha zones geogràfiques més proclius a una realització artística convincent?

El Miquel Àngel del segle XXII, que segurament existirà, no naixerà a Itàlia —Itàlia ja ha complert la seva missió—, potser tampoc a Europa, sinó a Austràlia, o a Xile, o a l'Àfrica negra. Hem de saber mirar lluny. Quan els llenguatges artístics actuals s'hagin exhaurit, els artistes intentaran trobar un llenguatge nou, que ara potser ni tan sols podem imaginar. La història és llarga i no podem saber quina serà la nova llengua de l'art. Pensem, per exemple, en Dant Alighieri. Els seus primers escrits són en un estil totalment arcaic, llegint-los, no ens imaginariem mai qui va ser el Dant Alighieri de la *Divina comèdia*. Tot i així, contra tot pronòstic, té lloc una variable imprevisible: Dant amalgama l'eixut llatí de

L'Ostensió, de prop

Benet XVI visitarà el Sant Sudari el 2 de maig vinent

Fabrizio Assandri

Torí

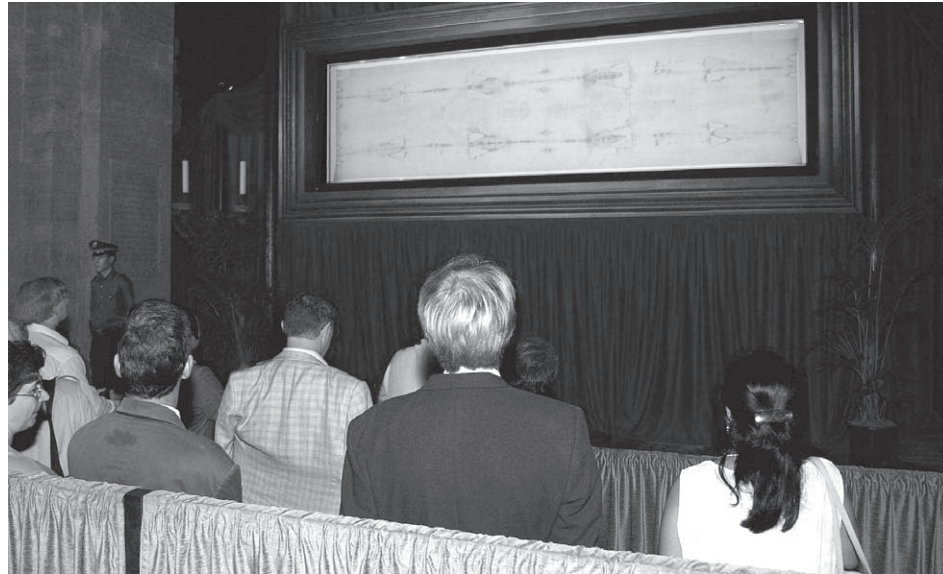
Estan molt avançats els preparatius per a l'exposició del Sant Sudari a la capital del que va ser el regne dels Savoia. Ja s'han començat a acollir les reserves, mentre que s'ha sabut que durant la seva visita a la Síndone el papa Benet XVI parlarà també de la crisi econòmica.

Des de l'1 de desembre passat es pot reservar data i hora per visitar el Sant Sudari, que estarà exposat a la catedral de Torí des del 10 d'abril del 2010 fins al 23 de maig, deu anys després de la darrera Ostensió, que va tenir lloc amb motiu del Jubileu del 2000. Es tracta de la primera vegada en què es podrà veure directament el Sudari després de la intervenció de conservació a què va ser sotmesa el 2002. Han calgut només unes hores perquè s'acabessin les reserves en algunes franges horàries, en particular els caps de setmana. En només un dia s'ha assolit la xifra rècord de 200.000 reserves.

Des del portal oficial de l'Ostensió (www.sindone.org), que està traduït a set idiomes (també en rus, i conté moltes informacions sobre el Sudari), en uns minuts es pot demanar la reserva individual o per a grups, tenint cura amb els horaris: en els que estan marcats amb una bandereta vermella les places ja estan esgotades, les grogues volen dir que cal afanyar-se, mentre que les verdes indiquen que no hi ha problemes. Un cop feta la reserva, es rep per correu electrònic la confirmació i l'entrada (gratuïta), que per a qui ho vulgui pot ser enviada també per correu tradicional. Les reserves es podran fer, des del gener, també a través d'un *call center* telefònic. En els mateixos dies de l'Ostensió hi haurà, a més, disponible un servei de reserves «immediates», per a visites en el mateix dia —si hi ha lloc— que es faran des d'un punt d'acollida. L'horari per a les visites està dividit en blocs de quinze minuts, des de les 7 del matí fins a les 19.45 i es preveu l'accés de 4.000 pelegrins cada hora.

El Papa, pelegrí d'excepció

Un pelegrí d'excepció serà Benet XVI, que el diumenge 2 de maig visitarà Torí, també coneguda com a ciutat dels sants socials (aquí van viure, entre molts altres, dos gegants de la fe com Joan Bosco i Josep Cottolengo). Durant la seva visita i després de la pregària personal, davant del Sudari, el Sant Pare presidirà l'eucaristia a la plaça San Carlo, que per la seva elegància s'anomena «la sala d'estar» de la ciutat, des d'on més de 60.000 persones podran assistir a la cerimònia. A la tarda, el Papa es reunirà amb els joves en la recent inaugurada església del Santo Volto, amb una petita parada abans al Cottolengo per saludar i beneir els hostes de la Petita Casa de la Divina Providència. «El Papa vol sobretot oferir una paraula de consol a les moltes persones que avui pateixen en sintonia amb el tema

La Síndone estarà exposada durant 40 dies.

Els joves tindran un paper central en l'Ostensió del 2010.

de l'Ostensió del Sudari, *Passio Christi, Passio hominis*», va dir el cardenal Severino Poletto, arquebisbe de la ciutat, en una carta enviada a la diòcesi amb motiu de la visita del Papa.

En l'esperit de la seva darrera encíclica *Caritas in veritate*, Benet XVI expressarà suport i esperança als que estan patint perquè no troben un lloc de feina en aquesta ciutat, des de sempre considerada «ciutat del treball i de la indústria», però que en aquest moment sent més que en altres llocs les

«Des de l'1 de desembre es pot reservar data i hora per visitar el Sant Sudari, que estarà exposat a la catedral de Torí des de l'abril fins al maig del 2010»

conseqüències d'una crisi vasta i duradora més enllà de qualsevol expectativa». L'arquebisbe de Torí vol orientar el camí de tota la diòcesi en preparació de l'Ostensió. Així, mentre es multipliquen les trobades públiques i les conferències a les escoles i les parròquies sobre el Sudari des de les perspectives de la fe i de la ciència, cada primer divendres de mes totes les comunitats cristianes estan convidades a reflexionar sobre el patiment de l'home, del qual el Llenç és la icona més representativa.

Els joves també estan en marxa. Durant la primavera vinent s'inaugurarà el nou centre de pastoral juvenil de la diòcesi, que va ser presentat el diumenge 6 de desembre, durant la Jornada diocesana del Seminari, i que es construirà sobre el turó. La primera part dels treballs s'acabarà al març, amb intervencions en la que va ser fins ara una fusteria, connectada amb el Seminari menor i en l'àrea verda, que permetrà acollir els joves pelegrins que vindran a Torí per a l'Ostensió. El 2 de maig, dia de la visita del Papa, coincidirà enguany amb la Jornada diocesana de la Joventut. S'habilitarà aquest dia un espai amb capacitat per a 200 tendes, un amfiteatre per a celebracions i concerts, nous espais per als despatxos de les activitats pastorals, una sala de gravació, etc., pensats per a parròquies, associacions i moviments com a indrets de trobada i per a les activitats de prevenció del fracàs juvenil. Una realitat per afavorir la socialització juvenil que tindrà en l'Ostensió el seu primer banc de proves, no únicament amb l'acollida de pelegrins sinó també amb activitats pensades per als joves, que no s'acabaràn amb aquest gran esdeveniment de la fe.

Un capítol a part mereixen els voluntaris, 4.000 persones ja han confirmat la seva disponibilitat: 2.600 ajudaran els pelegrins al llarg del recorregut intern i extern a la catedral (que serà guiat amb reflexions i informacions sobre el Sudari), mentre que 800 s'ocuparan dels discapacitats, 400 acolliran els pelegrins a les esglésies del centre històric i un centenar farà feines de secretaria. Finalment, per afavorir que els pelegrins amplii la seva estada a la ciutat i a la regió del Piemont, on es poden visitar belleses històriques, artístiques i naturals, el comitè Turisme Torí i Província ha elaborat Citybreak, un sistema de preinscripcions *on-line* on es pot escollir entre cent hotels, *bed and breakfast*, habitacions, agroturisme... Per a més informació: www.turismotorino.org/sindone.

En les dificultats, el Papa convida a adreçar-se a Maria

Zenit

Ciutat del Vaticà

Benet XVI va convidar a adreçar-se a Maria en les dificultats de la vida, en resar el 8 de desembre passat, solemnitat de la Immaculada Concepció, la pregària de l'*Angelus* juntament amb milers de pelegrins aplegats a la plaça de Sant Pere.

«Quina alegria immensa tenir per mare Maria Immaculada!», va exclamar el Pontífex, el qual no va amagar la seva satisfacció en celebrar la que per a ell és «una de les festes més boniques de la benaurada Verge Maria». «Cada cop

que experimentem la nostra fragilitat i la suggestió del mal, podem adreçar-nos a Ella, i el nostre cor rep llum i consol», va reconèixer.

«Fins i tot en les proves de la vida, en les tempestes que fan vacil·lar la fe i l'esperança, pensem que som els seus fills i que les arrels de la nostra existència s'enfonsen en la infinita gràcia de Déu», va afegir el Bisbe de Roma. «La mateixa Església —va constatar—, tot i que està exposada a les influències negatives del món, troba sempre en Ella l'estel per orientar-se i seguir la ruta indicada per Crist.» «Maria és de fet la Mare de l'Església, com van proclamar

solemnement el papa Pau VI i el Concili Vaticà II», va assegurar.

Per aquest motiu, el Papa va suggerir encomanar «la Verge Immaculada en cadascun de nosaltres, les nostres famílies i comunitats, tota l'Església i tot el món», cosa que després, ja a la tarda, va fer ell mateix davant de l'estàtua de la Immaculada Concepció que es troba a la plaça d'Espanya, al centre de Roma. Parlant en espanyol, el Papa va desitjar «que el Senyor ens concedeixi el do, per intercessió de la "plena de gràcia", de purificar-nos interiorment en aquest temps d'Advent per acollir amb promptitud la vinguda de Crist a les nostres vides».

La integració real de la persona sorda a l'Església

Celebrada al Vaticà una conferència internacional sobre el tema

Rosa María Jané Chueca
Ciutat del Vaticà

Recentment es va celebrar al Vaticà la XXIV Conferència Internacional sobre el tema *Efatà! La persona sorda en la vida de l'Església*, promoguda pel Consell Pontifici per a la Pastoral dels Operadors Sanitaris. El principal objectiu va ser acostar-se al món de la persona amb discapacitat auditiva des de diferents punts de vista; conèixer més en profunditat i presentar la realitat de les persones sordes dins de l'Església. També es va voler valorar l'aportació que les persones sordes fan en els diferents àmbits d'evangelització. Al llarg de la trobada es van tractar temes que comprenen la persona sorda en la seva totalitat: la persona sorda en el passat i en el present; la psicologia de la persona sorda; el punt de vista mèdic, familiar i social de la persona sorda i, sobretot, el tema de l'atenció pastoral.

En aquesta trobada hi van participar 500 persones, entre sords i oients, que representaven 63 països. Un dels participants va ser Alfonso Manuel Muruve, director del Departament de la Pastoral del Sord de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE). Muruve ha explicat a *Catalunya Cristiana* que la persona sorda «es troba en situació de desavantatge

per la manca d'audició. Té, en la majoria dels casos, un nivell cultural i religiós baix. De vegades, sent molta soledat en tenir dificultats en les relacions humanes. Però jo diria que no té dificultats només la persona sorda en expressar i viure la seva fe, sinó la mateixa Església que de vegades té por d'entrar en el món del sord, potser per manca de recursos (llengua de signes, materials, empatia), i a acollir "normalment" la persona sorda».

Segons va afirmar Mons. Zygmunt Zimowski, president del Consell Pontifici per a la Pastoral dels Agents Sanitaris, quan va presentar la XXIV Conferència Internacional, a l'Església hi ha prop d'1,3 milions de persones sordes, sovint amb dificultats per participar plenament en la pràctica espiritual i en la vida concreta de les seves comunitats. En aquest sentit, Alfonso Manuel Muruve considera que la integració real de la persona sorda passa pel «reconeixement que per damunt d'una discapacitat, la persona té la seva dignitat i, a més, el seu desig i inquietud de viure a l'Església. Passa per acollir i respectar la persona i cercar la comunicació més gran perquè se senti estimada. Passa per fer servir temps i recursos envers aquestes persones, de la mateixa manera que es dedica a d'altres. Passa per intentar, des de la comunitat,

Les mans, l'instrument de comunicació de les persones sordes.

ser sensibles i cercar els canals de comunicació i atenció pastoral millors envers les persones sordes».

Redescobrir el llenguatge de signes

El portaveu vaticà, el P. Federico Lombardi, va assenyalar que aquesta trobada ha servit perquè «l'Església descobreixi o redescobreixi la profunditat del llenguatge de signes» que fan servir les persones sordes. Per al director del Departament de la Pastoral del Sord de la CEE, «es pot dir que ha estat un redescobriments, ja que l'Església coneix la profunditat i la importància que té el llenguatge de signes per a la comunicació amb les persones sordes. És veritat que haver tingut al Vaticà una conferència d'aquestes característiques i la influència mediàtica que ha suscitat, ha ajudat molt a valorar i a subratllar la necessitat de parlar en el llenguatge de signes per ser entesos més bé per la comunitat sorda».

Per la seva banda, Benet XVI va rebre els participants a la trobada i va destacar la «sordesa espiritual» que viu actualment la humanitat, i va recordar el relat evangèlic de la guarició del sordmut que recull Marc. «Dir *efatà* (obre't) avui és dir acollida, perdó, reconeixement dels diferents, respecte a la vida i a la dignitat de la persona», comenta Alfonso Manuel Muruve. «Dir *efatà* és mirar l'altre com a germà, i buscar sempre el que uneix i no el que separa; és obrir el cor i la vida a la Paraula de Déu que fa la persona més humana i la societat més fraterna.»

Un dels temes tractats a la XXIV Conferència Internacional va ser la situació de les persones sordes en l'actualitat. Com explica Muruve, «gràcies a l'esforç de moltes persones sordes i oients, a associacions i moviments, s'estan fent grans passes en la millora, en el reconeixement i en el suport a les persones sordes. S'està reconeixent la llengua de signes com un dels vehicles més necessaris en la comunicació amb les persones sordes. S'estan descobrint nous avanços mèdics que lluiten contra la sordesa. Cada cop més es camina en la sensibilitat i en l'acompanyament

Punts de reflexió

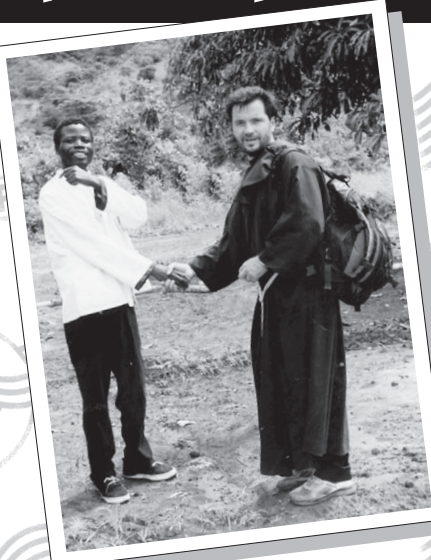
Una vegada acabada la XXIV Conferència Internacional, i ja de tornada als seus països, toca reflexionar i treballar les principals conclusions que es poden extreure de la trobada. Segons el director del Departament de Pastoral del Sord de la CEE, Alfonso Manuel Muruve, són les següents:

- la persona sorda és subjecte d'evangelització, com qualsevol batejat
- cal respondre des de l'Església a les inquietuds i necessitats de la persona sorda
- cal buscar canals d'integració de la persona sorda en la vida de l'Església
- cal encoratjar les diferents comunitats cristianes perquè cerquin la millor manera de comunicar-se amb aquells germans sords que hi viuen
- la persona sorda no és només subjecte d'evangelització, sinó alhora agent. El sord ha de ser evangelitzat per evangelitzar
- cal incrementar el nombre de sacerdots, religiosos i religioses, i laics que atenguin humanament i espiritualment les persones sordes

de les persones sordes. A l'Església es treballa a moltes diòcesis en la Pastoral de Persones Sordes».

Especialment es va subratllar la realitat dels països pobres, on es troba el 80% de les persones sordes del món. «Sempre als països més empobrits», assenyala Alfonso Manuel Muruve, «tot això s'alenteix més i, fins i tot, lluny d'anar creixent en coneixement i recerca de solucions, s'involuciona o es paralitzen diferents iniciatives. El Papa ens deia: "No és possible oblidar la greu situació en què viuen els països en via de desenvolupament, tant per la manca de polítiques i legislacions adients, com per la dificultat per tenir accés a la cura sanitària primària"».

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica:** 230 €
Àsia i Oceania: 308 €
Missioner **Missionera**
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms
 Adreça
 Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu Domiciliació bancària
 Titular Data
 Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell—Iloc, 67—69, 08014 Barcelona — Tel. 934 092 810 — Fax 934 092 820

Madrid

El crucifix continua suscitant una polèmica encesa

La Conferència Episcopal Espanyola lamenta la proposició no de llei sobre la retirada de símbols religiosos de les escoles

Redacció
Madrid

De «molt trista» va qualificar el cardenal Antonio M. Rouco Varela, president de la Conferència Episcopal Espanyola, l'aprovació recent en el Congrés d'una proposició no de llei sobre la retirada de símbols religiosos dels centres escolars. La iniciativa legislativa, impulsada des de la Comissió d'Educació del Congrés pel diputat d'ERC Joan Tardà, ha provocat a totes les esferes de la societat espanyola un debat encès a l'espera del que dictami el Govern. La petició, que ha estat secundada pel PSOE i el BNG, demana aplicar la jurisprudència de la Cort Europea de Drets Humans que recentment va condemnar el Govern italià per la presència de crucifixos a les aules, en considerar-ho contrari als drets dels pares a educar els fills segons les seves conviccions i al dret dels nens a la llibertat de religió.

Davant l'allau de reaccions que la proposició ha provocat, el president del Govern, José Luis Rodríguez Zapatero, ha declarat taxatiu que «en els plans del govern no hi ha la retirada dels crucifixos de les escoles». Les decisions en aquesta matèria, va confirmar més endavant el ministre d'Educació, Ángel Gabilondo, restaran en mans de la futura Llei de

Llibertat Religiosa, elaborada d'acord amb els principis constitucionals.

Malgrat la crida a la calma feta per part del Govern, són molts els recels que aquesta proposició ha despertat en el si de l'Església. Es percep com un signe més de la laïcització d'un Estat que vol recloure la religió a l'àmbit privat. Per al cardenal Rouco, amb la retirada d'aquest símbol dels col·legis estatals espanyols es privarà les famílies i els nens «de poder veure el signe més fonamental i característic de la seva fe

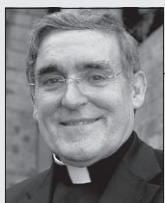
i no només de la seva fe en abstracte, sinó de la fe que ha configurat la seva història personal». El president de la CEE ha declarat que la creu no és només «un signe religiós evident, sinó d'humanitat, d'un humanisme que ha fet transpirar tot el món amb valors fonamentals com el perdó, la misericòrdia, donar la vida, saber lliurar-la...». El cardenal Rouco també ha mostrat la seva preocupació pel «mètode amb el qual es volen tirar endavant aquestes propostes». «La democràcia —ha afegit— funciona amb la

llibertat, no amb la imposició, facilitant que puguin ser exercits els drets i no limitant-los, no restringint-los.»

En termes semblants s'ha expressat la majoria de l'episcopat espanyol, entre ells Mons. Ricardo Blázquez, bisbe de Bilbao i vicepresident de la CEE, per a qui retirar la creu, que és signe de «la nostra cultura», significa «oblidar-nos del nostre passat i de la nostra història, dos cops mil·lenària». Blázquez ha declarat que «la solució per a la convivència d'una societat plural és el respecte i no el buit».

Juntament amb la resposta episcopal a la polèmica dels crucifixos, també hi ha hagut diferents col·lectius de la societat civil que no han dubtat a mostrar el seu desacord davant la proposta parlamentària. Tant l'Observatori per la Llibertat d'Educació, com l'Observatori per a la Llibertat Religiosa i de Consciència, han qualificat la iniciativa impulsada per ERC de «violació dels drets dels pares a educar els fills segons les seves conviccions». En declaracions a l'agència Zenit, el president de l'Observatori per a la Llibertat Religiosa i de Consciència, ha lamentat que «tal com estan les coses, el Govern només es preocupi pels crucifixos quan això hauria de ser la darrera preocupació, perquè no hi ha una demanda social».

La creu

Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Una sentència recent del Tribunal dels Drets Humans d'Estrasburg s'ha manifestat en contra de la presència de la creu en les escoles públiques. I fa uns dies, la Comissió d'Educació del Congrés dels Diputats de l'Estat demanà al Govern central que es retirin les creus dels centres escolars.

Aquestes decisions no ens convenen ni ens agraden. Som ben conscients que vivim en un Estat no confessional, un fet general a l'Europa d'avui. Però la societat no és aconfessional; la societat és pluralment religiosa, i l'Estat ha de respectar la llibertat religiosa i no imposar a la societat com ha de ser en una matèria tan delicada i tan íntima com les conviccions religioses i morals. A Europa —també al nostre país— un percentatge molt elevat de la població és batejada cristiana, i ho ha estat amb el senyal de la creu.

La creu té un doble sentit: religiós i cultural. Com a signe religiós és a l'arrel del cristianisme; la creu, que fou sempre un instrument de turment i d'horror, per la mort de Jesucrist s'ha convertit en un instrument de perdó i d'amor a tothom, als amics i als enemics. La creu és font de vida. Tanmateix, la creu té un sentit cultural que identifica la nostra cultura i la de molts pobles del món. Catalunya ha estat sempre un país de marca, ha acollit diversos pobles, ètnies i cultures i ha estat capaç d'oferir el millor que tenia i d'acollir totes les coses bones que li oferien, incorporant-les al seu projecte de poble, perquè

coneixia i valorava la seva pròpia identitat, afaiçonada de continguts cristians.

Avui és urgent conèixer i valorar la nostra identitat davant del repte de la globalització i també de la munió d'immigrants d'altres ètnies, cultures i religions que vénen a Catalunya amb una identitat ben clara. Només és possible un diàleg autèntic i enriquidor amb ells si nosaltres també sabem molt bé qui som. Si perdem la nostra identitat només seran possibles aquestes dues reaccions que cal evitar: el refús de tot el que és diferent —xenofòbia— o l'acolliment de tot el que és diferent perdent les nostres arrels i la nostra identitat.

La presència de la creu en les aules de les escoles és un signe de fraternitat, d'amor i d'acolliment. Estem en un país que té una història i una cultura més que mil·lenària en la qual, des de sempre, la creu és un dels principals exponents. Treure la creu de les realitats religioses, culturals i socials de la convivència seria un greu despropòsit i empobriria la nostra societat, que, a diferència de l'Estat, no és laica, sinó pluralment religiosa.

Aquesta pluralitat i aquest respecte a les consciències personals ha originat la doctrina de l'anomenat «marge d'apreciació», és a dir, de com harmonitzar els drets personals amb el respecte a la identitat cultural i social d'una societat determinada. No sembla que el respecte a la llibertat individual hagi de comportar la solució dràstica —que també lesiona moltes altres llibertats personals— de suprimir els signes externs de les creences que configuren la identitat d'una societat determinada.

Guadix

Mons. Ginés García, nou bisbe de Guadix-Baza

SIC / Guadix

El 3 de desembre passat es va fer públic el nomenament de Ginés Ramón García Beltrán com a nou bisbe de Guadix-Baza. Substitueix al capdavant de la modesta diòcesi andalusa Mons. Juan García-Santa-cruz, la renúncia del qual ha estat acceptada pel Papa en fer 75 anys.

El nou bisbe de Guadix-Baza, nascut a Lorca (Múrcia) el 1961, és actualment Defensor del Vincle del Tribunal Eclesiàstic d'Almeria i canonge doctoral de la catedral d'Almeria. Mons. García és batxiller en Teologia per la Facultat de Teologia de Granada i llicenciat en Dret Canònic per la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma. Va ser ordenat sacerdot el setembre del 1985.

«VENIU A LA COMUNIÓ,
VENIU A JESÚS, VENIU
A VIURE D'ELL, PER VIURE
PER ELL»

Sant Joan M. Vianney

ASPECTES DE LA VIDA DEL PREVERE (3)

L'alegria del sacerdot

Explica Catherine Lassagne, una dona que va estar molt a prop de sant Joan M. Vianney com a directora de la *Providence* i majordona que fou de la rectoria d'Ars, que «quan va ser sacerdot, quina felicitat experimentava celebrant la missa. Després de la consagració se'l veia resplendent d'alegria i felicitat, i, sobretot, abans de la comunió, quan tenia la Santa Hòstia entre les seves mans, feia una breu pausa mirant-la amb un somriure tan dolç que hauríem pogut afirmar que veia Nostre Senyor amb els seus propis ulls». El mateix rector d'Ars ho confirma quan diu que «el sacerdot ha de sentir la mateixa alegria que els apòstols veient que sosté entre les seves mans Nostre Senyor».

Sant Joan M. Vianney, amb la seva austeritat de vida i amb la responsabilitat pel sagrament de la reconciliació que tenia, no era un home trist, sinó que tenia bon humor i, sobretot, estava preocupat per proposar la veritable alegria als seus feligresos. Ell s'adonava que massa sovint es deixaven portar per les falses alegries que els oferien els cabarets del poble, amb balls que acabaven en disbauxa descontrolada (i els efectes col·laterals que això comportava).

Els esforços del rector d'Ars van anar en la línia d'oferir l'alegria que ve d'estar a prop del qui n'és la Font. I ell n'era el primer testimoni, amb l'alegria amb què sostenia el cos de Crist entre les mans, que era la mateixa que la dels apòstols tenint Jesús enmig d'ells. Cal suposar amb quina intensitat devia celebrar el Nadal, el misteri del Fill de Déu fet home i, per tant, esdevingut «palpable i visible». Aquest misteri que fa possible el misteri de la redempció que ens lliura Jesucrist de manera definitiva i permanent perquè es quedi entre nosaltres.

És l'alegria de saber que si Jesucrist és amb nosaltres, no hi haurà ningú que pugui reeixir d'anar contra nosaltres

(Romans 8,31) i, per això, aquesta alegria «ningú no ens la prendrà» (com cantem per Pasqua). És aquest el motiu pel qual sant Agustí pot arribar a dir que, «per al cristià, l'alegria és un deure». És un deure perquè és un do que hem rebut per fer fructificar. I això, que val per a tot cristià, val encara més per al sacerdot, ja que té tan a prop, a les seves mateixes mans, la font de la veritable alegria, aquella que tan bé va definir sant Francesc, la que no desapareix ni quan tot és advers. Per això la gran feina del sacerdot, tot i cansar-lo, li és motiu d'alegria, de l'alegria del treball ben fet, de l'entrega total a imatge de la de Jesucrist. I el fet d'haver de

celebrar diferents misses el mateix dia li suposa l'alegria de retrobar-se una altra vegada de manera ben directa amb el seu Senyor i Germà. I batejar els infants i adults comporta el goig d'haver fet entrar nous membres a la família que comparteix l'alegria d'haver rebut la Vida que ningú no pot prendre. I celebrar el matrimoni fa compartir l'alegria que neix de l'amor autèntic beneït per Déu. I celebrar la reconciliació fa experimentar l'alegria immensa del Pare que retroba el fill estimat. I pregar pel difunt que acaba de morir obre a la joia que esperem que pugui compartir per sempre amb Jesucrist.

La del sacerdot és la joia profunda i serena que, com les brases, es manté constant i duradora, sabent que «la nostra alegria és la millor manera de predicar el cristianisme» (mare Teresa de Calcuta).

No és estrany, doncs, que el cardenal Kasper hagi escrit un llibre amb motiu dels seus cinquanta anys com a prevere titulat *El sacerdot, servidor de l'alegria* (fent referència a 2 Corintis 1,24), títol que també va donar el 1988 l'aleshores cardenal Ratzinger a un llibre de reflexions sobre l'espiritualitat sacerdotal.

Mn. Josep M. Turull
Rector del Seminari Conciliar
de Barcelona

«Sant Joan M. Vianney no era un home trist, tenia bon humor i estava preocupat per proposar la veritable alegria als seus feligresos»

CatalunyaCristiana

Aquest Nadal regala una subscripció a CatalunyaCristiana. El millor regal!

Pots enviar-nos les dades per:

Correu postal:

Catalunya Cristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Telèfon:

93 409 28 10

Correu electrònic:

administracio@catalunyacristiana.cat

*CatalunyaCristiana **117€ l'any**

Aquest Nadal desitjo regalar una subscripció a CatalunyaCristiana durant un any a:

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____

Persona que realitza l'obsequi:

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

Forma de pagament

Únic pagament de 117€ per any

Xec nominatiu que adjunto

Edició en català
 Edició en castellà

Dos pagaments semestralment de 58,50€

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la subscripció-regal.

Titular

Entitat Oficina DC

Compte Data (dd/mm/aa)

Signatura del titular

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Podeu optar per l'edició digital: 65€ l'any
Doneu-vos d'alta a www.catalunyacristiana.cat

Punt de vista

Mn. Antoni Babra

Professor de Moral Social a la Facultat de Teologia de Catalunya

Lliçó dels grans editorialistes

Un editorial conjunt dels diaris amb seu a Catalunya (*La dignitat de Catalunya*: 26 de novembre del 2009) ha parlat com a grans editorialistes que recorden els principis, expressen un estat d'opinió i il·luminen les consciències. Un gran mestre del periodisme que jo he estudiat, Don Àngel Herrera Oria, fundador de la primera *Escuela de Periodismo* d'Espanya i fundador del diari catòlic *El Debate*,

defensava els grans editorialistes. Heus ací unes paraules del seu pensament periodístic i polític com a fervent catòlic: «Els periodistes han de ser, en l'ordre dels principis, subjectes de consciència il·luminada i profunda. A la llum d'aquesta consciència han d'interpretar els fets per formar l'opinió. Parlem dels grans editorialistes dels grans diaris. L'article de fons no és un article doctrinal. L'article de fons no fa apologètica directa sinó que interpreta la vida. Valora el fet

culminant del moment. La seva apologètica, si existeix, és indirecta i oculta. Defineix el fet a la llum dels principis. Il·luminat per ells, n'investiga les causes, emet el dictamen moral de les accions i preveu o profetitza les conseqüències possibles. Però, en apreciar i calibrar el fet, consolida els principis que li serveixen de criteri; instrueix el lector a observar i a jutjar de la vida.

Els editorials anònims expressen el sentir d'un ens col·lectiu» (Herrera, any 1956). «Sense la premsa eficient i influent gairebé manquen de valor, per a la defensa d'una idea en la vida pública, els drets individuals o polítics» (Herrera, 1955). «Entre la gran premsa i el govern hi ha una relació ben estreta. Com a norma, la gran premsa és col·laboradora nata de tots

els governs. Informa els ciutadans de la política del govern, és l'òrgan de comunicació natural entre autoritat i ciutadans; informa el govern dels estats d'opinió i és representant nat del poble prop dels governs; practica una crítica de les lleis i de la política general, justa, prudent, constructiva i benèvola; defineix els interessos nacionals a l'estranger; és òrgan d'aproximació dels pobles i de la pau internacional» (Herrera, 1953). L'editorial conjunt *La dignitat de Catalunya*

em fa pensar en aquesta venerable tradició de l'editorialisme que intenta la pau social i té experiència històrica de la vida pública. Crec que l'editorial conjunt salva, defensa i conjumina lícitament els drets inviolables col·lectius del poble de Catalunya i reclama el reconeixement jurídic d'una singularitat pública que la Constitució espanyola ha de protegir.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

Motius per a la pregària

La pregària pot estar lligada amb la monotonia. Fruit, tal vegada, de la mediocritat i la rutina. Així la pregària cansa i s'obté la impressió que no val la pena. A poc a poc, no destaca en la vida cristiana o, fins i tot, no té el paper que li correspon.

La pregària és la respiració del cristià. Requereix un ritme similar al de la respiració del nostre cos. Respirem naturalment. Sense donar-hi voltes. Simplement respirem. Prou notem quan un constipat dificulta aquesta funció corporal. L'oració s'ha d'assemblar a l'alè. Ha de ser un diàleg i un silenci acompanyats sempre de Déu. Quin do tan gran! És possible tenir-lo si ens sabem relligats al Creador i Redemptor.

Hi ha moments clars de pregària. La celebració eucarística, la recepció del sagrament de la penitència, una reunió de grup, un dia de recés... Tanmateix, l'oració, si és com el respirar, entra per totes les esclatxes de la nostra vida.

L'oració vocal recorre al Parenostre, a l'Ave Maria, al Glòria, al Credo, a l'acte de fe i d'esperança... Són necessàries i útils les pregàries vocals, moltes d'elles apreses a la falda de la nostra mare quan érem infants. Hi ha moments

en els quals l'oració apresada de memòria serà la millor.

Els espirituals parlen de l'oració esdevinguda personal. Es refereixen al diàleg amb el Senyor. A les coses que cal agrair i demanar. L'agraïment és connatural a la pregària: lloar la grandesa de Déu, els beneficis que ens lliura constantment, alabar-lo per la creació, la vida, la família i la fe... Quantes gràcies rebem a cada instant! La pregària de petició és totalment evangèlica. Pregària d'intercessió pels parents i amics, pels familiars, pels enemics i pels que ens molesten... Intercessió per la pau del món, per l'eradicació de la fam, perquè s'acabi la fressa de les armes i la greu crisi econòmica que fa estralls humiliants i inhumans... Intercedir pels nois i noies que, per causa de les bombes, perden algun dels seus membres corporals... L'Església ens ensenya a pregar en la seva oració universal de la missa.

He trobat les notes d'un autor que dona gràcies a Déu per les ulleres, pel bolígraf, pel cotxe... També són un bon motiu per agrair al Senyor la seva providència. El cert és que els motius per a l'oració són quasi infinits pel qui viu atentament els moments de cada dia.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà

(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Notícies

No és cap costum meu oferir-les, però si no estic segur que altres ho faran, no m'hi nego, com avui. Qui rep correus electrònics ha passat o encara passa per l'experiència de rebre molts *power points*. Generalment són un conjunt de fotografies boniques acompanyades de frases més o menys afortunades. De tant en tant, n'hi ha algun que és meravellós. Fins aquí, tot bé, el que és dolent és l'afegitó que de vegades l'acompanya. Com aquelles antigues cadenes de pregària, en aquest cas, la presentació acaba amb la invitació, gairebé exigència, que els has d'enviar a un nombre determinat de persones. Si no ho fas, assegura el text, no tens generositat. Generalment m'hi nego. Ja que si entenc d'alguna cosa, al marge de l'àmbit religiós, és de fotografia, en guardo uns quants per tornar-los a veure o reenviar-los al moment oportú. Penso en uns reportatges fotogràfics de molta qualitat, per la seva bona definició d'imatge i l'interès del tema, per exemple, fotografies de paisatges, Terra Santa, Pirineu, grans catedrals gòtiques, etc.

El segon pas històric, són els YouTube. Es diu que n'hi ha 15 milions. Entre ells, sens dubte, n'hi ha d'excel·lents. En general els manca definició, nitidesa i actuància, però van millorant. Entre ells hi ha coses meravelloses. Poso un exemple: busqueu els titulats «matrimoni jueu». Si se'ls afegís la paraula *sagrament*, el seu contingut seria d'orientació excel·lent per a parelles cristianes. I encara que no hi aparegui el mot, són bons.

Ara hi ha les presentacions en 3D. Per diferents camins me n'arriba un que es refereix a la basílica del Sant Sepulcre. El viatger i el pelegrí d'avui dia no té, generalment, l'oportunitat de fixar-se amb deteniment en tots els detalls que atresora aquesta església. Els qui l'hem visitat moltes vegades, amb la màquina fotogràfica a sobre, en gaudim molt més per tanta bellesa. Anar amb una càmera amb teleobjectiu et permet descobrir moltes coses que d'altra manera ni te n'adonaries. Cal dir que, comunament, excepte en el cas dels professionals, no disposem de prou temps per fixar-nos en detalls. Recomano, doncs, a qui ja hi hagi anat, que passi una estona mirant-lo. Veurà amb claredat la decoració de les parets, del sostre i dels altars. I qui no hi hagi estat mai, també n'aprendrà alguna cosa. Qui el vulgui trobar, senzillament que cerqui al Google: Santo Sepulcro 3D. N'hi ha altres, però no tenen tanta qualitat. Entreu a: Israel 3D.

En un altre àmbit, i per a un cert grup de lectors, vull parlar de la recent edició d'un llibre del P. Ubach de Montserrat titulat *Dietari d'un viatge per les regions de l'Iraq*. Evidentment, està escrit en català, però no és cap obstacle per a qui no parli aquesta llengua però en parli alguna de llatina. A més de per terres iraquianes, el bon monjo el 1922-1923 es va desplaçar per moltes altres paisatges dels quals escriu: Jerusalem, Síria, Egipte. Va fer moltes fotografies, eren temps de plaques de vidre, ara digitalitzades i una mica virades i entonades. Llegeixo que són més de 300. El contingut del text són anotacions de llocs recorreguts, persones amb qui va tenir tracte, objectes d'interès bíblic que va adquirir i fins i tot el preu que en va pagar, què li va costar una mòmia, per exemple. Aquests detalls, que qualsevol llatí entén, resulten interessants. En diferents ocasions he assenyalat, que, qui avui dia va a Terra Santa, «es deixa traslladar» amb l'autocar corresponent, recorre un itinerari, sempre el mateix, i sent explicacions idèntiques, per això en el segon viatge pensa que ja ho sap tot i se sent capacitats fins i tot per escriure un llibre. Els relats, des del primer, l'«itinerari» de la gallega Egèria, fins a aquest, del bon benedictí, encoratgen a emprendre un viatge, seguint iniciatives pròpies. Per desplaçar-se pel món, l'única cosa necessària és tenir passaport i visat. Per Terra Santa tothom és molt ben atès per la comunitat franciscana que custodia els monuments, les persones que hi viuen i els pelegrins que demanen ajuda. Jo hi he anat 16 vegades, no sé anglès, ni àrab, ni hebreu, i sempre m'ha estat molt profitós. Fa dos dies, parlant per telèfon, em van preguntar: «Quan vindràs?», si no fos per les meves obligacions ministerials, els hauria contestat: «Ara mateix.»

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Guerra al cristianisme

Nietzsche va escriure: «Si jo faig la guerra al cristianisme, això m'està permès perquè, per aquesta part, no he experimentat ni contrarietats ni obstacles —els cristians més seriosos han estat sempre benèvols amb mi—» (*Ecce homo*, Madrid, Alianza Editorial, 1984). Caldria submergir-nos en la seva infantesa per interpretar l'abast i el sentit del seu pensament. Alice Miller ens proporciona *La Llave perdida* per endinsar-nos en la biografia de l'autor. No obstant això, crec que aquestes paraules, amb tots els matisos necessaris, tenen vigència en el nostre context social i polític. Un. No es tracta d'una guerra cos a cos, sinó que es confia en els recursos mediàtics i polítics per aconseguir els seus objectius. Com a la guerra de l'Iraq, les trinxeres costen poc, almenys en la primera fase. Els bombardejos es retransmeten en directe. Oriol Domingo, conegut periodista de *La Vanguardia*, va afirmar en la seva ponència en la darrera assemblea general de l'URC (Unió de Religiosos de Catalunya) que la «presència del fet religiós als mitjans de comunicació era escassa, anecdòtica, tòpica, superficial, escandalosa, Església caricaturitzada. Amb programes a la ràdio i la televisió en horaris dolents. Hi ha una Església silenciada. Perquè el seu pensament i la seva activitat més significatives i positives són silenciades. Moltes vegades hi ha una informació sobre el fet religiós que va a política, economia o cultura... Per què? Perquè se'n subratllen els aspectes polítics, econòmics o culturals mentre que els aspectes religiosos queden a la penombra». Hi ha polítics que busquen la fustigació per obtenir rèdits electorals i maquillar-se amb una imatge moderna i agressiva. Els problemes són a la seva ment mentre la societat viu més tranquil·la. Volen legislar on no cal. Alguns reductes eclesials cauen en la trampa de la provocació. Aquestes situacions incomoden cada vegada més per reiteratives i frívols.

Dos. Creix l'atipament en cristians oberts i dialogants per l'ús de la religió, especialment la catòlica, com a arma de confrontació. Parlo des de la perspectiva catalana. Els creients no volen que sigui reclosa als museus d'arqueologia o als recintes privats com es pretén. Avui no es cremen esglésies amb torxes però es distorsiona la veritat i s'utilitzen mesures intervencionistes per reduir-ne l'impacte social. S'enalteix la diversitat religiosa i la manipulen per esborrar hegemonies, quan són dos criteris diferents.

Tres. Nietzsche ho expressa més clar que l'aigua. La guerra contra el cristianisme resulta fàcil i no presenta dificultat. Molesta la discriminació, per exemple, quan es compara amb l'islam. Ningú no s'hi fica perquè les conseqüències poden ser fatals, com va passar amb les caricatures de Mahoma. Aquesta doble mesura resulta molt molesta per als demòcrates. En el fons, amaga una submissió al terror i una bufetada a les actituds pacífiques i tolerants.

Quatre. Els cristians més seriosos són sempre benèvols. Aquesta afirmació de Nietzsche, aplicada al nostre context, presenta molts matisos. Uns, perquè en tota crítica troben motius d'autocrítica i purificació de la seva mateixa fe i adhesió eclesial (comportament gairebé impensable en altres institucions). Altres, perquè els agrada considerar-se progressistes i estan més oberts a dialogar amb els adversaris que amb les seves mateixes comunitats i pastors. Altres s'identifiquen amb el títol del llibre que Christian Feldmann va dedicar a la vida de Dietrich Bonhoeffer: hauríem d'haver cridat, i es pregunten si han de continuar en silenci. N'hi ha que estan tocats per la culpabilitat d'una certa connivència eclesial amb el franquisme i creuen que han de purgar el pretèrit, oblidant que tothom té un passat, tot i les nombroses històries reescrites, i que Franco va morir al lliit. Crec que els cristians hem de repensar la situació actual a la llum de l'evangeli i en comunió eclesial. Ni com a creients ni com a demòcrates hem d'abdicar de la nostra aportació com a identitat col·lectiva al diàleg obert, a la comprensió atenta, a bastir ponts amb argumentacions serioses i respectuoses. Volem triar la convicció i l'obertura enfront d'actituds bèl·liques, la intel·ligència enfront de la mesquinesa, l'amor enfront de l'odi. I treballar per la pau i la concòrdia al costat dels homes i les dones de bona voluntat.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Passat i futur dels exclosos

No hauria pogut imaginar mai que el passat fos una càrrega tan feixuga per a algunes persones, concretament per a tots aquells que han viscut en el món de la marginació des de petits i que es van enfonsar en la delinqüència durant un munt d'anys. Són la majoria dels amics que visito a les presons i aquells que n'han sortit i estan en via de rehabilitació.

Aquesta setmana he tingut l'oportunitat de comparar els desigs i les esperances d'un xaval adolescent i les cabòries d'un home víctima del passat que carrega sobre les espatlles el pes del desencís.

El primer, malgrat que ja està ficat en aquest món del carrer, amb un grapat de causes i diverses reclusions en centres de menors, encara somia un futur ple d'il·lusions, mentre que el segon lluita amb els fantasmes d'un passat que li han deixat a l'ànima les petjades.

A l'adolescent me'l vaig trobar pel carrer fa dos dies. És un xicot de 16 anys que encara no acaba l'ESO. Ha viscut una vida de carrer gairebé des que va arribar del seu país d'origen on no coneixia les dificultats que havia de trobar-se en un barri com el que viu. La droga el va agafar de ple des d'una edat molt dolenta, quan la seva voluntat i el sentit de la vida no havien tingut temps de madurar... I de la droga a la delinqüència hi ha un pas.

Tenia ganes de parlar i ho va fer amb una sinceritat que em va sobtar. Em va parlar de les causes, de les seves aventures, del seu desig de no tornar quan sortís del centre on ha de tornar a entrar segons l'ordre del jutge que l'ha condemnat. I després d'explicar-me tot això va començar a imaginar el seu futur: «Ara ja no tornaré mai més. Vull treballar i sé que ho he d'aconseguir...» Els seus ulls brillaven d'il·lusió i d'esperança quan pensava en un futur que imagina diferent...

Acabava de rebre una carta de l'altre, d'aquell que a força de cops li costa oblidar el passat i viure amb confiança el present. La seva angoixa la manifesta així: «El meu passat està tan ple de coses dolentes i m'han fet tant de mal que no sé deixar-lo enrere tal com tu em dius... la vida m'ha ensenyat a comportar-me així i no sé fer-ho d'una altra manera... Voldria deshabituar-me del meu passat i pensar en el present, però em costa molt...»

Continua després amb una mena de paràbola de la seva situació de la qual tradueixo algun tros: «Malgrat que ho intento, la por i el pes del passat poden més que jo. Por de tornar a fer el mateix, por de continuar pel camí errat; por de no tenir força per trencar amb tot el que he viscut... Vaig perdre fa temps l'esperança. Em va caure al fons d'un bassal. El bassal estava emmig d'un pati. Un pati amb parets altes on em sentia observat a totes hores...»

Curiosament només la imatge del Bon Pastor que va descobrir fa poc, l'encoratja. Assegura que li parla cada nit i li demana que no el deixi de dur al coll com a l'ovella perduda... I acaba amb un toc de confiança per tots aquelles i aquells que volem estar al costat dels que pateixen la manca de llibertat interior o exterior: «Però nosaltres també tenim unes "mares" que no ens han portat al seu si, però que són mares en l'Esperit (sic en majúscula)... Gràcies a elles intentem sortir d'aquests bassals i treure'ns de sobre la por que tant ens ha trastornat... elles ens ensenyen el significat de la paraula *Déu*, que és estimar i ser estimat.»

Zoom

Eduard Brufau

Agustí Codinach

Aquesta tardor Barcelona ha inaugurat la remodelació del jaciment funerari romà de la plaça Vila de Madrid. Els treballs han consistit a restaurar les tombes més danyades, condicionar-ne l'entorn i exposar en unes sales adjacents alguns dels objectes trobats als enterraments. La majoria de tombes daten dels segles I i III dC, època en què ja es testimonia la primera comunitat cristiana a la ciutat.

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

Des del monestir

Un espai per al diàleg constructiu

Un company monjo m'ha fet notar que «sortim», els monjos de Poblet, a *Germinans Germinabit*. L'excursió inevitable al web esmentat m'ha fet pensar —per contrast— en la sort que tenim els monjos de poder conèixer en un espai humà en el qual no cal tapar-se la cara per dir les coses, on es pot fer crítica constructiva, i on no cal enviar correus electrònics a l'abat signats amb pseudònim. Amb el capítol 3 de la Regla, sant Benet va configurar magistralment aquest espai d'obediència mútua, és a dir, d'escolta i de diàleg: «Sempre que hi hagi algun afer important al monestir, que l'abat convoqui tota la comunitat i exposi ell mateix de què es tracta. I, escoltat el consell dels germans, que s'ho pensi i faci el que cregui més convenient» (RB 3, 1-2).

Un espai humà on el diàleg constructiu és possible. Sí, és realment així, i cal proclamar-ho, fins i tot per a un mateix. Fa cinc anys vaig tenir la sort de poder assistir al capítol general del nostre orde, a Roma, i, per uns moments, vaig somniar en l'Església com un espai de llibertat i de diàleg, on la veritat és cercada i estimada mitjançant la paraula compartida, una paraula que esdevé sempre camí d'apropament a l'altre, que fa créixer, que desvetlla la vida.

En aquest espai humà de diàleg també és possible

equivocar-se, és clar, o pensar que el propi criteri ha de ser el cànon fins i tot de l'organització de la casa en els seus mínims detalls. N'he fet l'experiència, primer en mi mateix, i també en els altres. Però l'espai on vivim és tan savi, que és precisament l'altre, el germà de comunitat amb qui convius dia rere dia, qui et retorna el punt d'humilitat i de bon humor necessaris per retrobar el teu lloc, el teu, i no un altre, en l'espai humà de la comunitat.

Això és el que voldríem oferir els monestirs a l'Església i a totes les persones que truquen a casa nostra i que comparteixen la nostra taula i el nostre sostre. Un espai humà per al creixement i per a la llibertat, sense pseudònims, amb la mirada i amb la paraula neta.

Lluís Solà
Monjo de Poblet

La sal de la terra

Records del bisbe Joan Carrera

Amb motiu del primer any del traspàs del bisbe Joan Carrera, la seva figura ha estat recordada per moltes persones, tant de l'àmbit eclesial, com d'altres esferes. Tothom ha ressaltat el seu humanisme i la seva cordialitat, també la seva coherència i autenticitat. S'ha subratllat el seu rerefons cultural i la seva vocació d'escriptor palesada en molts textos que seria bo recollir a manera d'*Obres completes*. Seria una manera de fer viu el seu mestratge i de donar-lo a conèixer a noves generacions de cristians de casa nostra i de fora que no van tenir la sort de conèixer-lo, ni de tractar-lo. Tinc la impressió que s'obliden, amb massa celeritat, figures que han estat claus en la vida social i espiritual de casa nostra. També seria bo traduir alguns dels seus textos al castellà, per donar a conèixer, més enllà dels nostres límits territorials, un rostre autèntic, afable i vigorós de l'Església que peregrina a Catalunya.

Vaig tenir ocasió de tractar-lo en diferents moments, però vull recordar l'entrevista que li vaig fer en el llibre *Vint-i-cinc catalans i Déu* (2002). Em va rebre cordialment al seu despatx del bisbat de Barcelona. Abans de posar-nos a dialogar sobre Déu em va fer saber les dificultats que sentia a l'hora de respondre algunes preguntes que prèvi-

ament li havia enviat per escrit. A l'hora de parlar de Déu, es va expressar amb molta cura i també amb incertesa, cosa que, en principi, no s'esperaria d'un representant de l'anomenada Església jeràrquica. Aquesta proximitat va fer possible una entrevista que guardo en la memòria com una riquesa intangible i que, en rellegir-la de nou, ha surtat a la superfície. En un moment de l'entrevista, diu el bisbe Carrera: «Hi ha un eclipsi total de Déu. Avui és molt difícil agafar una novel·la en què aparegui el nom de Déu. Només estem a cent anys de mossèn Cinto, el poeta més llegit de Catalunya en el seu moment. La cultura no suggereix Déu i és molt difícil trobar un producte cultural que faci referència a Déu.»

El bisbe Joan no era apocalíptic, tampoc integrat. Era un esperit murri i atent, capaç de copsar allò positiu de la societat i de l'Església, però també d'entreveure'n les febleses i contradiccions. Es va fer amb tots, tenia el do de fer convergir sensibilitats eclesials diferents i de generar comunió, funció primordial d'un Pastor. El preocupava el

desterrament de Déu de la vida quotidiana i també el procés de secularització, tot i que era capaç de veure'n, també, els elements positius. Diu en un altre moment de l'entrevista: «Crec que és positiva una certa secularització de la vida política i que no és gens bo tornar a fórmules teocràtiques on Déu es confon amb la política i amb els interessos mundans. Ara bé, igualment crec que els valors del cristianisme poden ser rellevants per a l'exercici de la vida política i que poden inspirar maneres d'actuar que considerin la dignitat i el valor de la persona humana. En aquest sentit, com a influència indirecta, crec que és necessari, sempre dins d'un marc de legítima diversitat.»

Clar i català. No és fàcil expressar-ho millor. Contra els qui voldrien un restauracionisme polític de signe catòlic, el bisbe Joan recomana una influència indirecta; però contra els qui voldrien una extirpació de tot el que és cristià de la vida social, política i cultural, Joan Carrera reivindicava els valors de l'Evangeli com a llavors fecundes, com a horitzons de referència positius. La millor manera de fer-lo viu en la memòria col·lectiva és difonent el seu pensament que continuadament anava expressant en les pàgines d'aquest setmanari i en altres publicacions.

Francesc Torralba Roselló
Professor de Blanquerna-Universitat
Ramon Llull

Mirada al món

Gent gran i grans projectes

Alt i prim, de parla pausada i clara, elegant. Tota la vida treballant per fer un món millor i ara amb 78 anys Bernardino forma part del Consell Nacional de persones grans de Càritas Xile. Aquest consell, emulant els consells de vells de les antigues tribus, s'ha constituït per assessorar la *Pastoral del Adulto Mayor*, que des de Càritas Xile fa anys que té la tasca d'animar que la societat inclogui els temes dels grans a la contingència. «Fer-se vell no és cosa exclusiva dels vells», diuen i tenen tota la raó, però és un tema que costa perquè fa anys que vivim en una societat on la *belleza* sembla renyida amb la *vellèsia* i l'ambient ens fa sentir bells si som joves, esvelts i atlètics. La gent gran de vegades camina més a poc a poc, però aquesta pausa els

permet contemplar la realitat amb molta més saviesa.

Bernardino és de la Patagònia xilena, concretament d'Aysén, és un acadèmic, acostumat a parlar en públic i amb bones qualitats organitzatives, té molta consciència social i política i és un bon líder. També ho és Paulina, que és de més al nord, qui juntament amb seu espòs, Joan, tots dos empresaris, sempre han participat en les tasques pastorals de manera abnegada i generosa. Com ells tres, n'hi ha una colla més, una vintena de persones que conformen aquest consell, d'arreu de Xile, un

país llarg i prim que té tots els climes i condicions geogràfiques, del desert d'Atacama a la Patagònia austral.

Un consell, tal com la paraula ho indica, concilia, projecta, vetlla, de manera col·legiada, per tant, sense competències, que l'empresa que els convoca funcioni. En aquest cas es tracta de les persones grans a Xile, la seva participació activa i incident; l'oportunitat de ser convidats per les autoritats civils i eclesials a estar presents a la presa de decisions de tot caire, no només referents a temes de gent gran. Ells volen fer notar que fer-se gran no és millor ni pitjor que ser jove, és una altra etapa de la vida i totes les etapes són plenes en tant que s'ha pres la decisió de viure-les en plenitud.

Elisabet Juanola Sòria
Periodista. Institut de la Pau Armando
de Ramón. Murtra Santa Maria
dels Àngels (Xile)

Cartes del lector

Proposo noves lleis

A ningú no li agrada que li diguin el que ha de fer, però és que ara ja és tan depriment que semblen ximplers (tu i jo, dona). I com que a la classe política li agrada tant això de ficar-se entre les famílies, doncs jo els proposo més coses:

Jo no vull una nova llei de l'avortament. Jo vull lleis per ajudar la meua mare, que em vol matar. Si una mare no protegeix el seu fill, molt malament deu estar... i molt sola.

Jo no vull una llei de decisió «complicada»; desitjo lleis que m'ajudin a estar informada i, de pas, el coneixement em farà més responsable.

Jo no vull una llei per avortar sola amb 16 anys; vull lleis que m'uneixin més als meus pares.

Jo no vull una llei que m'obligui a pagar més de 100.000 assassinats l'any. Jo vull una llei justa que protegeixi els més febles de la nostra societat.

I ja que sembla que aquestes lleis només són per a dones, a les quals consideren, a més, ximplers (i eximeixen de tota responsabilitat els homes, per la qual cosa considero que aquesta llei a més de ser una aberració és absurdament masculista!), faig una crida urgent a totes les dones que sí que coneixen la veritat per tal que lluitin amb tota la seva voluntat i intel·ligència per evitar l'aprovació d'aquesta llei terriblement antihumana.

GEMMA BÀS SOLÀ
Barcelona

Diferències generacionals

Petició d'un nen de finals de segle als seus pares: «Pare, vull que em cuidis com al televisor i que la mare em miri amb el mateix interès que escolta la novel·la.»

Senyor, si us plau! Deixa'm ser televisor encara que només sigui per un dia.

En els primers anys d'aquest segle, el panorama ha canviat força. Educar és difícil, però els pares ho han de fer. Hi ha diferents opcions educatives. És difícil ser pares i també és difícil ser fills.

Quina diferència, oi? entre aquells nens i aquests fills.

JOSEFA SALES SAMIT
Barcelona

Lluminós

Al pis 33 del gratacel Torre Espacio, que pertany al Grup Villar Mir, s'ha instal·lat un oratori de culte catòlic, d'una capacitat de 150 m², que pot acollir seixanta persones. La iniciativa, que ha partit dels mateixos treballadors —fins a 3.000 en té l'edifici de negocis—, ha estat molt ben rebuda i està obert al culte en un horari ampli. És molt natural, tenint en compte que aquests enclaus acostumen a disposar de tot tipus d'equipaments (esportius, culturals i socials), però, fins a on jo sé, no se li havia acudit a ningú.

Hi haurà un far que assenyalarà

Sexualitat adolescent

Un estudi recent del canadenc Institute of Marriage and Family assenyala les correlacions entre les conductes de la família fa uns anys i l'activitat sexual dels seus fills actualment: els adolescents sí que escolten i volen sentir els seus pares sobre educació sexual.

Frank Jones es va basar en les estadístiques del National Longitudinal Survey of Children and Youth, entre nens de sis a onze anys, als quals va entrevistar novament vuit anys després ja com a adolescents, i va mostrar que l'estil de vida dels pares influeix directament en la vida sexual dels seus fills.

Així, les filles de pares bevedors tenien un 38% més de probabilitats de ser sexualment actives, però si els pares eren càlids, comunicatius, propers i s'involucraven amb els seus fills establint límits, es protegia els adolescents de les drogues, l'alcohol i la sexualitat precoç. A més, els nens criats en un ambient de fe tenien un 40% menys de probabilitats de ser sexualment promiscus.

CLARA JIMÉNEZ
Barcelona

des de l'exterior el lloc exacte on s'ubica el sagrari i únicament esperen que Aviació Civil proporcionï les coordenades tècniques necessàries. Segurament, aquests treballadors s'estimen més la il·luminació de l'altura que l'amagatall i el cau. Felicitats a tots els qui han participat en aquesta iniciativa que s'ha obert a la nova zona nord de negocis de Madrid.

LINA DEVAL ROS
Sant Cugat del Vallès

De professió, polític

En les etapes de desenvolupament i prosperitat, els ciutadans ens hem anat despreocupant de la cosa pública, acceptant amb passivitat i com un mal menor el que proposaven els partits, i queda reduïda la nostra activitat a votar A o B.

Davant d'aquesta crisi que s'allarga sense que es vegin mesures efectives o programes, com en altres països, els nostres polítics queden reduïts a repetir desitjos futurs i llocs comuns cada cop més buits.

Crec que és el moment que en comptes de queixar-nos comencem a opinar activament. Cap partit canviarà l'actual llei electoral. Se'ls acabaria gran part del poder. Com podia fer-se aquesta reforma i amb quins mitjans comptem per dur-la a terme? Associacions, manifestacions? Tot aquell que decidís fer de la política el seu *modus vivendi* hauria de presentar els seus coneixements, estudis, treballs efectuats, experiència... el currículum que es demana per a qualsevol feina.

Ser polític de professió no és qualsevol cosa.

JULIA HUICI
Barcelona

Les famílies cristianes i el general Escobar

El periodista Daniel Arasa ha escrit una biografia del general Escobar i gosa proposar que, com a bon pare de família que era, hauria de ser beatificat a Roma. I així es compensaria, diu, que tots els beats que beatifica el Vaticà siguin només d'un bàndol.

Arasa entén molt poc de beatifica-

cions. Roma no ha beatificat cristians espanyols de cap bàndol. Roma no ha beatificat cap coronel ni general dels exèrcits del general Franco. Ha beatificat persones senzilles, pacífiques, sacerdots, monges, religiosos, pares de família i joves cristians assassinats per odi a la fe cristiana. Cristians que només eren del «bàndol» de Crist. Quines barbaritats hem de llegir els catòlics cristians del segle XXI!

El 1936, la Generalitat, a Barcelona, va afusellar 199 militars dels que es van aixecar en armes el 18 de juliol del 1936, entre els quals hi havia vuit generals i set coronels, que van ser vençuts per les tropes revolucionàries, i també amb intervenció del coronel Escobar, que era el cap de la guàrdia civil, es va posar al costat de Companys i contra els sublevats. Escobar, el 1939, detingut, presoner de guerra dels nacionals, va ser afusellat el 1940, segons les ordenances militars vigents. El fiscal, que va proposar la pena de mort d'Escobar, la va justificar per la seva culpabilitat en el fracàs militar de Barcelona i de l'afusellament dels 199 militars sublevats.

Per què Escobar, el 1936, no va posar la Guàrdia Civil a Barcelona al costat del moviment de Franco i Mola? Per ideologies republicanes? Mola també era republicà. Tenia odi a cap general de les tropes nacionals per raons professionals o personals? La història té molts enigmes. Almenys, hauria d'haver rectificat en implantar a Catalunya la revolució anarcomarxista. El seu silenci el fa còmplice.

FRANCESC A. PICAS
La Jonquera

Concursos juvenils a Ràdio Estel

Escolto Ràdio Estel i penso que a l'emissora li falten concursos, adreçats a nois i noies d'entre 12 i 15 anys aproximadament, sobre religió o cultura general. Penso que els premis no haurien de ser en metàl·lic, sinó que podrien ser llibres o una estada de cap de setmana en algun monestir. Un altre concurs juvenil seria sobre cant coral i el premi podria ser una beca per a estudis de cant.

CARLES SIERRA
Barcelona

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Immaculada

Què és millor dir «Immaculada» o «Puríssima»? Com traduir a un llenguatge més actual «plena de gràcia»? No li sembla que, tal com anem, aviat se suprimirà el patronatge de la Immaculada sobre Espanya?

Jo crec que totes dues expressions són apropiades i complementàries. És veritat que el concepte de «Puríssima» enllaça més bé amb la tradició d'Orient, on Maria és anomenada des dels primers segles la *Panagia*, éa a dir, la que és «Tota Santa». «Immaculada» fa referència més a l'exempció del pecat original en Maria. La Verge es va autodesignar així a Lourdes. Totes dues expressions ens diuen que Déu ha fet grans meravelles en Maria, que ha estat preparada per a un nou inici en la humanitat: per Ella, i gràcies a la seva fe i consentiment, el Fill de Déu ha entrat en la nostra història. Per això celebrem la festa en el cor de l'Advent. La fe té un llenguatge propi segons la Revelació que accepta. Les expressions amb les quals designem el misteri de la Immaculada Concepció de Maria i la seva plenitud de gràcia només es poden entendre dins de l'univers de la fe. Són expressions difícils de traduir i penso que han de respectar-se en la seva formulació original. De fet, l'expressió «plena de Gràcia» apareix en el Nou Testament, en el relat de l'Anunciació. Designa el que Maria és als ulls de Déu i expressa el seu ésser veritable, i per tant, el seu veritable nom. En un bon tractat de mariologia podrà aprofundir en la riquesa del seu significat.

I pel que fa a la seva suposició sobre una supressió imminent de la festa de la Immaculada a nivell civil, li diré que ja va ser suprimida en una ocasió i que la reacció popular va fer que es recol·loqués immediatament. Vivim en temps complexos i sembla que alguns voldrien vendre's l'ànima de la nostra identitat i tradició. Jo no sé si s'arribarà a prendre una mesura com aquesta, però sí que estic convençut que els catòlics sempre podrem i hauré de celebrar-la amb la solemnitat que mereix. I també tinc el convenciment que, a curt o a llarg termini, els qui governen no podran prendre decisions contràries a la majoria dels ciutadans d'un país. I això implica i comporta que els ciutadans catòlics mai no hem d'abdicar de les nostres responsabilitats polítiques.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121
25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Paraula i vida

Nit d'amor i de llum

Enmig del silenci i de la pobresa, Jesús nasqué en una cova dels afores de Betlem. Ara ja fa uns dos mil anys. Aquella nit, les tenebres envoltaven la Terra en un profund secret. Tanmateix, una claredat esplendorosa il·luminà per poca estona els pastors mentre escoltaven l'anunci inesperat, el ressò del qual va més enllà del temps i de l'espai: «Avui, a la ciutat de David, us ha nascut un Salvador, que és el Crist, el Senyor».

Aquells pastors «anaren de pressa» a la cova, i allí, amb l'únic senyal d'un infant de bolquers ajagut en una menjadora, adoraren el Déu infant. Aquells pastors són un exemple de recerca constant de Déu. El conegut escriptor francès Quoiat diu que «conscientment o inconscientment tu tens fam de Déu: tu tens necessitat d'una paraula que ressoni fins a l'infinit».

Els camins de la recerca de Déu són diversos i diferents. Per a algunes persones són senzills; però per a d'altres resulten difícils i angoixosos. El que

és indispensable és anar a Betlem, no cansar-se quan un segueix una ruta sovint envoltada de la foscor del dubte, de la soledat de la recerca o de la inquietud de la incertesa. Déu fet infant espera en el bressol la besada de la fe. Nit Santa de Nadal! És la nit de l'encontre del Déu de la pau amb els homes i les dones que el cerquen amb sinceritat de cor.

Aquella nit del primer Nadal es va convertir en una «nit de llum». Perquè era «nit d'amor».

Aquell infant de la cova de Betlem no solament inspira amor, sinó que ell mateix és l'Amor. És la manifestació de l'amor de Déu envers tota la humanitat.

La història de la humanitat contemplada arran de terra i sense la llum que ve de la cova de Betlem condueix a un absurd. La humanitat s'ha cansat de cercar solucions fugint de Déu: en la ciència, en el progrés i en tota mena d'ídols metafísics que, un rere l'altre, s'han convertit en pols.

Tenia raó qui deia que l'Europa de l'inici del segle XXI sembla un continent envellit, temorós, esclau d'una supèrbia acadèmica i saturat d'una fredor glacial. Aquesta Europa d'arrels cristianes ha de tornar a la cova de Betlem per aprendre, un cop més, el gran missatge del veritable amor. Encara som lluny de la cova de Betlem! Jesús, el Príncep de la pau, s'esforça a predicar la pau a tots els homes, fonamentada en l'amor a Déu i als germans amb la mateixa qualitat d'amor amb què Ell ens ha estimat.

Us desitjo a tots un joiós Nadal, ple d'amor i de llum!

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

I Jesús va entrar a la història

En contemplar el Nadal, la feliç i discreta entrada del Fill de Déu a la història humana, podem preguntar-nos què hauríem fet nosaltres per a dissenyar un pla de salvació de la humanitat. Segurament se'ns hauria ocorregut que el personatge esperat pels profetes i pel poble des de feia tants segles irrompés en el món revestit de poder i majestat; que naixés a Roma, centre de l'Imperi, o a Jerusalem, la gran capital política i religiosa de Palestina, si es tractava que naixés allí.

Déu va fer justament el contrari. Va buscar un petit llogaret, Betlem, i allí una cova que servia d'estable als animals, i ningú no es va assabentar aquella nit del fet excepte un grup de pastors que guardaven els seus ramats per les proximitats. A l'edat mitjana, a la presència de la Mare de Déu i de sant Josep els artistes van afegir-hi amb fins teològics la d'un bou i una mula.

I aquest va ser l'escenari: l'amo del món no va trobar posada.

El Fill de Déu neix enmig d'un paisatge meitat desert, meitat camp conreat amb abundància de blat i presència de vinyes i oliveres, figueres i palmeres. El pa de blat i el vi els prendrà després prestats de la naturalesa per a convertir-los en el seu cos i la seva sang. Les fulles de palmera saludaran la seva última arribada a Jerusalem, abans que les oliveres de Getsemani siguin testimonis de la seva agonia i després que el caminant visités una figuera i la trobés sense fruit.

Jesús ve al nostre encontre enmig del paisatge i de la història. August, Pilat, la dinastia dels Herodes... eren les referències polítiques del moment. De manera paradoxal, aquelles persones principals seran actors secundaris des de llavors, acompanyament d'aquell Nen que va transformar el món fins al punt de dividir els temps en

«abans de Crist i després de Crist».

En aquest punt desitjaria que cadascun de nosaltres considerés si Jesús forma part del nostre paisatge vital, si sentim a prop la seva presència. M'agradaria que penséssim si en la nostra vida personal hi ha un abans de Crist i un després de Crist, potser no tan visible com en l'apòstol Pau, però reconscible.

Si hem trobat ja l'agradable companyia del Déu fet home, esforcem-nos a ser dignes d'aquesta presència. Si no és així, aprofitem la seva crida en aquesta nit màgica del Nadal, com els pastors, i descobrirem una notícia que ens omplirà de goig. No hi ha felicitat més gran que la que ens va preparar Jesús amb el seu naixement, els seus llargs anys de vida amagada i la seva predicació, passió, mort i resurrecció.

Feliç Nadal i els meus millors desitjos per a aquests dies i per a sempre.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Primate

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAL I)

TEMPS D'ADVENT

(SALTERI: SETMANA 4)

DESEMBRE

20. DIUMENGE

IV d'Advent, Morat. Lectures: Miquees 5,1-4a / Salm 79 / Hebreus 10,5-10 / Lluc 1,39-45

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Benjamí; Domènec de Silos, ab.; Macari, prev. i mr.

21. DILLUNS

Fèria, **Morat.** Lectures: Càntic 2,8-14 (o bé: Sofonies 3,14-18a) / Salm 32 / Lluc 1,39-45 (Es pot commemorar: *Sant Pere Canisi*)

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Severí, b. i mr.; Glicerí, prev. i mr.; Temístocles, mr.

22. DIMARTS

Fèria, **Morat.** Lectures: 1 Samuel 1,24-28 / 1 Samuel 2,1-8 / Lluc 1,46-56

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Zenó, mr.; Santes, Helena, rel.; Francesca-Xaviera Cabrini, rel. i fund.

23. DIMECRES

Fèria, **Morat.** Lectures: Malaquies 3,1-4.23-24 / Salm 24 / Lluc 1,57-66 (Es potcommemorar: *Sant Joan de Kety*)

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sèrvul el Paralític; Santes, Victòria, vg. i mr.

24. DIJOUS

Fèria, **Morat.** Lectures: 2 Samuel 7,1-5.8b-12.14a.16 / Salm 88 / Lluc 1,67-79

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Delfí, b.; Santes, Adela, ab.; Irmina, rel.

Comença el temps de Nadal

25. DIVENDRES

Nadal del Senyor (S), Blanc. Lectures: Nit: Isaïes 9,1-6 / Salm 95 / Titus 2,11-14 / Titus 2,11-14 / Lluc 2,1-14. Alba: Isaïes 62,11-12 / Salm 96 / Titus 3,4-7 / Lluc 2,15-20. Dia: Isaïes 52,7-10 / Salm 97 / Hebreus 1,1-6 / Joan 1,1-18

ALTRES CELEBRACIONS: Santes, Anastàsia, mr.; Eugènia, vg. i mr.

26. DISSABTE

Sant Esteve (F), Vermell. Lectures: Fets 6,8-10;7,54-59 / Salm 30 / Mateu 10,17-22. (Barcelona: Aniv. òbit bisbe Narcís Jubany)

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Dionís, p. i mr.; Zòsim, p.

Lectures bíbliques

Diumenge IV d'Advent

Lectura primera

Mi 5,1-4a

De tu en sortirà el qui ha de regir Israel

Lectura de la profecia de Miquees:

Això diu el Senyor: «Tu Bet-Lèhem Efrata, petita per figurar entre les famílies de Judà: de tu en sortirà el qui ha de regir Israel.» Els seus orígens són llunyans, des dels temps eters. Els tindrà abandonats fins que la mare haurà tingut un fill; aleshores la resta dels germans tornarà cap al poble d'Israel. Es presentarà a fer de pastor amb la majestat del seu Déu, amb la glòria del nom del Senyor. I viuran en pau, perquè ara serà gran d'un cap a l'altre de la terra. Ell serà la pau.

Salm responsorial

79

Pastor d'Israel, escolteu-nos.

Vós que teniu querubins per carrossa, esvetlleu el vostre poder, veniu a salvar-nos.

R. Déu de l'univers, renoveu-nos,

feu-nos veure la claror de la vostra mirada, i serem salvats.

Déu de l'univers,

gireu des del cel els vostres ulls, veniu i visiteu aquesta vinya, que la vostra mà havia plantat i havia fet robusta i forta. **R.**

Que la vostra mà reposi

sobre l'home que serà el vostre braç dret, el fill de l'home a qui vós doneu la força.

Glòria Monés

No ens apartarem mai més de vós; guardeu-nos la vida perquè invoquem el vostre nom. **R.**

Lectura segona

He 10,5-10

Vinc a fer la vostra voluntat

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Germans, Crist deia a Déu quan entrà al món: «No voleu oblacions ni sacrificis, però m'heu format un cos; no exigiu l'holocaust ni l'expiació. Per això

Comentari de la Paraula

Josep-Lluís Arín i Roig

Vicari general de Tortosa

Ens cal tornar a Bet-Lèhem

El missatge central del profeta Miquees és la salvació, de la qual destaca que trigarà perquè cal que prèviament ens purifiquem purificant la mateixa espera. D'on esperem que ens vingui la salvació als problemes personals, familiars, socials i eclesials que ens afeixuguen? També avui la salvació ens vindrà només «de la petita Bet-Lèhem». Més que oracle de precisió geogràfica, l'anunci de Miquees és oracle teològic que assenyala l'estil del qui «es presentarà a fer de pastor amb la glòria del nom del Senyor». Segueixen enlluernant-los les grandeses humanes i preferim instal·lar-nos a la capital-Jerusalem abans que viure a la petita Bet-Lèhem. Massa fàcilment oblidem els nostres «origens llunyans» regits per la llei divina de preferència pels més dèbils: Abel en comptes del primogènit Caïn, Jacob en comptes del primogènit Esaú, David en comptes d'Eliab i els seus germans més grans. Perquè el qui es creu gran i poderós s'està incapacitant per esperar Algú que els salvi; però tothom qui es reconeix petit i dèbil ja està preparat per desitjar i esperar el seu Salvador. A Bet-Lèhem també naixerà «fet carn» el qui des de l'eternitat era Déu, fent possible la novetat salvadora i definitiva del sacrifici de Crist: «L'ofrena del seu cos feta una vegada per sempre.»

Maria, havent-se autodefinit «l'esclava del Senyor», el primer que fa és «anar-se'n decididament a la muntanya, a casa de Zacaries i Elisabet» on s'hi estarà tres mesos. Fent, què? Potser res, però essent al costat d'Elisabet. Advent no són només quatre setmanes: és un estil. Per això sempre és Advent, com també sempre és Nadal.

us dic: Com està escrit de mi en el llibre, Déu meu, vinc a fer la vostra voluntat.» Primer ha dit: «Les oblacions i els sacrificis, l'holocaust i l'expiació, no els voleu ni els exigiu», encara que totes aquestes ofrenes són precisament les que la llei prescrivia. Després afegí: «Vinc a fer la vostra voluntat.» Adoneu-vos com suprimeix tot el que deia abans i ho substitueix pel que diu després. A nosaltres ens ha santificat l'ofrena del cos de Jesucrist, feta una vegada per sempre per complir aquesta «voluntat» de Déu.

Al·leluia

Lc 1,38

*Sóc l'esclava del Senyor:**Que es compleixin en mi les teves paraules*

Evangeli

Lc 1,39-45

Qui sóc jo perquè la mare del meu Senyor vingui a visitar-me?

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc:

Per aquells dies, Maria se'n anà decididament a la Muntanya, a la província de Judà; entrà a casa de Zacaries i saludà Elisabet. Tan bon punt Elisabet va sentir la salutació de Maria el nen saltà dins les seves entranyes, i Elisabet, plena de l'Esperit Sant, cridà amb totes les seves forces: «Ets beneïda entre totes les dones i és perquè el fruit de les teves entranyes. Qui sóc jo perquè la mare del meu Senyor vingui a visitar-me? Mira: tan bon punt he sentit la teva salutació, el nen ha saltat d'entusiasme dins les meves entranyes. Felix tu que has cregut! Allò que el Senyor t'ha fet saber, es complirà.»

[CatCristRecursos]

SUPLEMENT DE FORMACIÓ CATEQUÈTICA, BÍBLICA I LITÚRGICA

Actualitat

Primers passos del nou catecisme «Jesús és el Senyor»

Les diòcesis catalanes apliquen en aquest curs aquest text a les catequesis

Rosa María Jané Chueca

Des d'aquest curs les diòcesis catalanes han començat a aplicar a les catequesis el nou catecisme *Jesús és el Senyor*. Mn. Enric Termes, delegat de Catequesi de l'arquebisbat de Barcelona, ha participat en diverses presentacions d'aquest catecisme i ha recollit diferents opinions a l'entorn d'aquest text. Mn. Termes comenta que «som una Església molt plural i les reaccions són diverses, però, en general, crec que la impressió entre la gent que el treballa és bona. Això no obstant, cal avaluar-lo i valorar-lo a final de curs, quan els catequistes ja hagin fet l'experiència de treballar-lo i hagin vist la reacció dels infants».

Entre les reflexions que ha suscitat l'aparició d'aquest nou catecisme, Mn. Enric Termes assenyala uns quants elements de crítica: «Hi ha hagut gent a la qual ha sorprès que ja a la portada posi "Catecisme de la Conferència Episcopal Espanyola", però cal no oblidar que els bisbes catalans, juntament amb la resta de bisbes de la CEE, són coautors d'aquest catecisme, i els nostres bisbes han volgut que aquest catecisme sigui també el de les nostres diòcesis.»

Una altra crítica és si aquest catecisme continua la tasca catequètica realitzada fins ara. Segons el delegat de Catequesi de l'arquebisbat de Barcelona, «estructuralment aquest catecisme és molt semblant al que hem fet servir.

Presentació del catecisme el mes de juliol passat, al Seminari Conciliar de Barcelona.

L'experiència d'haver utilitzat durant 10 anys a Catalunya el catecisme *Amb nosaltres* ha deixat empremta. Algú que hagi utilitzat *Amb nosaltres* i la guia del catequista no tindrà dificultats per fer servir *Jesús és el Senyor*. A més, apunta que «el Secretariat Interdiocesà de Catequesi ha elaborat uns materials que acompanyen el nou catecisme i que ens ajudaran a treballar-lo. Crec que aquí es troba la feina de fer parlar el catecisme, en una realitat concreta

i a partir d'una tradició catequètica concreta».

Pel que fa a la figura del catequista, Mn. Termes recorda que «el catecisme és un llibre "mut" i que necessita el catequista per fer-lo parlar. El catequista intenta donar a conèixer a l'infant la fe que dóna sentit a la seva vida. Per això, el catequista és un testimoni. Darrere del catequista hi ha la seva experiència, la seva pròpia vida».

A l'hora de definir el catecisme *Jesús és el Senyor*, Mn. Enric Termes subratlla que, d'una banda, «vol presentar d'una manera global la fe» i,

de l'altra, «posa l'accent en aquest primer moment, en els sagraments, que marquen la vida cristiana. Dins del catecisme i també en el material complementari hi ha alguns accents forts: el primer és el diumenge, com a dia de festa i dia de la comunitat que s'hi aplega; un altre accent és la comunitat cristiana, perquè no anem per lliure a la nostra vida cristiana, sinó que formem part d'una comunitat on tots aportem alguna cosa. I un tercer element és el tema del vincle amb la família. Sempre hi ha d'haver un treball, una proposta de cara a les famílies, que allò que volen per als seus fills rebí suport i s'hi sentin implicades».

Mn. Termes destaca que el catecisme *Jesús és el Senyor* comença amb un bloc que parla sobre l'Església dels cristians i que diu, «d'alguna manera: tu, que vens a la catequesi, has de saber qui ets. Ets un cristià que viu en comunitat, i el que ens identifica és que Déu ens parla. A partir d'aquí comencem el nostre estudi sobre la fe, comencem amb el Credo. I arriba un moment en què cal dir: potser no saps molt bé qui ets respecte de la fe, assabenta't en quin lloc estàs i quins són els nostres elements característics. Som cristians, formem comunitat al voltant de l'eucaristia i ens convoca la Paraula de Déu».

Aquest catecisme no està pensat només per ser utilitzat en la preparació immediata al sagrament de l'Eucaristia, comenta el delegat de Catequesi de Barcelona, sinó que pretén ser un punt de referència al llarg de tres o quatre cursos de catequesi. Per a Mn. Termes, «en un món plural i en el qual tot és relatiu, tenir una identitat mínimament formada és molt important per a una persona, perquè configurarà la seva existència i aquesta identitat, també en la dimensió religiosa, té un paper important perquè es tracta de raó de la nostra fe, com diu la primera carta de sant Pere».

CARTA ALS INFANTS

A vosaltres, els fills més petits de l'Església, va adreçat aquest catecisme titulat *Jesús és el Senyor*. Aquest catecisme és més que un llibre, és un tresor, perquè conté la Bona Nova que l'Església, la nostra Mare, ens ensenya: Déu ens ha donat el seu amor per mitjà del seu Fill únic, Jesús, nascut de Maria Verge.

La fe és un regal que se'ns dóna el dia del nostre Baptisme, i com una llavor plantada en el cor, es desenvolupa al llarg de la vida. La catequesi us ajudarà a conèixer i a viure aquesta fe, que es farà més forta gràcies al sagrament de la Confirmació i creixerà per l'aliment de l'Eucaristia.

En la família heu fet els primers passos en la fe. Ara, a la catequesi, per mitjà dels preveres i dels vostres catequistes, coneixereu Jesús i descobrireu que ell és sempre amb nosaltres. Com més bé el conegueu més voldreu seguir-lo i estimar-lo.

Quan participeu en l'Eucaristia cada diumenge, dia del Senyor, juntament amb la comunitat, celebrareu aquesta presència de Jesús i un dia rebreu el seu cos i la seva sang per primera vegada. Aquest serà un moment molt important en la vostra vida.

A la catequesi també aprendreu a viure els Manaments, que ens porten a estimar Déu i els altres, i a rebre el perdó de Déu en el sagrament de la Penitència o de la Reconciliació.

A més, comprendreu que mai no estem sols, que el Senyor sempre ens acompanya i que, moguts per l'Esperit Sant, preguem Déu com a veritables fills, el lloem i li donem gràcies.

Els bisbes, per tal d'acompanyar-vos en aquest camí de fe, us donem aquest catecisme. Guardeu en el vostre cor els seus ensenyaments. Llegiu-lo atentament amb la vostra família i amb els vostres catequistes. Així sereu feliços en companyia de tants germans que formem l'Església, la gran família dels fills de Déu.

Saviesa popular bíblica

«Els quatre genets de l'Apocalipsi»

Són figures misterioses que apareixen a l'Apocalipsi de Joan (cap al 95 dC), l'últim llibre del Nou Testament escrit per algun membre de l'escola joànica. Representen al·legòricament les principals plagues que amenacen la humanitat (cf. les plagues profètiques contra l'Israel infidel). Els quatre genets de la primera visió entren a l'escena quan l'Anyell obre els quatre primers segells del llibre segellat amb set segells: el primer genet, amb l'arc tens i la corona cenyida, muntava un cavall blanc en la lluita victoriosa contra l'enemic; el segon, espasa en mà, cavalcava un cavall vermell: anava a destruir la pau; el tercer, amb una balança a la mà, muntava un cavall negre: anava a racionar els queviures; el quart sobre un cavall verdós, es deia Mort. Conseqüentment, els quatre tenien autoritat sobre la terra per matar amb espasa, fam, pesta i amb les feres de la terra (Ap 6,1-8). La tradició cristiana ha vist en el primer genet Crist triomfant (la paraula de Déu o l'expansió de l'Evangeli) i en els tres restants els àngels exterminadors: amb guerra, fam i mort.

Núria Calduch-Benages, Otro gallo le cantara. Refranes, dichos y expresiones de origen bíblico. Ed. Desclée De Brouwer

«La fe s'ensenya, però no és únicament coneixement»

Mn. Francesc Xavier Morell, delegat de Catequesi de l'arquebisbat de Tarragona

Joan Boronat

Mn. Francesc Xavier Morell Rom és delegat de Catequesi de l'arquebisbat de Tarragona i rector de la parròquia de Santa Clara de la capital tarragonina. Mn. Morell ens fa una anàlisi profunda sobre l'aplicació del nou catecisme *Jesús és el Senyor*, amb reflexions interessants. Parla de la proposta cristiana i de la necessitat que l'evangeli sigui anunciat amb la força d'una cosa nova.

El nou catecisme s'està aplicant des del mes de setembre passat. Quines en són les primeres valoracions?

El setembre del 2009 es va començar a implantar a les nostres diòcesis el catecisme *Jesús és el Senyor*. En aquell moment se'n va parlar força, donat el seu caràcter de novetat. A poc a poc l'anirem utilitzant a les parròquies per a la iniciació cristiana dels infants, més concretament en els anys de catequesi abans que els nens i nenes comencin a participar de l'Eucaristia. Moltes ja ho fan en el curs present, en d'altres s'anirà implantant progressivament. Per als catequistes, canviar d'instruments sempre és una tasca que pot desvetllar dos tipus de sensacions: d'una banda, pot cridar-los l'atenció la novetat. Estrenar una cosa resulta engrescador. D'altra banda, però, pot resultar-los una tasca feixuga perquè ens acostumem a uns materials, a un sistema pedagògic i, quan se'ns demana canviar-los, sempre ens sembla que el que fèiem fins ara ja ens anava bé. Aquestes són les sensacions que podem tenir en aquest moment en què comencem el treball amb el catecisme *Jesús és el Senyor*.

Per què en aquest moment calia aquest nou catecisme?

Podríem dir que el nou catecisme *Jesús és el Senyor*, aparegut l'any 2008, és una actualització i renovació a fons d'un catecisme que, amb el mateix títol, la Conferència Episcopal Espanyola va editar per primera vegada als inicis dels anys vuitanta, just després que els bisbes espanyols donessin un canvi de rumb en la catequesi de la comunitat parroquial. A Catalunya aquest canvi d'orientació ja s'havia fet a finals dels anys seixanta, i per això érem hereus d'una altra tradició. Nosaltres hem tingut llibres per a la catequesi que van intentar respondre als reptes que en el seu moment es donaven en el camp de la transmissió de la fe. La majoria recordarem *Jesús el nostre amic* o *Caminem amb Jesús cap a la casa del Pare*. Més endavant, l'experiència adquirida en el treball d'aquells textos va ser decisiva a l'hora de fer un altre pas amb l'aparició dels llibres *Amb nosaltres, Veniu amb mi* i *Sereu els meus testimonis*, amb la garantia de ser una traducció i adaptació dels catecismes dels bisbes italians. Ara, en ocasió de la publicació del nou catecisme *Jesús és el Senyor*, els bisbes han fet l'opció d'adoptar-lo també per a les diòcesis catalanes. I de fet, la novetat que per a nosaltres van representar els llibres *Amb nosaltres* fa que ara puguem parlar d'una certa continuïtat, perquè ja hem anat posant èmfasi en el fet de treballar

simultàniament totes les tasques de la catequesi: propiciar el coneixement de la fe, l'educació litúrgica, la formació moral, el caràcter orant de l'adhesió a Crist, la iniciació i l'educació per a la vida comunitària i la missió.

Cobreix les expectatives creades pel Concili Provincial Tarraconense?

El Concili Provincial Tarraconense de l'any 1995 fa una petició molt concreta: «La creació d'un projecte global de catequesi per a les diòcesis de Catalunya. Aquest projecte global ha de contemplar aquests punts essencials: la catequesi per a les grans etapes de la vida s'ha d'organitzar com un procés catequètic; la catequesi d'adults és la forma principal de la catequesi, la qual cosa reclama que es redacti un catecisme d'adults; es demana una formació completa, actualitzada i permanent dels catequistes» (CPT 7). L'any 2000 es va aprovar el document anomenat *Projecte global de Pastoral Catequètica. Orientacions i línies d'acció* (PGPC). Aquest document orienta la nostra acció catequètica. Els diversos materials que el Secretariat Interdiocesà de Catequesi (SIC) ha anat publicant per encàrrec dels bisbes al llarg d'aquests anys, així com també el catecisme *Jesús és el Senyor*, que es presenta com a «text oficial», s'han de situar en el context i la continuïtat amb les grans línies de la catequesi que s'assenyalen en el PGPC. No perdem de vista que el catecisme no és la catequesi.

El catecisme *Jesús és el Senyor* no és la catequesi, sinó que s'ha d'inserir en un treball ja iniciat de fa temps de la catequesi al servei de la iniciació cristiana, en aquest cas, dels infants.

Alguns pensen, diguem-ho també, que un context marcat per uns trets culturals específics i, fins i tot, per una secularització potser més agressiva que en altres indrets, demanava un catecisme més propi. De fet, tant el Catecisme de l'Església catòlica com el Directori General per a la Catequesi impulsen la redacció de catecismes locals que siguin expressió de la fe de l'Església en una cultura determinada i tenen el seu lloc propi en el conjunt del dispositiu catequètic.

Com són els materials complementaris elaborats pel Secretariat Interdiocesà de Catalunya i les Illes Balears?

L'aportació del Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les illes Balears se situa en el terreny dels instruments didàctics. A nivell d'Església universal, el Catecisme de l'Església catòlica (1992) té una funció normativa en relació amb la catequesi i amb els catecismes, és orientació i punt de referència per al contingut de la catequesi, particularment en la redacció dels catecismes locals. En el mateix nivell el Directori General per a la Catequesi (1997) té la finalitat d'aportar principis fonamentals teològics i pastorals, amb els quals es pugui orientar eficaç-

ment l'acció pastoral del ministeri de la Paraula. És un nou tipus de legislació catequètica, més directiva que preceptiva, que vol empènyer iniciatives d'adaptació per part de les esglésies locals i conferències episcopals. Dins l'àmbit d'esglésies locals o de conferències episcopals s'escau perfectament la redacció de catecismes que s'ofereixen com a punt de referència inspirador de la catequesi. En el terreny dels instruments didàctics el mateix Directori General per a la catequesi ens diu que calen encara altres instruments de treball més immediats. Siguin les guies i els

«L'anunci de l'evangeli s'ha de fer amb la força del primer anunci, com si es tractés d'una cosa nova, fins i tot per als ja batejats»

quaderns didàctics per als catecismes de les diferents edats i situacions elaborats sota la responsabilitat de les diòcesis o conjunt de diòcesis, siguin els mateixos llibres de la fe quan l'episcopat no ha redactat catecismes.

El Secretariat Interdiocesà de Catequesi ha treballat fins ara en la Guia del Catequista i el Primer Quadern. A través d'ells s'expressen les opcions pedagògiques i didàctiques que es fan a l'hora d'utilitzar el catecisme *Jesús és el Senyor* tal com proposa el SIC. Aquestes línies de treball i de renovació estan ben explicades a la Guia dels catequistes, un instrument que és imprescindible per al treball que es disposen a fer els catequistes. Vol ser també una eina per fomentar l'experiència espiritual i la formació dels catequistes a partir de la mateixa acció catequètica, per ser treballada personalment i en equip.

La fe també s'ensenya. Jesús és el Senyor és un bon instrument?

La fe també s'ensenya, però no és únicament coneixement. I a més, el coneixement de la fe té una connotació molt diferent del que a vegades hom pensa. Es coneix des d'una adhesió personal a Crist, no simplement des d'una teoria o uns principis doctrinals que cal aprendre mecànicament. Desitgem conèixer sempre més profundament Crist i el seu missatge perquè primer ens hem trobat amb ell. El primer pas és el de la fe, després per introduir el creient en el coneixement de l'Escriptura i la Tradició de l'Església, el catecisme és certament l'instrument més adequat que l'Església posa a l'abast del catequizand, que necessita un coneixement orgànic i sistemàtic de la fe.

Com respondre al repte d'iniciar els infants i joves en la fe tenint en compte les sensibilitats del segle XXI?

Evidentment que canviant de catecisme no n'hi ha prou. En primer lloc ens cal un canvi de mentalitat. Prendre consciència de la nova situació en la qual treballem per poder actuar en conseqüència. El context d'un marcat pluralisme cultural i relativisme moral, en el qual estem immersos, ens desorienta. Teòricament podria facilitar viure amb plena llibertat la proposta cristiana, però no ho fa. La proposta cristiana podria aparèixer almenys com una entre tantes, però ni això. Sovint és refusada, no tan sols en l'ambient escolar i als mitjans de comunicació, sinó fins i tot en el si de la mateixa família. Cal, doncs, que l'anunci de l'evangeli no es doni per suposat; s'ha de fer amb la força del primer anunci, com si es tractés d'una cosa nova, fins i tot per als ja batejats. No es pot suposar quasi res pel que fa a l'educació de la fe dels destinataris de la catequesi ni de les famílies d'on aquests provenen.

I això com afecta la manera de fer catequesi?

Pel que fa a la manera de fer catequesi, és vital centrar-la en l'anunci més essencial de l'Evangeli i en les experiències més bàsiques. Conduir els catequizands perquè puguin arribar a fer l'acte de fe, el gest de la pregària, la participació a la litúrgia i, sobretot, a trobar l'aliment constant en la relació amb Jesús, deixant-se acompanyar per les seves paraules i els seus fets que trobem narrats a l'Evangeli. El missatge cristià s'ha de proposar de manera que sigui per al destinatari, com adreçat personalment a ell, no com un residu del passat que anem arrossegant. Per fer això convé que la comunitat eclesial tingui una certa creativitat, mostri la joia de ser cristians, sigui testimoni de fe, esperança i caritat. I això s'esdevé sobretot a través de la figura més propera al catequizand, i que és el mateix catequista. El catequista està cridat a viure amb un gran entusiasme, amb una gran passió pel servei que fa, contagiant tot això a través de la paraula (catequesi), amb la celebració (litúrgia i pregària), amb l'experiència de comunió eclesial (realitzada en la vida del mateix grup), i amb el compromís d'actuar (servei de la caritat).

Quin sentit poden tenir els relats bíblics que evoquen la violència?

Francesc Ramis Darder
Prevere de Mallorca

Quan llegim l'Antic Testament, sovint trobam episodis sorprenents per la violència que traspuen. Alguns són molt coneguts: el sacrifici d'Isaac (Gn 22,1-19), les plagues d'Egipte (Ex 7,8-11,10) o el vot de Jeftè (Jt 11,29-40). Altres ho són menys: el càstig del rei assiri (Is 10,5-19) o la profecia contra Gog (Ez 38-39). Com podem interpretar aquests textos?

Primer de tot, cal recordar el sentit metafòric de molts relats de l'Esclatúra; després, convé emmarcar l'aspecte literari de l'Antic Testament dins les coordenades literàries de les cultures del Pròxim Orient antic. Aclarides ambdues qüestions, endinsem-nos en l'estudi.

Com sabem, Israel era un poble petit que sofrí les malifetes de les grans potències que sacsejaren el món antic: Egipte, Assíria, Babilònia, etc. Ara bé, com ressalta l'Esclatúra, el més important no era l'opressió que les nacions poguessin exercir contra Israel; el més decisiu, com remarca l'Antiga Aliança, era l'amor de Déu envers el seu poble i la missió que el Senyor encomanava a la comunitat elegida en bé de totes les altres nacions.

Des d'aquesta òptica, podem entendre com l'Antiga Llei subratllarà la protecció que Déu ofereix al seu poble; ho expressarà en la forma en què ho relataven els autors de l'antic Orient. Amb la intenció d'exaltar l'amor de Déu envers el poble estimat, la Bíblia emfasitza la destrucció de les grans potències que fustigaren Israel; d'aquesta manera, el text bíblic, assevera, per exemple, la destrucció d'Assíria, la nació que maltractà Israel de forma aferrissada (cf. Is 47).

Així i tot, cal encara analitzar un altre aspecte de la qüestió. Constatem-lo apropant-nos al relat de les plagues contra Egipte, concretament a la primera, la de l'aigua transformada en sang (Ex 7,14-25). Quan el faraó endurí el cor i es negà a deixar sortir el poble esclavitzat, Moisès, en nom de Déu, llançà

«Amb la intenció d'exaltar l'amor de Déu envers el poble estimat, la Bíblia emfasitza la destrucció de les grans potències que fustigaren Israel»

contra el faraó la més dura condemna. Déu digué per llavis de Moisès: «Ara sabràs que jo som el Senyor; amb aquest bastó pegaré un cop a les aigües del Nil i es convertiran en sang. Els peixos moriran, i el riu farà tan mala olor que els egipcis no podran beure'n l'aigua» (Ex 7,17-18).

Observem dues qüestions. En primer lloc i com esmentàvem abans, el Senyor fustiga Egipte per propiciar l'alliberament del seu poble, sotmès a l'esclavatge. Des d'aquest horitzó, el mal que afeixuga Egipte és la contraportada de l'amor que Déu manifesta pel poble elegit. En segon terme, convé remarcar la frase que Déu adreça al faraó: «Ara sabràs que jo som el Senyor» (Ex 7,17). L'afirmació assoleix un sentit teològic important: subratlla que el Déu d'Israel és capaç de convertir l'aigua en sang perquè és l'únic Senyor de la Natura; la intervenció del Senyor assoleix un valor catequètic, ja que el faraó, un pagà, adonant-se del prodigi, podrà discernir l'autoritat del Déu d'Israel sobre les forces naturals.

Com vol insinuar el relat, el faraó quedarà admirat de l'amor de Déu per Israel i sorprès per la sobirania del Senyor sobre les forces naturals. La conseqüència que en deriva és crucial: al faraó no li queda més alternativa que adherir-se a Jahvè, el Senyor del Cosmos i deixar en llibertat el poble hebreu, la comunitat que l'únic Déu estima de forma especial.

De tot el que hem dit, com podem entendre la violència de Déu contra el país del Nil? La narració no vol subratllar cap tipus d'odi de Déu contra Egipte. El text, emmarcat en els gèneres literaris de l'antic Orient, assenyala l'exclusiu senyoriu de Déu sobre el Cosmos i recalca l'amor del Senyor pel seu poble, però també vol suscitar, emprant els paràmetres literaris dels escriptors antics, l'adhesió dels pagans, representats pel faraó, al Déu d'Israel, l'únic Senyor del Cosmos i guia de la història humana.

La pregunta de... **MARC VIDAL / TREMP**

Tenen cap fonament bíblic el bou i la mula que posem als pessebres?

Respon:

Teresa Solà

Doctora en Teologia. Llicenciada en Teologia Bíblica

Poc es pensava sant Francesc d'Assís, quan pel Nadal del 1223 representava juntament amb els seus religiosos de Greccio una interpretació catequètica, ingènua i candorosa, a la vegada que plàstica i sentida del sant misteri de Nadal, que aquella «cerimònia» deixaria petjada fonda en el cor dels pobles i les llars cristianes. Fins al punt d'estendre's arreu (el P. Basili de Rubí ens diu en el seu llibre *L'art pessebrístic a Catalunya* que vers el segle XVI, pel cap baix, ja era costum tradicional i popular) i ser portadora d'una història gloriosa on grans artistes de fora i de dins de casa nostra hi han evocat tota la seva sensibilitat creadora i la seva fe. No exempt de discussions al voltant d'unes representacions més o menys actualitzadores del tema nadalenc, on cada poble hi ha deixat la seva pròpia identitat, el fet, és, però, que una cosa és la tradició pessebrística, i l'altra, l'origen dels elements que el conformen.

La representació del pessebre és, a simple vista, una icona artístic-al·legòrica del passatge bíblic de Lluc 2,1-22, però, de fet, va molt més enllà perquè hi és sintetitzada tota la història de la salvació de la qual l'Antic Testament n'és la base i, de manera especial, la tradició profètica quan hi incorpora la natura inanimada i animada: Jeremies 8,7; Jonàs 4,11; Isaïes 11,8..., especialment de la mà d'Isaïes (d'aquí que cada any en la litúrgia de Nadal i de Setmana Santa sigui el més llegit: en la teologia de l'Emmanuel i del servent de Jahvè). I perquè el Nadal és la culminació de la història de la salvació, de Déu fet un de nosaltres per salvar-nos, és tot l'univers creat que re-coneix en aquell infant Déu. El text d'Isaïes 1,2-4s és ben explícit: «Un bou coneix el seu propietari, i un ase l'estable del seu amo, però a mi, Israel no em coneix, el meu poble m'ignora» (v.3). Aquesta comparació antitètica entre els animals domèstics, l'ase i el bou, que posem any rere any al pessebre, fidels al seu amo i l'Israel desagraït resulta tan eficaç que ha passat a la litúrgia de Nadal quan Joan diu en seu evangeli: «...ha vingut al seu poble, i la seva gent no l'ha rebut» (Joan 1,11).

La bestialitat de l'home en el pecar pot arribar a ser tan gran que, fins i tot, els animals poden do-

nar-nos una lliçó d'humilitat, de reconeixement i de gratitud. I és amb aquesta actitud del bou i de l'ase d'Isaïes 1 que ens hauríem d'apropar al Nadal i contemplar el pessebre. Altrament, si no hi ha el reconeixement, que no és altra cosa que una actitud d'amor vers Déu i l'home, es deriva en una praxi d'infidelitat i d'injustícia en el sentit ample i extens d'allò que significa aquest terme.

Llastimosament cada any veiem no pocs intents de minar les festes nadalenques. La manca d'il·lusió i la desorientació de la nostra societat és la terra on llaurar i fer fruitar aquestes intencions que condueixen a un desarrelament de l'home d'allò més pregon d'ell mateix, la seva «humanitat», i a una pèrdua d'identitat i patrimoni cultural. No ens deixem prendre allò més preuat que tenim.

**ENVI'NS LES TEVES PREGUNTES
CATEQUÈTIQUES, BÍBLIQUES I LITÚRGIQUES A**
Catalunya Cristiana
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 / fax 934 092 775
redaccio@catalunyacristiana.cat

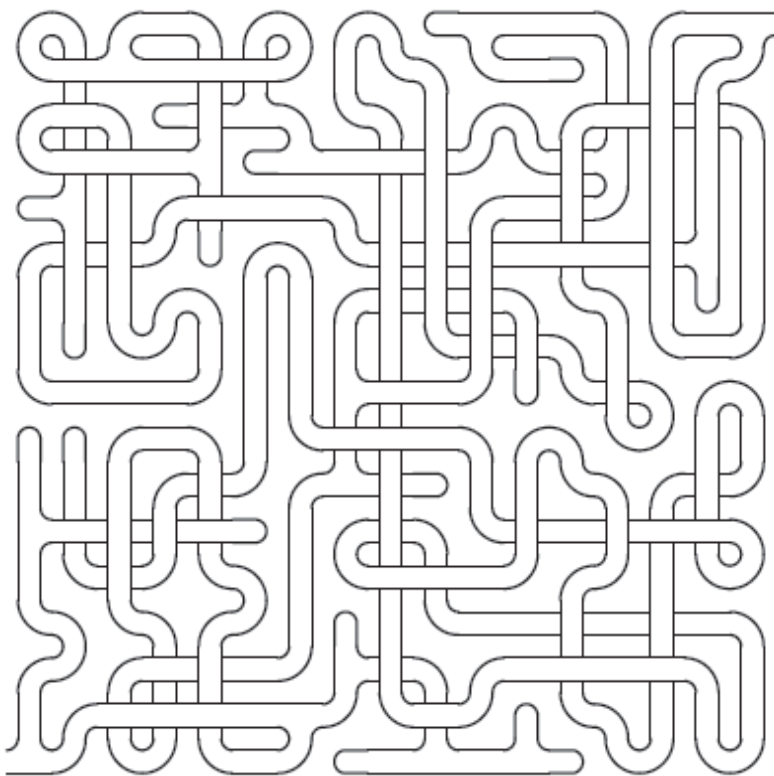

Enric Benavent Vallès

LABERINT

AJUDA'LS A TROBAR EL CAMÍ

Maria, Josep i Jesús han de fugir cap a Egipte perquè el rei Herodes els persegueix. Ajuda'ls a trobar el camí!

ACRÒSTIC

SEGUEIX LES PISTES...

Completa aquest acròstic seguint les pistes que et donem a cada línia

1. Escalfa els pastors
2. Anuncia
3. Sempre al riu
4. El protagonista
5. Escalfa el protagonista
6. Per travessar el riu
7. Ciutat natal
8. Corre a adorar Jesús
9. La posem al pessebre
10. Rei que volia matar Jesús
11. També escalfa
12. La mare
13. Guia els reis

1	F				
2	E				
3	S				
4	E				
5	L				
6	P				
7	E				
8	S				
9	S				
10	E				
11	B				
12	R				
13	E				

QUI VA DIR QUÈ?

RELACIONA CADA UNA D'AQUESTES FRASES AMB EL PERSONATGE QUE LA VA DIR:

- On és el rei dels jueus que acaba de néixer? Hem vist sortir la seva estrella i venim a adorar-lo
- Aneu i informeu-vos amb exactitud d'aquest infant; i quan l'haureu trobat, feu-m'ho saber, perquè jo també pugui anar a adorar-lo
- No tinguis por, Maria. Déu t'ha concedit la seva gràcia. Tindràs un fill i li posaràs el nom de Jesús
- Que es compleixin en mi les teves paraules
- No tingueu por. Us anuncio una bona nova que portarà a tot el poble una gran alegria: avui, a la ciutat de David, us ha nascut un salvador, que és el Messies, el Senyor
- Arribem-nos a Betlem a veure això que ha passat i que el Senyor ens ha fet saber

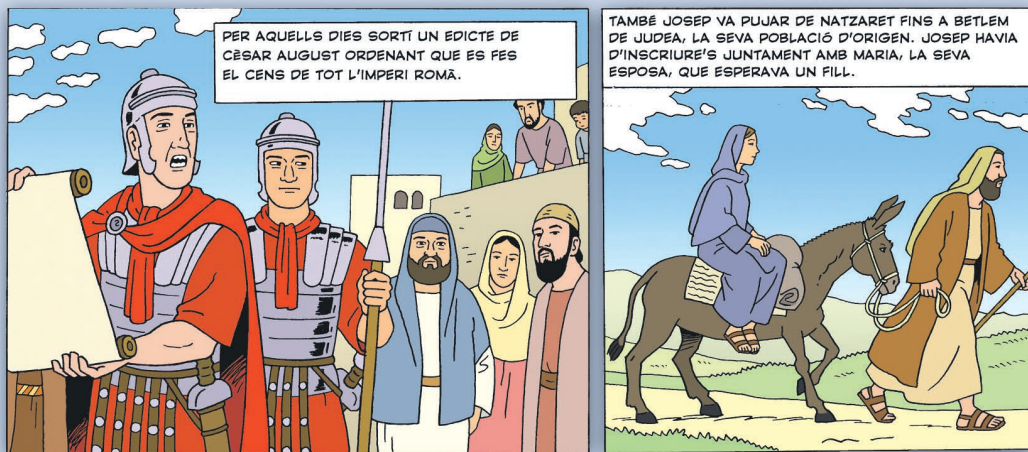
- MARIA
- REI HERODES
- PASTORS
- REIS D'ORIENT
- ÀNGEL GABRIEL
- ÀNGEL DE L'ANUNCIATA

**Les solucions,
a la pàgina
d'«Agenda»
del proper
número**

Naixement de Jesús

Història

Dibuixeu o escriviu com continua la història.

Dibuixeu o escriviu com acaba la història.

Art

Quina imatge correspon a...

- l'Antic Testament
- el Nou Testament
- un conte infantil

...i a quin episodi?

Catecisme

Jesús és el Senyor

- II. Déu és el nostre pare:
- 7. Déu pare compleix la seva promesa
- 10. Jesús, el Messies, neix a Betlem

Nadal

Va ser una nit que va florir l'estrella,
i va néixer l'Infant!
Imaginem que fou la nit més bella,
més musical, més flamejant...!

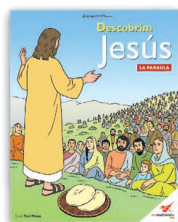
del Poema de Nadal, de Josep Maria de Sagarra

Coneixements

La festa de Nadal és una de les festes principals i més celebrada del cristianisme. No és d'estranyar que hagi generat un munt de tradicions, cançons i poemes diferents, segon els llocs i els costums. Ara que tenim tantes maneres de saber com se celebra el Nadal arreu del món, no podem oblidar-nos de conèixer i mantenir les formes que ens són pròpies: fer el pessebre, fer cagar el tió, anar a missa del Gall, menjar neules i torrons...

Aquests materials han estat elaborats a partir de:

- DVD Descobrim La Bíblia. Nou Testament
- Quadern d'activitats: Terra de Natzaret
- Àlbum Descobrim Jesús. La paraula

Compartir les riqueses de la paraula de Déu

«Que la paraula de Crist habiti en vosaltres amb tota la seva riquesa; instruïu-vos i encamineu-vos els uns als altres en tota mena de saviesa» (Col 3,16). «El qui és instruït en la paraula de Déu ha de compartir el que té amb aquell qui l'instrueix» (Ga 6,6). Aquests dos versets de sant Pau ben bé podríem resumir el que jo intento fer de deu anys ençà amb diverses persones en unes trobades bíbliques: compartir les riqueses de la paraula de Déu.

Primer us explicaré breument qui sóc jo. Sóc un prevere secular diocesà de Lleida. Vaig rebre l'ordenació sacerdotal de mans del bisbe Ramon Malla fa 16 anys. Quan tenia 15 anys el meu pare em va regalar una Bíblia, en concret l'anomenada *Nueva Biblia Española*, del professor Alonso Schökel. Des d'aleshores aquella Bíblia ha estat la meua companya de camí inseparable. Quan vaig ingressar al Seminari Diocesà de Lleida, els estudis teològics m'ajudaren a estimar encara més la paraula de Déu. En molts moments de pregària hi havia una idea recurrent que venia al meu cor: «Daniel, aquest tresor no te'l pots guardar només per a tu: l'has de compartir!» Un cop ordenat prevere, des de gairebé el començament, l'Esperit em va fer el regal de conèixer molts homes i dones que volien entendre més i millor la paraula de Déu, i això és el que m'ha portat a crear uns grups bíblics en què ens trobem periòdicament per compartir la Paraula.

En aquests moments els grups són quatre. Dos d'ells (l'un a la parròquia del Carme, de Lleida, i l'altre a la meua parròquia de Sant Andreu, al bell mig del nucli antic de la ciutat) estan integrats bàsicament per immigrants de les àrees llatinoamericana i de l'Àfrica subsahariana, respectivament. En algu-

nes trobades ens hem arribat a aplegar persones de més de deu nacionalitats diferents. Amb ells segueixo el mètode de la *lectio divina*, tan aconsellat per l'últim Sínode sobre la paraula de Déu en la vida de l'Església (Roma, octubre del 2008). Amb el grup de la meua parròquia ens trobem cada diumenge després de l'eucaristia, amb l'altre un cop al mes. Ens reunim en una sala parroquial, fem una pregària inicial o un cant i llegim una selecció de perícopes que jo vaig buscant d'acord amb la idiosincràsia del grup i el moment que està vivint. Tots tenim el text sagrat al davant. Ho llegeixo i els faig llegir, alguns no en saben (*lectio*), els ho explico, els ajudo a fixar-se en algunes idees particularment importants (*meditatio*), segueix un temps en què els invito a expressar en veu alta allò que el Senyor els està dient a cadascun (moment de l'*oratio*); després ens submergem en uns minuts de silenci (*contemplatio*) i els animo a dialogar interiorment amb Jesús; finalment faig un recull d'alguns versets i els convido a dir en veu alta algun verset o alguna paraula que els hagi colpit, i els dic que hem de sortir d'aquest temps de lectura espiritual de la paraula de Déu amb algun propòsit de vida, amb algun compromís (*actio*); sovint ells mateixos ho expressen en veu alta (fa poc una dona digué que abans d'anar

a missa el pròxim diumenge telefonaria al seu país a son germà per fer les paus); acabem amb una pregària d'acció de gràcies (sovint, un salm). Les sessions duren una hora i mitja.

D'aquests grups d'immigrants haig de recalcar dues coses importants: primera, que tenen un gran sentit de Déu, Ell és Algú que omple de presència i sentit tots els seus quefers quotidians, i evidentment, llegir la Bíblia des d'aquesta clau és fabulós; segona, amb freqüència elles i ells m'ajuden a descobrir sentits que a mi mai no se m'haurien ocorregut, amb la qual cosa

La Bona Notícia, llum per a la vida

R.M.J.

Des de fa uns deu anys, la diòcesi d'Ourense ofereix formació per a una lectura creient de la Paraula, amb materials molt ben elaborats per la Casa de la Bíblia, assequibles per a tothom, alhora que profunds i il·luminadors.

El sacerdot Francisco Pernas de Dios és col·laborador de l'equip animador dels grups de lectura creient de la Paraula de Déu a la diòcesi, i considera que «els grups, des del primer moment, senten cada dia més estimació per la Paraula i la fan servir en les seves vides: lectura de la Bíblia seguint la litúrgia diària i/o dominical, pregària als grups des de la Paraula de Déu, algunes parròquies celebren sessions de *lectio divina* obertes a tots els feligresos durant l'any...».

Segons Francisco Pernas, les claus per apropar els creients a la Paraula passen, primer de tot, per «ajudar-los a descobrir la seva importància per a la vivència de la pròpia fe i el creixement en el testimoni d'una vida autènticament cristiana; presentar-la com a Bona Notícia de salvació en la història; mostrar la seva necessitat per il·luminar

les situacions de la vida ajudant-los a descobrir l'actualitat d'aquests textos malgrat la seva antiguitat». Un altre aspecte a tenir present és «tenir cura de la litúrgia de la Paraula en les celebracions de l'Eucaristia i procurar que les homilies siguin cada cop més bíbliques; oferir mitjans per a la formació, pregària, estudi i aplicació a la vida de la Paraula de Déu i formar animadors que acompanyin aquests grups de lectura creient de la Paraula».

Amb aquests grups, Francisco Pernas assegura que «el llibre de la Paraula de Déu entra a les llars, famílies i persones, de manera que a poc a poc s'adquireix el gust per la lectura, l'estudi i la meditació de la Paraula de Déu i això repercuteix en la vida personal i de la comunitat. També molts catequistes troben en aquests grups un camp de formació molt útil per a la seva tasca amb nens, adolescents i joves». Segons el sacerdot, el fet de treballar la Bíblia en grup és molt important, perquè «en comunitat es descobreix tota la seva riquesa amb més facilitat: primer perquè són textos nascuts en i per a la comunitat, i segon, perquè s'experimenta tota la riquesa que l'Esperit suscita en els

diferents membres de l'equip. També ajuda a superar individualismes i interpretacions excessivament acomodades a la pròpia ideologia o centre d'interès de les persones. És una experiència eclesial».

De fet, a l'hora de definir el grup de lectura creient, afirma que «és una comunitat de persones que s'alimenta i s'enforteix amb la lectura, meditació, pregària dels textos de la Paraula de Déu que il·lumina la seva vida de cara a un compromís, cada dia més coherent, en els seus ambients, alhora que ajuda a una celebració cada dia més viva i joiosa».

També aquests grups ajuden Francisco Pernas de Dios en la seva relació amb la Paraula: «Des de l'experiència d'acompanyament dels grups descobrim com la gent va madurant en la seva fe i estimació per la Paraula de Déu, la qual cosa és un estímul per continuar acompanyant i animant aquesta tasca.» I afegeix: «Personalment, m'ajuda a aprofundir en el coneixement de la Paraula de Déu, a descobrir-ne la vigència per il·luminar els signes dels temps i les situacions de la vida dels homes i dones d'avui. Cada dia esdevé font

és veritat que «aquell que és instruït ha de compartir el que té amb aquell qui l'instrueixen» (Ga 6,6).

Aquest mètode de la *lectio* l'empro també en unes trobades mensuals de pregària a la catedral, amb el Santíssim exposat. És un moment fort d'oració obert a tothom; segueix l'eucaristia amb vespres.

Els altres dos grups bíblics amb els quals em reuneixo tenen una configuració sociològica i una orientació diferents. Són trobades mensuals (sempre la tarda del dissabte), d'una durada d'unes dues hores, a la casa d'espiritualitat (Acadèmia Mariana) i a la parròquia de Sant Martí de Tours, de la ciutat. Es tracta de persones majoritàriament compromeses en la pastoral (sobretot en parròquies i en moviments, agents de pastoral) i el caire és més marcadament formatiu que de pregària. Cada curs seguim un llibre de la Bíblia (l'any passat: Romans i Salms; enguany: 1-2 Corintis i Apocalipsi). Tots venen amb la seva Bíblia sota el braç. A la lectura i explicació de les diverses perícopes s'afegeixen moments de compartir des de la vida i les inquietuds pastorals allò que el Senyor ens està dient a través de la seva Paraula. Sorpren sempre l'actualitat de la paraula de Déu. Constato en aquests dos grups un interès creixent per l'Esclatada com a dimensió fonamental de la vida espiritual i de l'evangelització. Jo els animo a fer això mateix que fem amb altres persones properes (familiars, amics, companys de feina, veïns, catequistes...), com també us vull esperonar als qui llegiu aquestes línies. Reuniu-vos per compartir les riqueses de la paraula de Déu!

«Que la paraula de Crist habiti en vosaltres amb tota la seva riquesa; instruïu-vos i encamineu-vos els uns als altres en tota mena de saviesa» (Col 3,16).

de pregària i meditació que em facilita la preparació de l'homilia, la pregària dels grups, m'estimula en la cura de la litúrgia de la Paraula en la celebració de l'eucaristia i a ajudar els fidels a tenir la Bíblia a casa i a fer-la servir. Ella és camí per descobrir el projecte amorós i salvador que Déu té sobre nosaltres i com el món, malgrat les crisis i situacions de mort, està en les bones mans d'un Déu compassiu i misericordiós que camina amb nosaltres, anima la nostra esperança i omple de sentit les nostres vides.»

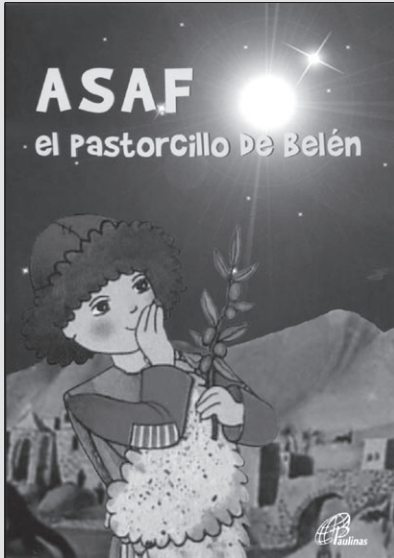
ENVI'NS ELS TEUS RECURSOS

Si voleu compartir les experiències de la vostra parròquia, grup o moviment en el camp catequètic, bíblic o litúrgic podeu fer-nos arribar les vostres propostes a: CATALUNYA CRISTIANA C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 08014 Barcelona Tel. 934 092 810 Fax 934 092 775 redaccio@catalunyacristiana.cat

Mn. Daniel Turmo
Secretari general i canceller de la diòcesi de Lleida

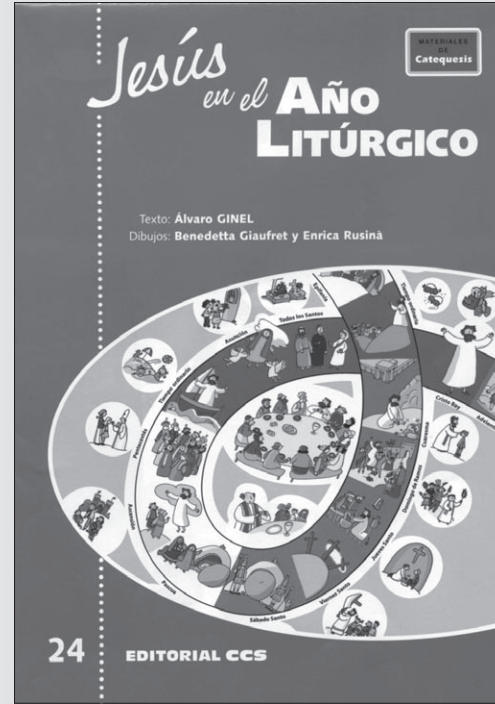
Missatgers de la Bona Notícia

El pastoret Asaf rep de l'àngel un missatge de pau, i ell i altres pastors es converteixen en els primers missatgers de la Bona Notícia. Aquesta és una bella història de Nadal, recollida en un DVD, narrada en set episodis en dibuixos animats. Es desenvolupa des que neix Jesús fins a la fugida a Egipte. És una història apassionada i encantadora, plena d'humor i d'alegria que fascinarà els més petits de la casa. Una forma creativa d'explicar als nens i nenes el Nadal i presentar-ne els valors: el perdó, la pau, la bondat i l'amor per Jesús. L'àudio està disponible en castellà, francès i portuguès.

Asaf, el pastorcillo de Belén. Editorial Paulinas, 2009, 49 minuts.

L'any litúrgic

Aquest pòster sobre l'any litúrgic és un instrument pedagògic visual. Els colors i els dibuixos tenen una finalitat estètica i didàctica per diversificar i identificar temps diferents; la forma de representar l'any litúrgic amb un camí dona sentit de moviment, de procés, de successió d'esdeveniments al llarg del temps. La part posterior del pòster recull les explicacions en diferents apartats: presentació gràfica de l'any litúrgic, l'any litúrgic, temps d'Advent, temps de Nadal, temps ordinari I, temps de Quaresma, temps de Pasqua i temps ordinari II. Aquest material està pensat per a parròquies, catequistes en la seva tasca evangelitzadora i professors de Religió.

Álvaro Ginel (text) i Benedetta Giaufret i Enrica Rusinà (dibuixos), Jesús en el Año Litúrgico. Editorial CCS, 2009.

Nadal magnètic

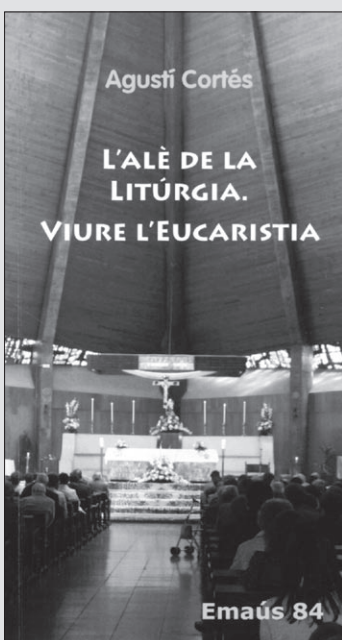

«Fa molt de temps, en l'època del rei Herodes, una jove anomenada Maria...», així comença *Mi primera Navidad*. Es tracta d'un llibre interactiu que permet als nens, a partir de 3 anys, crear les seves pròpies escenes del seu primer Nadal. Amb pàgines magnètiques com a escenari i un conjunt d'11 personatges, 9 animals i una estrella imantats, el petit lector té tot el que necessita per il·lustrar la història de Maria, Josep i el nen Jesús. Aquest innovador i educatiu llibre, que conté a més una senzilla narració del Nadal, assegurarà hores de diversió. Un

llibre colorista, senzill i molt resistent que traslladarà els nens i nenes a una història meravellosa.

AA.DD., Mi primera Navidad. Editorial San Pablo, 2009, 14 pàg.

La celebració de la fe

Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat, reflexiona en aquest llibre sobre un aspecte bàsic de l'ésser cristià: la celebració de la fe. Unes meditacions senzilles i properes que ajuden a aprofundir en el sentit i el valor de la litúrgia, i que conviden a repassar, pas a pas, cadascun dels moments de la celebració de l'Eucaristia. Aquestes pàgines són una contribució a revivir el que trobem a la celebració litúrgica i a descobrir noves riqueses que no deixa mai d'oferir-nos. Com diu el mateix autor, a la presentació, «el punt de partida d'aquestes reflexions és la realitat, el que fem normalment en la litúrgia de les nostres comunitats i parròquies».

Agustí Cortés, L'alè de la litúrgia. Viure l'eucaristia. Centre de Pastoral Litúrgica, col·lecció Emaús, 2009, 72 pàg.

Residència Nostra Senyora de Fàtima al Tibidabo

- ✓ Instal·lacions amb espais enjardinats i de bosc molt amplis.
- ✓ Habitacions individuals amb bany i instal·lació per a TV i telèfon.
- ✓ Ampli menjador amb vistes panoràmiques.
- ✓ Capella, gimnàs, etc.

Equip humà de professionals: metge, assistent tècnic sanitari, assistent social, gabinet psicològic, podòleg, fisioterapeuta, terapeuta ocupacional i animació, perruqueria, personal assistencial i auxiliar.

Últims avenços informàtics, en el control postural i la localització de persones.

Disposem d'un nombre de places concertades amb la Generalitat de Catalunya.

La qualitat de vida de les persones grans és la nostra prioritat

FUNDACIÓ B. NOSTRA SENYORA DE FÀTIMA
Carretera de Vallvidrera al Tibidabo, 102-104
08035 Barcelona
Tel. 934 343 630 - 609 101 344
Fax 934 343 650
e-mail: fundfatima@terra.es
web: www.fundaciontrasrafatima.org

Càritas, testimoni de l'amor de Déu entre nosaltres

L'any 2009 ha estat un any ple d'històries commovedores, en què la gent buscava alguna cosa millor per a la pròpia família i comunitats, amb el teló de fons de la pobresa, els patiments i els conflictes.

La nostra esperança de pau va quedar defraudada, abans de començar l'any, amb els conflictes de Gaza, el Congo i Sri Lanka. A Gaza, una jove adolescent anomenada Aya ens explicava que el seu pare va morir als seus braços, quan va caure una bomba a casa seva. Les seves últimes paraules van ser per als membres de la seva família, donant gràcies per haver pogut gaudir del seu amor.

Hem sentit relats sobre els efectes de la violència contra les dones, com la història de Lakeisha, de la República Democràtica del Congo, que va trobar refugi i una mica d'autoestima en un dispensari de Càritas, després de ser violada reiteradament, juntament amb les seves filles, pels milicians.

A Sri Lanka, Baby S. va néixer amb metralla a la cama, perquè la seva mare va resultar ferida al ventre durant un bombardeig. La bellesa d'aquest nadó és un

ACT/Càritas

Segons el cardenal Rodríguez Maradiaga, Càritas és un senyal d'amor de Déu per a la humanitat.

símbol de la brutalitat cega de la guerra. Hem sentit les seves històries i hem patit com els protagonistes, revivint-ne el dolor. Un dispensari de Càritas va quedar destruït per avions de combat a Gaza i un cooperant de Càritas va ser assassinat al Congo. Càritas va estar al costat de la població de Sri Lanka, a la zona de guer-

ra, fins al final del conflicte, perquè: «No els podíem deixar sols. Nosaltres som la llum per a ells, aquella llum que els ensenya que és possible una realitat millor.» Un membre del personal de Càritas va resultar mort i el director local va perdre les cames en un bombardeig.

Càritas també va participar en la resposta als damnificats pel terratrèmol i el tsunami, a les illes del Pacífic de Samoa i Tonga.

El papa Benet XVI, en la darrera encíclica, *Caritas in veritate*, ens ofereix una visió nova de l'economia, la política i la

societat, que es basa en el nostre deure comú de tenir cura de la humanitat i l'ambient.

Una vegada més, condicions meteorològiques extremes van provocar patiments als més pobres enguany, a les zones occidental i oriental d'Àfrica, a Taiwan, les Filipines, el Vietnam i Cambodja.

Les negociacions sobre el canvi climàtic, a Copenhaguen, han de formar part d'una nova relació amb la natura. La resposta a la crisi revifa el sentit de solidaritat i la certesa que és responsabilitat de tothom treballar pel bé comú, i ser guardians de la creació de Déu.

Càritas significa transformar vides, tant les dels pobres, als quals oferim una mà, com les de la gent que treballa amb nosaltres, que s'ofereixen com a voluntaris o donen suport amb generositat a la nostra missió per la justícia social.

Per a nosaltres, Càritas és un senyal de l'amor de Déu per la humanitat. Càritas és testimoni de l'amor de Déu entre nosaltres, un amor per a tothom i, de manera especial, per als més pobres.

Esperem amb il·lusió l'any 2010, aponderats per aquest amor, un amor que veiem cada dia reflectit en els petits detalls de la bellesa humana, venent els patiments i duent la llum al món.

Que el Nen Jesús ens porti a tots alegria aquest Nadal i ens acompanyi durant tot el nou any.

I ARA TAMBÉ US PODEU SUBSCRIURE A L'EDICIÓ DIGITAL PER NOMÉS 65 EUROS L'ANY

DONEU-VOS D'ALTA A WWW.CATALUNYACRISTIANA.CAT

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscriuiu-vos-hi ara
per només 117 € l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català Edició en castellà

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

Amb un únic pagament de 117€ per any Amb dos pagaments semestral de 58,50€

Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació) Xec nominatiu que adjunto

Senyors, Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Pau per a Betlem

Redacció / Barcelona

Pax Christi Internacional va començar l'any 2000 una tradició nadalenca que consisteix a enviar missatges de pau a la ciutat de Betlem. Per això, l'entitat recorda que aquestes dates no podem deixar de «pregar per la justícia, la pau i la seguretat a Palestina i Israel. Betlem, el bressol de Jesucrist, és primer i abans que res una ciutat de pau. I fins i tot en aquests temps de tantes proves, moltes persones i grups es neguen a renunciar a l'esperança. I continuen la recerca de mitjans no violents per proclamar els seus drets i cercar un futur pacífic i just per a tots dos pobles». Per això, un any més, Pax Christi Internacional convida

persones, comunitats, esglésies, congregacions i organitzacions a enviar missatges amb desitjos i pregàries per la justícia i la pau. Aquests desitjos i pregàries es comunicaran, degudament impresos, en forma de missatges personals, materials educatius i en el context de les pregàries interconfessionals, així com també a l'acabada d'establir casa de pau de l'Institut Àrab Educatiu. «Enviar un desig o una pregària constitueix una manera important de comunicació amb moltíssima gent que anhela sentir una veu d'esperança», assenyala Pax Christi Internacional.

Els missatges s'han d'enviar a l'Institut Àrab Educatiu: aei@p-ol.com, i es podran llegir a www.aeicenter.org.

AGENDA

- ✓ **CATEQUESI.**— La web www.arguments.es ofereix un curs de catequesi en línia i nombrosos recursos per conèixer Jesucrist i la doctrina catòlica. Els usuaris es beneficien gratuïtament de materials en anglès i castellà per a la catequesi: textos, vídeos, imatges, arxius d'àudio, presentacions, etc.
- ✓ **JUVENTUS.MISSA-62.**— Grup de joves per a l'estudi i el foment de la litúrgia romana segons forma extraordinària (missal Joan XXIII del 1962). Cada tercer dilluns de mes, a les 19.00. Comença el **21 de desembre** a la parròquia de Maria Reina (c/ Miret i Sans, 36 – Barcelona). Més informació: palestraliturgicacatolica@gmail.com.
- ✓ **LECTIO DIVINA.**— El **26 de desembre**, a les 17.00, una experiència orant amb la Bíblia, a càrrec de Mn. Daniel Turmo, a la catedral de Lleida.
- ✓ **LLIBRERIA CLARET.**— Fins al 15 de gener es pot visitar l'exposició «La Bíblia per a la mainada», amb il·lustracions originals d'Ignasi Blanch. C/ Roger de Llúria, 5 – Barcelona.

Barcelona

La ciutat homenatja l'acció cívica i social de l'Església

L'alcalde de Barcelona lliura la Medalla d'Honor a la Fundació Pere Tarrés, al Col·legi Pare Manyanet, a l'escola Cintra i al capellà Manel Pousa

Samuel Gutiérrez
Barcelona

Tretze persones i dotze institucions, tot representant un ampli ventall de la societat barcelonina, van rebre solemnement, el 3 de desembre passat, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, la Medalla d'Honor de la Ciutat. Tots ells, segons l'alcalde Jordi Hereu, han contribuït amb la seva tasca a millorar la qualitat, el caliu i la humanitat de la Ciutat Comtal. Entre els guardonats destaquen diverses persones i entitats d'Església: la Fundació Pere Tarrés, el Col·legi Pare Manyanet, l'escola Cintra i el capellà Manel Pousa Engroñat, més conegut com a Pare Manel.

Amb el lliurament de la Medalla d'Honor, el Consistori barceloní ha volgut reconèixer la contribució que els guardonats han fet, amb generositat i empenya, al desenvolupament de la consciència ciutadana i cívica. En el seu discurs institucional, Jordi Hereu va felicitar efusivament tots els guardonats en nom de tots els ciutadans: «Tot i que aquest és un reconeixement dels òrgans democràtics de la ciutat, és també el reconeixement de tots i cadascun dels conciutadans, els vostres veïns i veïnes. Això és un honor per a vosaltres, però també ho és per a nosaltres. Gràcies pel treball il·lusionat i l'esforç que tots feu per

Agustí Codinach

construir aquesta ciutat!»

Mn. Manel Pousa, rector de la parròquia de la Santíssima Trinitat de Barcelona, ha estat guardonat amb la Medalla d'Honor de la Ciutat «per la seva dedicació, durant més de trenta anys, al servei dels col·lectius més desfavorits de la ciutat, com a educador de carrer, atenent joves afectats per situacions de marginalitat i promovent la reinserció de persones empresonades». En el cas de la Fundació Pere

Tarrés, el consistori ha valorat la seva tasca educativa «al llarg de cinquanta anys entre la infància i la joventut a través d'activitats de lleure i de l'acció social». Pel que fa al col·legi Pare Manyanet, del barri de les Corts, l'Ajuntament ha volgut reconèixer la seva «presència durant quaranta-cinc anys com a institució escolar oberta a totes les famílies del barri, continuació d'una trajectòria social i educativa exemplar al final del segle XIX». Final-

ment, l'escola Cintra, tot i la seva curta història, ha estat guardonada per «la formació integral de joves en situació de risc d'exclusió social, amb programes educatius destinats a potenciar l'autoestima, el creixement personal i la integració social, familiar laboral de l'alumnat».

Al mateix temps, van rebre també la Medalla d'Honor de la Ciutat a títol pòstum el fotògraf Pere Català Roca i l'empresari Ermengol Passola. Com a representant de tots els guardonats, l'activista veïnal Custodia Moreno, amb una llarga trajectòria de lluita i treball a favor de la millora de les condicions de vida del Carmel, va pronunciar un emotiu i aplaudit discurs d'agraïment que va comptar també amb un inevitable to reivindicatiu: «Convidem tothom a sortir d'aquesta apagada d'il·lusions i d'aquesta situació de desencís que estem vivint, i somiem que un altre món és possible i que junts, des de la responsabilitat de cadascun, podem aconseguir que aquesta Barcelona i aquest país siguin, de debò, de les persones i per a les persones.»

«Només intento ser el més útil possible»

MANEL POUSA I ENGRONAT, capellà

«Aquest premi representa per a mi un honor i una satisfacció, sobretot perquè l'atorga la ciutat de Barcelona. El rebo com a mostra de la simpatia i l'afecte de molta gent. Em trobo molt recolzat per la societat i per l'Església. Aquest premi és també ocasió per fer una mica d'autocrítica, i que això ens empenyi a treballar més i millor. Darrere del meu nom, hi ha tot un equip de gent fantàstica, que estima i que fa possible arribar a una relació de servei amb els infants i amb el barri. Jo visc una situació privilegiada, perquè tant a la parròquia com en els grups de revisió de vida, he tingut molt fàcil la possibilitat d'abocar-me cap als més desfavorits. Jo només intento ser el més útil possible i, en aquest sentit, hi ha molta feina a fer. Cal anar al fons de les problemàtiques socials i intentar ser esperança per a molta gent que necessita gent al seu costat.»

«Aquest reconeixement és un goig molt gran»

JOSEP ORIOL PUJOL, director general de la Fundació Pere Tarrés

«Estem molt satisfets del reconeixement que significa aquesta Medalla d'Honor, sobretot per l'acció que portem a terme des dels centres d'esplai tots els dissabtes a la tarda, a l'estiu, tants milers de monitors voluntaris que porten els nens i nenes de colònies, i també per tota l'acció de formació, acció social directa, que fa la Fundació en col·laboració amb diferents administracions i a organitzacions civils, i els serveis des de les cases de colònies. Que tot això es reconegui des de la ciutat on tenim la seu social i on fem bona part de la nostra activitat és un goig molt gran. Aquest guardó inclou moltíssimes persones, molts joves, mossens que en el seu moment van engegar les colònies de vacances des de les parròquies i han anat fent activitats...»

«La relació família-escola és fonamental»

JOSEP MARIA TAULATS, director del Col·legi Pare Manyanet

«Per a nosaltres aquest premi és un reconeixement a la tasca que s'ha fet a l'escola des dels seus inicis, cap a l'any 1964, i a totes les persones que hi han col·laborat, que han treballat, que han posat el seu petit o gran esforç, precisament per educar aquests infants i joves que són els adults i els ciutadans d'avui dia. El nostre centre ha fonamentat sempre la seva acció educativa en l'estreta col·laboració entre família i escola. Aquest és un dels elements específics que formen part del caràcter propi del centre i que ja el mateix fundador, el P. Josep Manyanet, en els seus llibres i escrits de pedagogia del segle XIX, va donar-hi tot el relleu. És un missatge que continua plenament vigent avui dia, encara que els reptes que se'ns presenten són encara molt grans, sobretot pel que fa a les noves tecnologies i a les noves metodologies d'aprenentatge.»

«El nostre repte és continuar treballant»

ENRIC SEVILLA, director de l'Escola Cintra

«La Medalla d'Honor és un reconeixement molt gran per a tota l'escola i la comunitat educativa. La llàstima és que no l'ha poguda recollir el P. Joan Lluís Casanovas, impulsor del centre des del principi que va morir aquest estiu. De totes maneres, estem segurs que és amb nosaltres i que aquest és també un premi per a ell. Rebem aquest guardó en un moment de canvi per a nosaltres, quan tot just hem estrenat nous locals, i el nostre repte és continuar treballant, en la línia educativa que hem seguit sempre. La nostra acció educativa, recolzada conjuntament per diverses congregacions religioses, va adreçada als infants que tenen una certa dificultat en la integració en el marc d'una escola més gran. Per això treballem molt la individualitat. L'objectiu és integrar aquests infants, i fins i tot la seva família, dintre de la normalitat.»

Barcelona

El bisbe Taltavull defineix el prevere com «l'home de la comunió»

La conferència del prelat va ser presidida per la relíquia del rector d'Ars

La relíquia va ser portada en processó pel claustre de la basílica.

Moment de la conferència de Mons. Taltavull, presidida per la relíquia.

que als nostres sacerdots no manquin espais d'interioritat i contextos de relacions humanes. Convé oferir ocasions de vida de comunió i fraternitat sacerdotal, iniciatives de formació permanent per estar al dia i per sostenir l'espiritualitat i una millor competència ministerials (...) Avui la parròquia, i el sacerdot en concret, ha d'obrir-se a les expectatives dels no creients i dels cristians que han marxat o resten a la frontera.»

Un clima de cultura vocacional

El prelat va animar els presents a «ajudar molt personalment els joves a escoltar la crida i animar-los amb un acompanyament constant a respondre-hi, al mateix temps que dins les comunitats parroquials i els moviments cristians es fa tot el possible per crear un clima de cultura vocacional i de disponibilitat». Mons. Taltavull va afegir que «des del Concili Vaticà II s'ha posat molt l'accent en la cor-

responsabilitat dins la comunitat cristiana, la qual cosa significa que cadascun dels batejats hem de realitzar la missió que ens pertoca dins l'Església. Quan això no es compleix, aleshores els papers queden tots desdibuixats i es cau en la clericalització dels laics i en la laïcització dels sacerdots, quan de fet tenim missions ben pròpies i específiques en el conjunt el poble de Déu».

Seguiren unes vespres solemnes d'Advent, amb exposició del Santíssim i veneració de la relíquia.

Redacció

Barcelona / Fotos: Agustí Codinach

Cada any la basílica de la Puríssima Concepció de Barcelona es prepara per celebrar la seva festa titular amb una novena. Enguany la celebració va tenir un peculiar accent sacerdotal. Els actes van començar a la capella del Santíssim amb la recepció de la relíquia del sant rector d'Ars, provinent de la parròquia barcelonina de Sant Joan M. Vianney. El bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Sebastià Taltavull, el rector de la basílica, Mn. Ramon Corts, i un grup de preveres i acòlits l'anaren a buscar i l'acompanyaren en processó pel bell claustre gòtic, seguits d'un bon grup de fidels, cantant l'*Ecce sacerdos magnus*, una antífona i responsori del comú de confessors de la Litúrgia de les Hores: «Heus aquí un gran sacerdot, que en els seus dies plagué Déu...»

Tot seguit, a l'altar major, el bisbe va fer una conferència sobre el do del sacerdot a l'Església. Mons. Taltavull va començar explicant l'anècdota que havia pujat en un taxi, i es va adonar amb sorpresa que el taxista estava resant les vespres amb Ràdio Estel. El taxista li va preguntar què era un sacerdot i, d'aquesta manera, el taxi va esdevenir lloc d'una improvisada catequesi i d'un diàleg que el bisbe va definir com a «molt profund i interessant». Va seguir citant la carta apostòlica *Novo millennio ineunte*, de Joan Pau II, de la qual va dir que «que projecta la vida de l'Església del segle XXI» perquè «convida a fixar la mirada en el rostre de Crist, el rostre del Fill, el rostre dolgut, el rostre de Ressuscitat, un rostre que ens remet a Déu que és Amor, comunió plena en ell mateix, i comunió oberta, participativa a tots». I es preguntava: «Podem fer res més que mostrar al nostre món d'avui la bellesa d'aquest rostre, el seu incomparable misteri d'amor?»

El bisbe Taltavull va definir el prevere com un «servidor de la missió en una comunitat responsable». Va assenyalar que «d'uns anys ençà, la figura sociològica del sacerdot ha canviat. Més que

mai, avui se'ns demana ser testimoni, a més de mestre». Però tot i aquest canvi, «el que es manté i augmenta en positiu és la percepció directa, propera, sincera, transparent del capellà en el tracte amb els feligresos. Avui se'ns coneix més, se'ns tracta més, se'ns estima més». Tot referint-se al temps que porta a Barcelona, Mons. Taltavull va dir: «Estic meravellat de com es treballa i com treballen els capellans que serveixen les comunitats parroquials... Estic segur que és el col·lectiu de persones

més sa que existeix per la seva forma de donar la vida, per la qualitat de la seva entrega, per la força del missatge que comunica i per l'estil de vida (senzill i pobre) de la majoria, molts ja d'edat avançada i amb la il·lusió renovada cada dia, treballant amb pocs mitjans, però amb una gran creativitat i constància. Tot això em fa veure i agrair a Déu el do que suposa el sacerdoti per al nostre poble, i en particular per a aquesta ciutat.» Però va afegir: «La gratitud no basta (...) convé crear condicions per tal

responsabilitat dins la comunitat cristiana, la qual cosa significa que cadascun dels batejats hem de realitzar la missió que ens pertoca dins l'Església. Quan això no es compleix, aleshores els papers queden tots desdibuixats i es cau en la clericalització dels laics i en la laïcització dels sacerdots, quan de fet tenim missions ben pròpies i específiques en el conjunt el poble de Déu».

Seguiren unes vespres solemnes d'Advent, amb exposició del Santíssim i veneració de la relíquia.

Opinió

Crida a la santedat

Mn. Àlex Marzo

Delegat diocesà per a les Causes dels Sants de Barcelona

Des del temps postapostòlic, els deixebles de Crist han tingut la certesa de poder gaudir de la companyia i de la presència d'aquells que ja són amb el Senyor. La teologia va expressar aquesta realitat amb la fórmula de la comunió dels sants.

El poble que peregrina gaudeix del confort dels qui es troben amb el Senyor. Aquesta protecció es palesa de diverses formes per mitjà dels signes. En els primers segles, l'Església com a Mare reconeixia aquest fet i proclamava sants aquells qui havien expressat la seva fe martirial. Però, a poc a poc, l'Església va reconèixer també els signes i gràcies que s'atribuïen als cristians que, sense haver patit el martiri, havien viscut d'una manera heroica la vida cristiana. Eren els confessors. Posteriorment, aquesta missió de l'Església de discernir i proclamar sants es va regular segons els temps i moments històrics. Ara vivim en aquest camp un nou temps, perquè han nascut a les diòcesis catalanes i d'Espanya la figura del delegat per a les Causes dels Sants. Fins ara, el bisbe diocesà es feia ajudar de diversos sacerdots per realitzar el procés diocesà en les causes de canonització. Aquestes delegacions, secretariats, comissions diocesanes, neixen a Espanya pel fet del nombre tan gran de màrtirs que va donar el segle XX. Així, la mateixa Conferència Episcopal Espanyola va crear una Oficina per a les Causes dels Sants. És aquesta la que organitza cada any, i en fan ja quatre, unes jornades dirigides a tots aquells que treba-

llen en aquest camp. Les primeres jornades van girar entorn dels processos de martiri, però la darrera que es va fer, el mes d'octubre, va girar entorn dels processos que es diuen de virtuts; és a dir, d'aquells cristians que han viscut en grau heroic la fe, l'esperança i la caritat. La funció, doncs, d'aquestes delegacions és ajudar el bisbe a discernir i proposar a l'Església, d'acord i en comunió amb la seu apostòlica, la proclamació d'un possible sant.

Durant tres dies, en aquestes jornades, es va aprofundir sobre la fama de santedat i la fama *signorum*. L'Església no fa sants, l'Església reconeix l'obra del Senyor. Ell és el que suscita en el cor dels cristians aquesta companyia i intercessió d'algú que ja ha mort, però que el sentim viu. Aquests delegats per a les Causes dels Sants, com va dir Mons. Corradini, promotor de la fe de la Congregació romana, han de ser els jardineros que en el jardí de l'Església diocesana vetllen perquè les flors de santedat que es donen irradiïn la seva bellesa i esplendor. És la línia del Concili Vaticà II que subratlla la crida universal a la santedat.

Va ser molt interessant comprovar com a les diverses diòcesis s'estan fent processos per proposar la santedat en els diversos estats de vida: bisbes, sacerdots, religiosos i religioses, mares de família, joves i fins i tot infants. Tots som cridats a viure en la santedat en les nostres circumstàncies personals i amb les debilitats humanes. La santedat no és tanmateix una conquesta dels cristians, és l'obra salvadora i redemptora de Crist que actua en nosaltres amb la nostra acceptació i col·laboració activa. Són aquestes delegacions les que han d'ajudar el bisbe a fer aquesta crida a la santedat.

Girona

Culmina la restauració de la façana nord de la catedral

Ha suposat una inversió de gairebé dos milions d'euros, aportats pel Ministeri de Cultura i el Capítol

Detall de la torre romànica de Carlemany, de part del mur nord i dels finestrals.

La traceria gòtica d'un dels finestrals restaurats de la catedral de Girona.

Víctor Gay

Girona

Fotos: Gustavo A.T. Mendoza

Després de quinze mesos de treballs i amb una inversió propera als dos milions d'euros, ha culminat la restauració de la façana nord de la catedral de Girona, la més deteriorada, no sols pel pas del temps i l'acció dels elements atmosfèrics, també per la de l'home, concretament els impactes dels projectils de l'artilleria francesa, en el decurs dels setges de la ciutat en la guerra del Francès, fa justament dos segles, que es disparaven des del castell de Montjuïc i que no sempre assolien els seus objectius a l'interior de la ciutat.

El president del Capítol, Mn. Jaume Julià, va presentar formalment les obres, mentre encara es podia sentir la fressa de la retirada de les darreres peces de la bastida que fins ara cobria aquella part de la seu. El proper cicle nadalenc es podrà celebrar amb la catedral lliure d'aquests elements, això fins que no se'n tornin a instal·lar uns altres.

Aportacions de les administracions i del Capítol

Des que es va iniciar el procés de restauració de la catedral, les administracions civils s'han implicat en el finançament dels treballs de la mateixa manera que ho ha fet el bisbat i, naturalment, el Capítol.

Els treballs a la façana nord han tingut un cost d'execució d'1,7 milions d'euros aportats íntegrament pel Ministeri de Cultura, en el marc del Pla de Catedrals, mentre que el capítol ha costejat el cost del projecte i la direcció de l'obra amb un cost de 195.000 euros. L'execució dels treballs ha anat a càrrec de l'empresa barcelonina especialitzada Natura Sistems i la direcció d'obres l'han fet els arquitectes gironins Joan Viader, Jordi Paulí, Montserrat Noguera i Josep Pla i Solà-Morales.

En les fases anteriors, restauració de la façana principal, del campanar i de part de l'absis, bàsicament les aporta-

L'orgue, un tema pendent

Com no podia ser d'altra manera en la presentació d'aquesta fase de la restauració de la seu gironina, es va demanar a Mn. Jaume Julià si el tema pendent del trasllat de l'orgue era en l'agenda del Capítol.

La seva resposta va ser: «És un tema que continua generant gran debat, però sense avançar. El primer que hauríem de saber és on l'hem de posar i en això no hi ha acord entre els experts consultats.» Davant d'aquesta situació, no figura en el programa d'actuacions immediates.

Cal explicar que l'orgue és al centre de la nau gòtica (la més àmplia del món pel que fa a catedrals d'una sola nau). Una situació semblant es dona a la catedral de Barcelona amb el cor. En el decurs de la guerra civil es va destruir. Després del conflicte va ser refet, bàsicament de fusta, igual que el cor. Ja fa uns anys es va retirar el conjunt del cor, però queda encara l'orgue (posterior a la guerra) i mentre uns experts assenyalen que caldria situar-lo penjat en el mur interior de la façana, sota la gran rosassa, d'altres dubten que hi càpiga. De moment, doncs, seguirà on és.

cions civils van ser a càrrec de la Generalitat, la Diputació i l'Ajuntament de Girona, juntament amb la diòcesi. Aquestes fases anteriors varen tenir un cost de 400 milions de pessetes.

El que calia fer a la façana nord

Els treballs ara culminats tenien dos objectius principals: els referits a la consolidació i neteja dels murs, d'acord amb les diferents qualitats de la pedra emprada, i també la restauració d'elements molt significatius, com ara la torre de Carlemany, un dels testimonis més importants de la catedral romànica i de les gàrgoles que figuren en aquest mur, una de les quals és protagonista d'un tradició molt gironina, es tracta de la que representa la figura d'una bruixa, com així és coneguda.

Uns altres elements recuperats amb cura són dos finestrals gòtics i els seus vitralls. S'ha procedit a canviar i resituar els vidres de protecció de forma que quedin més reculats a l'interior de l'obertura, cosa que permet oferir una visió excel·lent des de l'exterior de la traceria gòtica dels finestrals i, al mateix temps, impedeix que l'acció del vent i la pluja afectin directament el vitrall.

La feina pendent

Una catedral no és mai del tot acabada, com va reconèixer Mn. Jaume Julià. D'acord amb el calendari previst, ara mateix s'està pendent de l'obertura del tercer finestral d'aquesta façana nord, fins ara tapiat, també a càrrec del Ministeri de Cultura, segons un

projecte de l'artista irlandès, resident a Catalunya, Sean Sacully, que el va obsequiar a la diòcesi. Segons l'esmentat departament ministerial, l'obra serà licitada en poques setmanes i es podria executar en el decurs de l'any vinent.

Una altra obra que es portarà a terme sense que se'n pugui establir un calendari precís en aquest moment, és la reforma del presbiteri, que resta pendent d'ençà de la cloenda del Concili Vaticà II. Fa poques setmanes la Comissió Provincial dependent del Departament de Cultura ja va donar la corresponent llum verda al preprojecte presentat pel Capítol, acord que permetrà encomanar la redacció del projecte, que haurà de respectar la reixa que actualment envolta el presbiteri.

Aquesta obra serà íntegrament a càrrec de la seu, ja que el Pla de Catedrals només és aplicable a treballs en infraestructures, consolidacions i reparacions urgents i, en canvi, no correspon a intervencions de caràcter litúrgic. Aquesta obra permetrà també recuperar l'ara romana i el baldaquí, dues peces clau del patrimoni artístic catedralici que fa molts anys que estan emmagatzemades, això sí, perfectament restaurades.

Solsona

Celebració al monestir de les Adoratrius de Berga

Ramon Estany / Berga

En la solemnitat de Crist Rei, es va celebrar al monestir de les Adoratrius Perpètuas de Berga una eucaristia en acció de gràcies pels 15 anys de professió monàstica de sor Maria de las Mercedes Pedrozo Villalba.

La celebració va tenir lloc a les cinc de la tarda, i va estar presidida pel P. Josep Gendrau i Valls, franciscà, i concelebrada per Mn. Camil Viladrich. El P. Gendrau, en l'homília, va donar gràcies a Déu per la crida que va fer a sor M. Mercedes, la qual va ser cridada a viure la seva vocació dins les parets d'aquell monestir. El P. Gendrau va animar tothom a entrar dins el «monestir» del propi cor, per poder trobar-se amb Déu i fer experiència del seu amor.

Sor M. Mercedes va estar acompanyada de totes les seves germanes, i també d'un bon grup de fidels que després es van apropar a ella per felicitar-la en aquell dia tan ple de joia.

Tarragona

El Museu Bíblic Tarraconense exposa «Natus est»

Una aproximació bíblica, teològica i històrica al Nadal

Joan Boronat
Tarragona

Fins al dimarts dia 22 d'aquest mes de desembre es pot visitar al Museu Bíblic Tarraconense (BMT) l'exposició *Natus est*. A diferència d'altres exposicions de caire pessebrista, aquesta proposa una aproximació al Nadal des d'una vessant històrica, tot connectant les narracions evangèliques del Nadal amb l'arqueologia. D'aquesta manera i, resumint a grans trets el contingut de l'exposició, el visitant pot contemplar una casa hebrea dels temps evangèlics (el «pessebre històric»), diferents elements d'arqueologia de Terra Santa de la mateixa època, com una àmfora d'oli herodiana, una moneda d'Herodes el Gran, una moneda de Coponius, primer governador de Judea; una tauleta cuneïforme del temps del profeta Jeremies que profetitzava l'arribada del Messies; una fotografia panoràmica de Betlem de fa cent anys o una reproducció d'un sarcòfag trobat al Vaticà amb escenes de l'Epifania que el converteixen en una de les iconografies més antigues del món del tema de Nadal.

No es tracta, doncs, d'una exposició de pessebres sinó de «la contemplació del Nadal des de la dimensió bíblica, arqueològica i històrica», ha subratllat Andreu Muñoz Melgar, director del MBT, per donar una visió de «com va ser el primer Nadal de la història».

El fil conductor

L'exposició s'inicia amb la introducció al concepte del «messianisme bíblic», lligat a la figura de Jesús de Natzaret com a coneció de les promeses d'un Ungit que portarà al món la salvació. S'il·lustra aquesta realitat amb un fragment de tauleta babilònica (605 aC-562 aC) en escriptura cuneïforme de l'època de la destrucció del temple i l'exili.

Una mostra bibliogràfica recull diversos documents, com Jesús penetra en la història corroborada per la documentació cristiana i no cristiana; els escrits neotestamentals i la literatura apòcrifa; la *Primera carta als Tessalonicencs*, escrita per sant Pau, la literatura rabínica o la islàmica, entre d'altres exponents, que aporten el seu testimoni.

Quan Jesús va néixer, Judea era una província romana, imperi que en aquells moments era governat per August. Roma va implantar un sistema procuratorial per governar el territori a través de la figura d'un procurador o prefecte. El primer prefecte de Judea va ser un tal Coponius, que va governar en els anys de la infància de Jesús.

A l'exposició del MBT es presenten les monedes d'August divinitzat, d'Herodes el Gran i del prefecte Coponius, a més de diferents materials arqueològics, com ara una àmfora d'oli de producció judaica de l'època de Jesús, un perfumari, fitxes de joc o una petita ara, entre d'altres objectes.

Així mateix es pot contemplar una

Pessebre popular.

Sarcòfag del segle IV sobre l'Epifania.

Llibres històrics.

Vista general de l'exposició.

Figures Castells.

maqueta que reproduceix una casa que actualment existeix a Tsyba, un poblet de Samaria, situat vora els límits de Judea, tocant el desert, al nord de Jerusalem; aquest poble és l'Efraïm del Nou Testament, on Jesús es va retirar un temps amb els deixebles. Entrant a la casa veiem un sol espai distribuït en baixos i part superior, i és als baixos on hi ha lloc per als animals, la qual cosa ens pot ajudar a entendre la casa on va néixer Jesús, segons les narracions evangèliques de Lluc i Mateu.

En un recorregut que abasta des de l'encarnació fins a la resurrecció de Jesucrist, apareix a la mostra una interessant col·lecció de figures dels tallers Castells, amb escenes de la Nativitat, l'Epifania, la primera infància, el Sant Sopar, Jesús davant de Pilat, la crucifixió i la resurrecció. També es poden veure figures del Nen Jesús amb dues imatges cedides per la Companyia de Maria, obres dels segles XVIII i XIX respectivament, o una altra dels tallers d'Olot, a més de dues talles amb fusta d'olivera als tallers de Betlem. Com a

«La mostra ofereix la contemplació del Nadal des d'una dimensió bíblica, arqueològica i històrica»

exemple de la presència de la Nativitat i l'Epifania en la memòria artística de tots els temps, s'exhibeix un facsimil d'un sarcòfag, realitzat pels Museus Vaticans, en marbre, amb el tema de l'Epifania, datat a l'entorn de l'any 380; una litografia del prestigiós il·lustrador Perico Pastor, de la Nativitat, i un gran plafó amb l'evolució iconogràfica i històrica del Nadal a través del temps, en

el qual Tarragona té una forta presència, arran del mausoleu de Centcelles o de la mateixa catedral tarragonina.

El pessebre popular

Aquesta tradició tan nostrada també té el seu espai a l'exposició del Museu Bíblic Tarraconense, on es presenta una mostra de figures de pessebre d'un metre d'altura aproximadament, propietat de la parròquia de Sant Pere i Sant Pau Sescelades de Tarragona i que li foren cedides per la Cooperativa de Vivendes d'aquest barri. Aquest grup pessebrístic, obra dels tallers d'Olot, estava instal·lat en la dècada dels anys vuitanta als carrers de la Ciutat Cooperativa fins que el costum va entrar en desús i va ser cedit a la parròquia on, cada Nadal, s'exposa al presbiteri del temple.

Natus est es pot visitar des de les 11 a les 13 hores i des de les 17 a les 19 hores, de dilluns a divendres. Els dissabtes i diumenges, obre de 10.30 a 13 hores.

Lleida

Festa del P. Palau a Lleida i Butsènit

El beat P. Francesc Palau i Quer va néixer a Aitona i va ser beatificat per Joan Pau II l'any 1988

Jordi Curcó
Lleida

Les carmelites missioneres, filles del P. Francesc Palau, han celebrat a Lleida i Butsènit la seva festa. Ho van fer amb una concelebració eucarística al santuari-parròquia de Santa Teresina de l'Infant Jesús, la parròquia dels seus germans carmelites descalços. Aquest

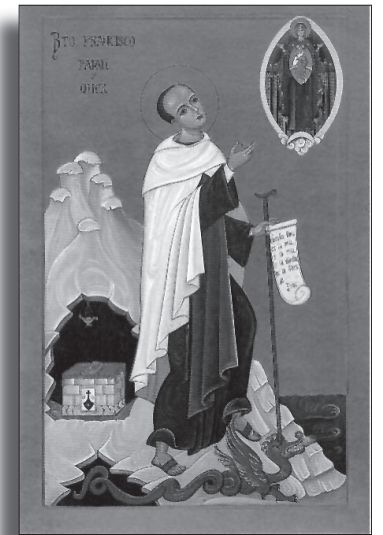
santuari carmelità guarda una venerada relíquia del beat P. Palau que va arribar a Lleida l'any 1988, amb motiu de la seva beatificació. Relíquia que en la seva festa té un especial protagonisme.

També a la parròquia de Santa Maria Magdalena de Lleida, on la comunitat de carmelites té molt propera la seva comunitat, es va celebrar la festa

del P. Palau. «L'Eucaristia ha centrat les nostres trobades i ens ha aplegat com a representació de l'Església, com a Església que viu, lluita i espera en aquests llocs i situacions concretes. I ens ha fet més Església perquè ens ha apropiat més a l'Evangelí. Hem vist el recorregut intern d'aquest home i el seu missatge. Sempre actual, cordial, humanista, donat a la seva arrel evangèlica», ens explica la germana Ester Díaz, carmelita missionera de Lleida, per a la qual el P. Palau és «paradigma i orientador de les seves filles, i un company de camí i un germà per a tot creient».

A Lleida la festa del P. Palau té com a cloenda una Eucaristia a l'ermita de la Mare de Déu de Butsènit, ubicada en la seva Horta i vora el riu Segre. Allí, en la seva façana fa tres anys que les filles del P. Palau van col·locar una placa per recordar que en aquesta ermita el beat va fer la seva Primera Comunió, alhora que en el seu interior hi ha una fotografia seva.

A l'ermita de Butsènit es traslladaren les seves filles per celebrar l'Eucaristia presidida pel nou rector, Mn. Manel Mercadé, que va expressar com la festa del beat com a molt important per a l'ermita, la seva Horta i la ciutat

de Lleida. El beat P. Francesc Palau i Quer va néixer a Aitona, a la comarca del Segrià i diòcesi de Lleida l'any 1811, i va ser beatificat pel papa Joan Pau II l'any 1988. Avui, dues congregacions, les carmelites missioneres amb comunitat a Lleida i les Carmelites Missioneres Teresianes amb dues comunitats a Aitona, el seu poble natal, on es conserva la casa on va néixer i la cova on es retirava a pregar, segueixen el seu particular carisma carmelità i palautí.

Generador de vida

Ester Díaz S.
Carmelita missionera

Si la vida és primerament regal, reclama, de cada receptor, impuls per desenvolupar l'enorme gamma de potencialitats que s'hi inclouen. És més i millor del que sabem i ens indica la psicologia. Així ho han entès nombrosos prototips i l'han viscuda com la realització del millor dels seus somnis. Entre

ells trobem la figura senyera de Francesc Palau.

Quan en l'etapa de maduresa va fer relectura de la seva existència, va anotar la seva condició de privilegiat. Ho va ser des d'infant. Havia descobert el germen de la vida: l'amor. Un germen que, com ens passa a nosaltres, no va poder fer més que acollir. Mai originar. Es va aplicar amb totes les seves capacitats a desplegar aquest regal. I la veritat és que ho va fer amb mesuratge.

Estava convençut que era el millor a què podia dedicar la seva existència: a potenciar la vida. Ho va fer traient a la llum el principal nombre de dimensions que va ser capaç de percebre i va posar qualitat en l'impuls. I és així, els qui viuen atents a aquesta diversitat i la cultiven —directament o indirectament— despleguen una personalitat rica i diversa.

La joventut de Palau, quan va buscar allò bo i bell, no el va apartar del caliu vital que romanien en l'íntim del seu ésser. Buscava i buscava incansablement. Buscava autenticitats. La decisió de fer-se carmelita va resultar una alternativa al tarannà de buscador, per si la trobava. Palau va invertir en aquest procés les abundants i magnífiques possibilitats que el van configurar. S'ho va jugar tot per tal que la seva vida fos una vida veraç, plena. Estava disposat a entregar-la, en la revolució de l'època, perquè més que la mort el turmentava el foc que li devorava el cor. La vida brollava puixant, en la seva existència, malgrat que ell no ho sabia.

Es troba configurada, la vida, tant pels somnis i el passat, com pel realisme i l'esperança. Malgrat que té les seves estacions pròsperes, cal alimentar-la de manera continuada. Reclama del dia a dia per enfortir-se, aprofundir-se i autenticar-se. I és que el dia a dia, amb el seu preàmbul, realisme i projecció, amb la seva insistència, la seva irrellevància i fins i tot la seva monotonia, és l'enclusa imprescindible perquè l'existència esdevingui vida. «Com que és qüestió d'eixamplar i dilatar el cor, l'obra es fa a poc a poc i cooperant-hi el receptor», ens confia Palau.

La vida de Palau i la nostra s'enforteixen des de l'experiència de cada faceta que entreteixeix la jornada: tasca feta a consciència, relacions desinteressades, descans, família, servei, oci, reflexió, àmbit sociocultural, amistat, comunió amb un mateix, amb el cosmos, amb Déu. Cadascuna d'aquestes vessants —complementàries entre si— van induir aquest home a assimilar diversos esquitxos de vida que en la seva pròpia persona es van configurar de manera peculiar. Així, va tenir el privilegi d'assistir al disseny del seu definitiu perfil: nou, significatiu, prenyat de vida. Vida, perquè havia estat acollida, desgranada, assimilada, oferta.

El disseny vital va requerir un tarannà despert, atent. Perquè l'atenció no és un gest circumstancial, sinó una de les actituds que crea consciència del que pot succeir en cada ocasió i de les conseqüències que se'n deriven. I la consciència és un brollador. Tant dels somnis com de l'impuls i el realisme per qualificar la vida.

Des d'una plataforma similar l'existència de Palau va recórrer un excel·lent procés de vida acollida sempre però de la qual ell va ser generador. Al mateix temps, gaudeix amb tot i amb tots —cosa que no exclou l'existència de dificultats. Canta a la natura a l'estil de Francesc d'Assís, canta als mars que encadenen la seva llibertat amb modulació pròpia i canta a la vida evangèlica personal i dels seus semblants amb l'estil del mateix Déu. I és que del ric sorgeix el cant. L'experiència de Palau pot ser tot un revulsiu per a nosaltres. Perquè no és infreqüent constatar mínims de vida, en nosaltres mateixos i en els altres. Mínims albergats sota diverses aparences.

Si la vida té valor incalculable, què millor que incrementar-la amb responsabilitat, dignitat i fins i tot amb qualitat. Estem convidats a invertir en el projecte el millor de nosaltres mateixos. Com a conseqüència, germinarà, en el nostre ésser, allò que tant anhelem tots: la pròpia felicitat.

Concert Nadal i presentació del CD

CANTATE ET LAUDATE PACI

Escolania i Cor Jove d'Olesa de Montserrat

Director: Marc Tost i Brustenga
Organista: Lorién Santana Roma

Escolania i Cor Jove

Parròquia Santa Maria d'Olesa de Montserrat
Diumenge, 20 desembre a les 18.00 h

Col·laboració: 5 €

Salut i dietes

Una persona gran amb Alzheimer a casa

L'Alzheimer és una malaltia degenerativa cerebral i la causa de demència més freqüent en la gent gran. És progressiva i un dels seus primers i principals símptomes és la pèrdua de memòria.

Normalment, quan el pacient empitjora presenta problemes amb el llenguatge, amb la percepció i problemes emocionals. A mesura que la pèrdua de la memòria avança, alguns comportaments habituals, com menjar, s'obliden. Hi ha un gran desconeixement pel que fa a l'alimentació d'aquests malalts i a les mesures que calen per adaptar-se a l'evolució de la malaltia.

Aquests malalts poden tenir problemes amb l'alimentació i nutrició

- perquè s'obliden que acaben de menjar i tornen a menjar
- per un desinterès en el menjar
- per dificultat a l'empassar o mastegar
- perquè no noten el gust dels aliments o per la incapacitat per reconèixer-los
- per problemes de coordinació
- per distraccions, com soroll a l'habitació
- menjant aliments inadequats

Pautes dietètiques

Es recomana una dieta equilibrada abundant en verdura, fruita, peix i nous i amb un baix nivell de greix.

Cal controlar el pes. No s'ha de

Els malalts poden prendre batuts amb alt nivell de proteïnes.

consumir un excés de calories i evitar acumular un excés de greix en el nivell abdominal.

Consells dietètics

Per evitar una sobrealimentació podem:

- Donar líquids en lloc d'aliments sòlids
- No fer grans àpats i elaborar cinc o sis àpats petits al dia
- Suggestir activitats com passejos o altres activitats per poder distreure la persona del menjar
- Amagar el menjar i tancar amb clau

els armaris

Per evitar una alimentació insuficient podem:

- Oferir batuts amb alt nivell de pro-

teïnes o suplementos alimentaris

- Cuinar amb espècies els aliments per millorar-ne el gust
- Intentar no barrejar aliments al plat per no fer canvis de textura i gust
- Menjar en un ambient tranquil i lliure de distraccions
- Si el malalt té problemes per empassar, oferir-li els aliments triturats o en purés nutritius
- Posar aliments, com les nous, en llocs accessibles

Per evitar que la persona ingereixi aliments inadequats podem:

- Proporcionar productes nutritius per reemplaçar aliments amb un alt nivell de sucre
- Tenir fruita amb alt nivell de vitamines a la vista

Recordeu que per millorar la qualitat de vida d'aquests malalts cal conèixer la seva situació, quins són els seus hàbits dietètics i quins són els canvis causats per la seva edat.

M. José Camps

Tècnica en dietètica i nutrició
campsalut@gmail.com

Sopar de la fam de Justícia i Pau

Redacció / Sabadell

La Comissió de Justícia i Pau de Sabadell va organitzar, el divendres 11 de desembre, el Sopar de la Fam a l'auditori de l'església de la Puríssima, a Sabadell. Héctor Martín i Teresa Macià van impartir la xerrada *Com es viu el comerç just a l'Índia: el creixement a través de l'esperança*. També hi va haver una projecció de diapositives. Els diners recollits al sopar es donaran íntegrament a Càritas.

La salut en imatges (4)

El cristianisme: el sentit

El cristianisme suposa un canvi radical en la manera de veure i comprendre la persona malalta i el seu sofriment establint una connexió entre mal-malaltia/guarició-salvació: construeix una pedagogia teològica en relació amb la salut, la malaltia, el sofriment i la mort a partir de l'experiència del «fet Jesús». El mal físic s'il·lustra acompanyant el mal moral: l'acció deshumanitzadora, aquella manera de fer que no es trasbalsa amb un medi social injust o és insensible al sofriment dels altres.

Jesús anuncia una salut completa i profunda: aquella que sorgeix de l'alliberament de tot allò que impedeix créixer i construir-se com a persona, de tot allò que enterboleix les relacions de la persona amb Déu, amb els altres i amb l'entorn. Jesús anuncia una salut *implicada*, i *complicada*, amb la realitat humana, una salut constructora d'un benestar real per a les persones i el seu entorn. Jesús exigeix de la salut, coratge per denunciar i resoldre aquelles situacions o estructures que impedeixen o dificultin a les persones promocionar-se com a tals. El malalt, qui pateix, és objecte d'atenció i de predilecció, és la imatge del Crist *dolent-sofrent*. El sofriment ja no és un càstig, en tot cas, un misteri, però malgrat tot, per al cristianisme, el sofriment és una manera de participar en la redempció (salvació-salut) de la humanitat i de l'individu particular.

Reflexió teològica

Les fonts bíbliques són el fonament de la concepció cristiana respecte de la salut i la malaltia; la *preocupació* pel sofriment i la malaltia travessa els llibres sagrats del Gènesi a l'Apocalipsi. L'experiència de la malaltia porta les primeres comunitats a anar-hi elaborant tota una reflexió teològica al llarg de la seva història. Tot això, si més no, va suposar un canvi radical de mentalitat que va desembocar en una acció de tipus social orientada a tenir cura per la salut de les persones i els seus *modus* de vida. Els ordes mendicants en són un exemple, entre d'altres.

En el cristianisme, les guaricions són un gest d'integració real d'aquells a qui la societat exclou, margina; el seu significat i sentit rau en el fet que són manifes-

Rosa M. Boixareu Vilaplana

Professora de Blanquerna Salut (URL)
i de l'Institut de Ciències Religioses
de Barcelona

tacions de salvació (de salut) en aquest mateix món (Mt 11,5); alhora també ho són de salut integral, individual i social, en termes de justícia, llibertat i benestar (Lc 4,18-19), que no exclou el problema o el malestar de tipus orgànic: els relats dels miracles criden l'atenció vers la sensibilitat de Jesús pel que fa al dolor i al sofriment físic. Ara bé, la salut, la salvació, ara i aquí és possible com ho mostra l'esmentat text de Mateu.

L'opció cristiana és la tria pel seguiment i el testimoni de Jesús ressuscitat. Exigeix del fidel la contemplació i el seguiment, el discerniment i l'actualització constant d'allò que és, també avui, el «fet Jesús»: una opció pel bé i pel benestar integral de la persona i el món des de la relació amb un Déu que és Pare. L'actitud cristiana és l'opció per la justícia, per la pau i per l'amor: pel Bé. És una opció viscuda i sentida des de la interioritat de l'ésser i expressada com un *estil de vida* a través del qual es va construint la realitat. La salut integral és quan es fa d'aquesta opció un fi, no un mitjà. Tornant al text de Lluc citat més amunt, aquesta opció és salut, ja que amb l'actitud es proclama la qualitat de les relacions entre el fidel/la comunitat i Déu. Pertany a la persona, és la seva responsabilitat i el seu compromís, discernir les peculiaritats d'un estil de vida que fa de l'opció-seguiment salut.

Per llegir: **Rosa M. Boixareu-Antoni Nello, La bona salut, dotze pensaments bàsics i un afegitó. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2007.**

Bíblia i art entren en apassionant diàleg

El teòleg Armand Puig i l'il·lustrador Perico Pastor protagonitzen a La Pedrera una sessió cultural amb el títol «La lletra i la llum»

Samuel Gutiérrez
Barcelona

Amb el títol «La lletra i la llum» i dins dels actes de celebració del 20è aniversari de la Fundació Joan Maragall, l'auditori de la Pedrera de Caixa Catalunya va acollir l'1 de desembre passat un interessant cara a cara entre el teòleg Armand Puig i l'artista Perico Pastor. L'objectiu de la sessió, segons va explicar el Dr. Antoni Matabosch, president de la Fundació Joan Maragall, va ser «establir ponts de diàleg entre el cristianisme i la cultura del nostre món». Aquesta voluntat de diàleg, sempre present en el si d'aquesta consolidada entitat d'Església, «suposa participar en la cultura del país i viure la fe amb naturalitat, en una relació receptiva i crítica amb la modernitat», va afirmar Matabosch. I va acabar dient: «Aquesta sessió podria ser una mostra de com el codi cristià, és a dir, el text bíblic, pot ser avui el ferment de creativitat cultural, com ho fou en el passat.»

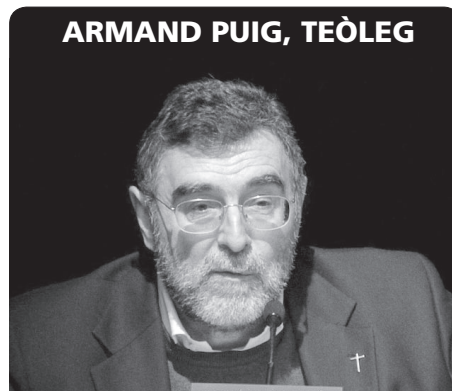
Des d'aquesta perspectiva, en el marc incomparable de La Pedrera barcelonina, Bíblia i art van entrar en apassionant diàleg. El professor Armand Puig, degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, i l'il·lustrador Perico Pastor, van protagonitzar un interessant intercanvi d'idees i de pensaments que posen en solfa la sintonia, no sempre ben compresa, entre fe i cultura.

Il·lustracions amb ànima

El punt de partida de la sessió «La lletra i la llum» va ser l'edició especial de la Bíblia Catalana Interconfessional editada per Enciclopèdia Catalana i il·lustrada pel mateix Perico Pastor. A partir del visionat d'algunes de les il·lustracions bíbliques de Pastor, el teòleg Armand Puig va destacar la importància que en un text com la Bíblia penetri també la llum creadora de l'art. «Crear és una victòria contra la tenebra», va expressar Armand Puig, «i en aquest cas, una victòria sense pal·liatiu». El degà de la Facultat de

Teologia de Catalunya va descriure l'obra de Pastor en termes d'«amistat» amb el text bíblic, «una amistat de maduresa», va dir, «ponderada, sòlida i no sense una bona dosi de passió». Puig va arribar a afirmar que Pastor no només havia il·lustrat el text bíblic, sinó que l'havia il·luminat, és a dir, li ha «retornat la llum, la mare de totes les arts». «Perico —va afegir— ha reprès l'acció creadora, primordial, i ha refet el camí de la llum; aquell que en darrer terme fa possible el text.» El biblista Armand Puig va cloure la seva intervenció amb to poètic, tot lloant la tasca de Pastor en la il·lustració de la Bíblia: «L'autor s'ha apuntat a l'art creador, de manera absolutament responsable, amb el vitalisme que el caracteritza, amb el traç segur del qui viu i interpreta el quotidià. I per tant, l'amor i l'odi, l'orgull i la mort, la pau i la guerra, el sexe i l'amor... La Bíblia il·lustrada per Perico és un *concerto grosso*, amb dues formacions orquestrals, que construeixen un atac ple de sorpreses i matisos, esplèndid i de mides sempre humanes.»

Per la seva banda, l'artista Perico Pastor va confessar davant del nombros públic que omplia l'auditori de la Pedrera el repte agosarat que per a ell va representar posar imatge al llibre sagrat dels cristians. Segons va explicar l'artista, declarat ateu, tot i que respectuós amb el cristianisme, l'objectiu va ser «recollir allò que surava i dipositar-lo sobre la pàgina, com si fos un herbari, una col·lecció de petxines, d'algues o d'estrelles de mar..., amb l'esperança que aquesta col·lecció d'imatges fes més entenedor el fons d'aquest oceà de paraules que és la Bíblia.» El resultat, va reconèixer Pastor, ha estat realment satisfactori: «Són imatges, sovint difícils, de vegades terribles, espantoses; altres vegades bellíssimes, de gran tendresa, pensades perquè facin companyia al lector, perquè li obrin la pista, que alguna vegada, com les cordes que hom troba en agut passatge delicat d'una ascensió a muntanya, li permetin superar un pas perillós.»

ARMAND PUIG, TEÒLEG

«L'home és creador de bellesa»

«La Bíblia és l'expressió de la Creació de Déu. La tenebra queda transformada per la llum. És el triomf de la Paraula, que és al mateix temps triomf de la llum. La Bíblia és un *concerto grosso*, ampli i majestuós. El text camina explicant la història més bonica de les històries que es poden contar: la història de Déu i de l'home. (...)

El diàleg entre art i fe és fonamental. Sense el do diví la persona humana queda sempre limitada. Entenem que l'art, en darrer terme, és una expressió que s'afegeix a la gran obra creadora de Déu. La bellesa de la Creació es continua en la bellesa que l'home crea i que és continuació, i en una certa manera acompliment, de l'obra de Déu. Perquè Déu ha donat a l'home la capacitat de poder crear bellesa. Aquesta és una veritat teològica. Som creadors de bellesa perquè som imatge de Déu que és bellesa!»

El cara a cara entre Armand Puig i Perico Pastor va donar pas a més poesia, en aquest cas en boca dels poetes David Jou i Carles Torner, per acabar

PERICO PASTOR, IL·LUSTRADOR

«L'essència de l'art és la transcendència»

«Il·lustrar la Bíblia ha estat per a mi una experiència intensíssima. Endinsar-me durant tot un any, llegir-la íntegrament, capbussar-me en el text i deixar que em sacsegés la imaginació i la memòria... ha estat una d'aquelles vivències que et transformen la vida. (...)

La Bíblia s'explica sola i no cal subratllar-ne cap dels seus aspectes. Per això, des d'una actitud de total respecte intel·lectual, la meua missió ha estat només llegir-la amb atenció i intentar que el meu pinzell segueixi com una parella de ball la línia de la narració. (...)

Encara que em declari ateu, sempre he pensat que l'essència de l'art és la transcendència. La Creació és l'acte fonamental de la Bíblia i també l'activitat suposadament fonamental de la pràctica artística.»

amb la intervenció del biblista Agustí Borrell, coeditor juntament amb Puig de la Bíblia Catalana Interconfessional.

SANTA MARTA SERVEIS ASSISTENCIALS

Assistència en postoperatoris, malalts crònics, malalts temporals.

Companyia a gent gran, ajuda a domicili, desplaçament a la consulta mèdica.

Cura de nadons.

Servei a les clíniques i domicilis particulars sense cap limitació d'horari.

Infermeres, auxiliars de clínica, puericultores, vetlladores/ors.

Tel. 932 453 758 / 932 315 227

«Quan s'informa de fets positius, s'està evangelitzant el poble»

P. Francesc Gamissans publica el llibre «De tots colors»

Miquel Àngel Codina

Francesc Gamissans és franciscà, escriptor i periodista. Ha escrit més de vint llibres i ha traduït al català les *Fontes franciscanes* en cinc volums. Redactor de *Catalunya Cristiana* des del primer número, continua col·laborant-hi amb la secció periòdica «La bona notícia». L'1 de desembre passat va presentar oficialment a la parròquia de la Mare de Déu de la Salut, de Barcelona, el seu nou llibre: *De tots colors*, publicat per Pagès Editors.

Amb quins objectius es va plantejar l'elaboració d'aquest llibre?

Amb una intenció molt concreta: resoldre en part el poc temps o la poca tirada a llegir que avui té la gent. De fet, en l'àmbit literari, qualsevol concepte o tema es pot exposar àmpliament o, al contrari, amb una curta definició de diccionari. En el meu llibre, entre poc i massa. Els cent temes no són de recerca científica, però tampoc no són frases fetes i estereotipades, sinó amb l'extensió d'una mena de columnes de diari, redactat amb un estil planer que pot seguir tothom.

Està estructurat en quatre apartats que es correspon amb quatre colors: verd, vermell, groc i blau cel. Per què aquesta divisió tan original?

Tant el títol *De tots colors* com els quatre apartats interiors, tot està inspirat en una estrofa del *Càntic del germà Sol* de sant Francesc d'Assís, que diu: «Lloat sigueu, Senyor meu, per la germana nostra mare Terra, la qual ens nodreix i governa, i produeix fruits diversos amb flors de tots colors i herba...» La quadricromia elegida és emblemàtica. En l'apartat verd —color de mil matisos, com diria l'exímia pintora Montserrat Gudiol— exposo i comento un conjunt de valors humans; en el

vermell s'hi deixen veure sentiments, emocions, romanticisme, tendències i passions; a les pàgines del compartiment groc hi va un pomell d'experiències diverses, algunes de divertides, que podrien inserir-se en una mena d'ecologia simbòlica, i el darrer apartat, en blau cel, l'he reservat a qüestions transcendents del «cel nou i la terra nova» sobre les que parla el llibre de l'Apocalipsi.

Optimisme és el que es desprèn dels escrits d'aquest volum. Pensa que és una de les necessitats que té la societat actual?

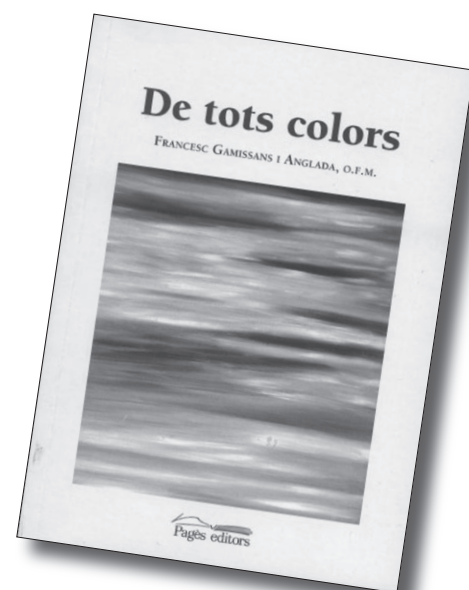
I tant! El beat papa Joan XXIII deia que l'optimisme «és la flor de la caritat» i que la bondat «obre les portes del cor». Fins i tot, com a franciscà, jo prioritzo l'optimisme i l'estimació per damunt del coneixement i la veritat.

Ens havien dit: «Ningú no estima allò que primer no coneix.» No és millor invertir els termes: «Ningú no coneix allò que primer no estima?»

Els textos estan una mica en la línia de la seva secció «La bona notícia» de Catalunya Cristiana?

Durant vint anys hi he col·laborat cada setmana amb una columna que es deia «Filtrant la notícia». En els cinc anys últims he canviat el títol pel de «La bona notícia». Tu saps prou bé que la premsa, sobretot local, només informa de males notícies... Jo crec que se'n produeixen de bones i de molt bones, però cal que es divulguin i comentin. El meu llibre va en aquesta direcció, tant en l'àrea de l'opinió com en la d'informació.

Aleshores, a qui va adreçat fonamentalment el llibre?

Ni als intel·lectuals ni als experts de cap matèria. Bàsicament, a un públic general. Per «justificar» una mica la multiplicitat de temes, li he posat aquest nom: *De tots colors*. Les il·lustracions gràfiques són originals de l'excel·lent pintora Glòria Segalà i Valldeperas, especialista en color. La impressió, edició i distribució correspon a Pagès Editors, de Lleida.

En el llibre hi ha capítols dedicats a noms il·lustres, com ara sant Francesc d'Assís, Johann S. Bach, Vicente Ferrer o Manuel Lozano. Cadascú en el seu àmbit (mística, música, solidaritat, periodisme), va ser un valuós testimoni d'evangelització?

Òbviament que sí! Formen part de les bones notícies de les quals gairebé ningú no parla. Justament la paraula *Evangelí*, en grec, vol dir «bona nova». Per tant, quan s'informa o s'opina de bones persones i de fets positius, s'està evangelitzant també el poble; és fer país.

També hi són presents organitzacions no governamentals que fan una tasca admirable a favor dels més necessitats: Càritas, Vita Mundi, etc. Què poden aportar a la societat aquestes associacions?

El que tu dius: «Una admirable tasca a favor dels més necessitats.» També això cal anunciar-ho i divulgar-ho. En el meu llibre esmento una frase de Sèneca: «La millor recompensa d'una notícia bona és haver-la difós.»

«Muses de la impremta» al Museu Diocesà de Barcelona

Mn. Josep M. Martí Bonet, durant la presentació de la mostra.

Redacció / Barcelona

El Museu Diocesà de Barcelona acull, fins al 31 de gener del 2010, l'exposició *Muses de la impremta. La dona a les arts del llibre (segles XVI-XIX)*, on es poden contemplar una cinquantena de joies bibliogràfiques des de l'inici de l'art tipogràfic, totes impreses per dones, a més d'una col·lecció única d'ex-libris. La mostra, comissariada per Marina Garone i Albert Corbeto, està organitzada pel Museu Diocesà de Barcelona i l'Associació de Bibliòfils de Barcelona, amb la col·laboració de l'Institut Català de les Dones, Caja Mediterráneo i el Consolat General de Mèxic a Barcelona.

En aquesta exposició és dona a conèixer que la participació de les dones impressores —àmplia i diversa— va ser decisiva per a la consolidació de la indústria del llibre i dels oficis relacionats (tipografia, enquadernació o il·lustració). Una participació moltes vegades anònima, atès que sols apareixien en les portades com a «impremta vídua de...» o «impremta filla de...».

Els tresors bibliogràfics exhibits procedeixen de grans col·leccions privades i públiques, com ara la Biblioteca Palau de Peralada, la Biblioteca Episcopal de Barcelona o la Biblioteca José María Lafragua de Puebla. Gràcies a aquesta última es poden contemplar llibres impresos no tan sols per dones a Catalunya i a la resta d'Espanya, sinó també per impressores americanes.

Es presenta el quadern «Els caputxins... i el pessebre»

L'acte s'emmarca en el desè aniversari del col·lectiu pessebrista El Bou i la Mula

Miquel Àngel Codina
Barcelona

El dimarts 24 de novembre va tenir lloc a l'església dels Caputxins de Sarrià la presentació de la publicació *Els caputxins... i el pessebre*. L'acte, organitzat pel col·lectiu pessebrista El Bou i la Mula i els Frares Caputxins de Catalunya, va comptar amb l'actuació de la Coral Stella, que va interpretar una selecció de nades. El quadern presenta una breu antologia de textos sobre el pessebre escrits per frares caputxins. Els textos van il·lustrats amb dibuixos fets també per frares caputxins.

Després d'unes paraules de benvinguda a càrrec de fra Enric Castells, superior del convent dels Caputxins de Sarrià, van començar les intervencions. Josep M. Font, president d'El Bou i la Mula, va explicar que es tractava del primer acte de celebració del desè aniversari d'aquesta associació pessebrista, que es dedica a la recerca i la difusió del pessebrisme, tot promovent estudis, publicacions, conferències... relacionants amb el pessebrisme.

Font va recordar als assistents la gènesi d'El Bou i la Mula: «Un grup d'amics, apassionats pel món del pessebre i carregats de projectes, ens vam aplegar al monestir de Solius. Els somnis s'han anat realitzant de mica en mica. Ens sentim orgullosos del que som i del que fem. Fer anys és créixer en el temps.»

**ELS CAPUTXINS
...i el pessebre**

El món del pessebre va ser el protagonista de l'acte.

Va tenir paraules de record per a fra Gilbert Galceran, de Solius, que va morir l'estiu passat: «Ell va ser el nostre padrí. De ben segur que ara estarà preparant el seu primer pessebre al cel.» Fra Gilbert, gran pessebrista, és autor de 46 diorames de la infància de Jesús que s'exposen al Museu del monestir de Santa Maria de Solius. Josep M. Font va ser rotund quan va afirmar que a la nostra societat «cal reivindicar el pessebre».

Albert Dresaire, membre d'El Bou i la Mula i un dels coordinadors del quadern, va donar a conèixer que el

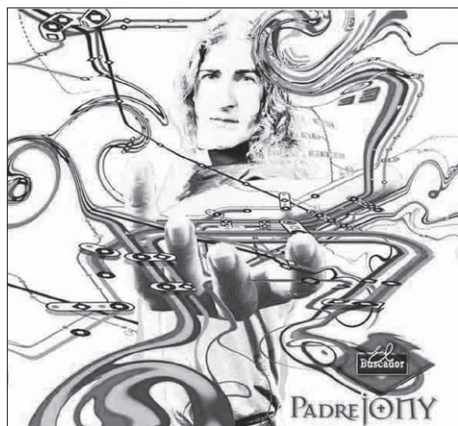
dimarts 22 de desembre, a les 19.00, tindrà lloc al Palau Moja de Barcelona la taula rodona *Visions actuals del pessebrisme*. Serà el segon acte per commemorar els primers deu anys de vida de l'associació.

El ponent va establir la diferència entre «els pessebristes de dret, que cada Nadal fan el pessebre, i els pessebristes de fet, que són tots aquells que potser no el fan però que senten l'emoció d'aquesta tradició». Així mateix, va esmentar que en altres edicions, el quadern va tenir com a protagonistes el beat Pere Tarrés, el papa Joan Pau II, les poesies sobre pessebres i l'arquitecte Antoni Gaudí.

Finalment, va parlar fra Valentí Serra de Manresa, caputxí i autor del recull dels textos. A la introducció escriu el següent: «En aquesta antologia oferim textos d'extensió breu, però altament significatius, redactats per religiosos caputxins. Esperem que ajudin al foment i a un millor coneixement de l'art pessebrístic d'inspiració popular a casa nostra.»

Va destacar que «al llarg de la història, els caputxins han estat uns grans entusiastes i propagadors del pessebrisme». Segons fra Valentí, el pessebre «és una tradició cultural i espiritual que forma part de la nostra ànima i de les nostres arrels més pregones». Va constatar que «el moviment pessebrístic a Catalunya viu un moment d'esplendor gràcies a la publicació recent de moltes monografies; això és un clar signe de vitalitat».

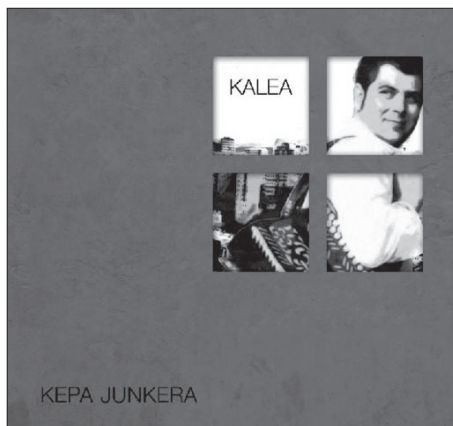
ESTIL ESTEL: RECOMANACIONS DISCOGRÀFIQUES

★ **Padre Jony, El buscador.**
Kronborg Producciones.

Missatge solidari

El sacerdot Joan Enric Reverté, conegut artísticament com el Pare Jony, va editar el seu primer àlbum, *Provocando la paz*, el 2005. Va arribar a vendre més de 20.000 discos. En el seu segon treball discogràfic, les cançons continuen tenint un missatge solidari. Cal dir que tots els beneficis generats per la venda de discos i per les seves actuacions van destinats a projectes humanitaris impulsats per la Fundació Provocando la Paz, en col·laboració amb Mans Unides.

★ **Kepa Junkera, Kalea.**
Warner Music.

Duets en basc

Recentment s'ha posat a la venda el nou àlbum del músic Kepa Junkera, que conté vint-i-quatre temes. *Kalea* («carrer» en euskera) és la segona part d'una trilogia sobre cançons tradicionals basques que es va iniciar l'any passat amb *Etxea*, un disc que ha venut més de 25.000 còpies. En aquesta ocasió, l'artista ha viatjat al continent americà per enregistrar els temes juntament amb grans artistes com Juanes, Lila Downs, Pablo Milanes, Lito Vitale o Patricia Sosa.

★ **AA.DD., Música laietana.**
Zeleste. Picap.

Microcosmos musical

La divulgació del microcosmos musical de l'anomenada «era laietana» a Zeleste, als anys setanta, és la missió d'un doble CD que conté dinou gravacions d'artistes emblemàtics. Grups com l'Orquestra Mirasol, la Companyia Elèctrica Dharma, Iceberg o Barcelona Traction i solistes com Jordi Sabatés, Toni Xuclà o Oriol Tramvia són reivindicats en un àlbum d'accent pedagògic. Així, les noves generacions podran conèixer el que va ser aquest tipus de música.

★ **Bob Dylan, Christmas in the heart.** Sony Music.

Nadales tradicionals

L'incombustible Bob Dylan, després de compondre el seu disc número 45, ens regala ara un nou àlbum, constituït tan sols de cançons de temàtica nadal·lenca, reiventades per ell mateix. Temes que ja formen part del patrimoni nord-americà com ara *Christmas blues*, *I'll be home for Christmas*, *Silver bell* o *Little drummer boy* estan inclosos en aquest àlbum sorprenent. Els diners obtinguts amb la venda del disc aniran destinats a organitzacions benèfiques.

«Qui practica l'hospitalitat té més possibilitats de descobrir la veritat de l'Evangelí»

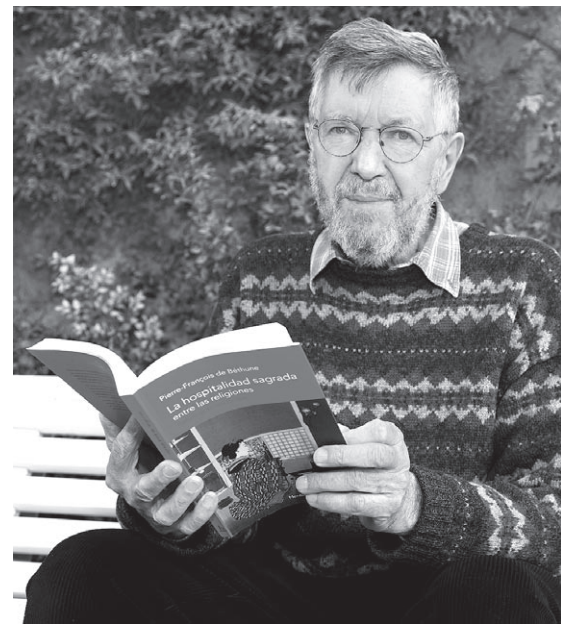
Pierre-François de Béthune, autor del llibre «La hospitalidad sagrada entre las religiones»

Miquel Àngel Codina

Fotos: Agustí Codinach

Pierre-François de Béthune és un monjo benedictí transformat per l'experiència del budisme zen després d'una llarga estada al Japó. En el seu llibre, publicat per Herder, narra com el budisme li ha permès adonar-se de la vigència absoluta del missatge de Jesús, alhora que descriu com ha de ser la trobada autèntica entre tradicions religioses. El filòsof Raimon Panikkar, autor del prefaci, indica que es tracta d'un llibre «que toca el cor del diàleg interreligiós».

Cal·ligrafia gestual

En una de les dependències del monestir benedictí de Sant Pere de les Puel·les, a Barcelona, va tenir lloc dimarts 1 de desembre una cerimònia del te japonesa, organitzada per Herder Editorial, en la qual van intervenir, entre altres, Francisco Royo, mestre de cerimònia del te; el P. Pierre-François de Béthune, autor de *La hospitalidad sagrada entre las religiones*, i la Gna. Rosa María de la Parra, religiosa beneta i traductora del llibre de l'original francès al castellà.

La cerimònia del te és un acte d'hospitalitat, d'acollida i de comunicació. Segons Francisco Royo, hi ha quatre conceptes essencials en aquesta cerimònia: «L'harmonia, com a actitud de servei vers el proïme en el quefer quotidià; el respecte mutu, que ha de presidir totes les relacions humanes; la puresa, com a símbol de senzillesa, i la tranquil·litat interior.» Royo va explicar que «la compenetració entre amfitrió i convidat, potenciada per l'ambient, permet que tots dos puguin aconseguir una atmosfera d'harmonia completa». «Durant la cerimònia —va afegir— es comparteixen gestos i enteniment en un sistema de comunicació mútua que convida a la reflexió i la meditació.»

El P. Pierre-François va definir la cerimònia del te com «una bella experiència meditativa i un instant de veritable pau en el qual cada gest es viu en el present des del silenci» i va assenyalar que «el gest, en la seva autonomia, sempre comporta un missatge implícit». També va comentar que «a Occident hem perdut el valor del gest davant la paraula».

Amb quins objectius es va proposar l'elaboració d'aquest llibre?

Donar a conèixer l'essència del diàleg interreligiós. Quan es pren la decisió de comprometre's en aquest diàleg, s'arriba més lluny del que s'esperava. He comprès que, per als cristians, el fruit més preuat del diàleg interreligiós és la gràcia de la pobresa i aquesta pobresa és una font d'alegria. Aquesta obra descriu un recorregut espiritual que se situa en el context del moviment dialogal suscitat pel Concili Vaticà II.

Què li ha aportat el contacte amb la religió budista?

Convertir-me en una persona molt més oberta, receptiva i tolerant a altres tradicions religioses. Les experiències que descriu en aquests capítols no són extraordinàries. Conec moltes persones que han viscut aquestes mateixes experiències, i fins i tot de més intenses. Només he intentat analitzar, amb la màxima exactitud, l'evolució que aquestes experiències han suscitat en un monjo cristià de formació totalment clàssica, però desitjós d'anar fins al final en les exigències de la trobada interreligiosa. En l'era actual de la globalització, la trobada amb el budisme em convida a mirar amb ulls nous l'Evangelí. Acol·lit les qüestions que em plantegen les altres religions, presento cada vegada més bé l'actualitat

del missatge de Jesús.

L'hospitalitat és la clau del diàleg interreligiós?

I tant. L'hospitalitat consisteix a acollir el proïme, de manera desinteressada, a la nostra llar. Si aquella persona no parla el nostre idioma, la comunicació es farà bàsicament a través de gestos, menys explícits que les paraules, però també menys ambigu. Oferir beguda i menjar a un estranger són gestos que expressen àmpliament el respecte que se li té. És una experiència existencial. Cal dedicar temps i dur a terme una atenció cordial i generosa. Aquesta acollida ha de ser gratuïta, si no no parlariem d'hospitalitat, sinó més aviat d'allotjament. Qui practica l'hospitalitat, té moltes més possibilitats de descobrir la veritat de l'Evangelí.

És complicat ser hospitalari?

Sí. És molt difícil, perquè l'hospitalitat té les seves normes i cal obeir-les. De seguida em vaig adonar que l'acollida comporta, abans que res, un procés de despullament tant per al qui dona com per al qui rep. L'hospitalitat no consisteix, com pensava en un principi, a omplir el convidat de la meua generositat, sinó fonamentalment a estar junts en la gratitud. Cal despertar els nostres cors abans de convidar algú a casa nostra.

Premis Immaculada de Germandats i Confraries

Redacció / Barcelona

La Junta de Govern del Consell General de Germandats i Confraries de l'arxidiòcesi de Barcelona ha concedit els premis Immaculada. Els guardonats són Josep Ignasi Boada, Josep Maria Nogué i F. Xavier Sirolla, directors dels Congressos Catalans de Germandats i Confraries de Tarragona, Girona i Reus, respectivament. També

s'ha premiat el Servei Nacional d'Informació Confrare (Servincof), dirigit per Víctor R. Panach. Des d'Alboraia (València), ofereix setmanalment un servei de notícies per correu electrònic sobre les activitats programades pel Consell. Els premis es lliuraran el proper 13 de març al saló de cròniques de l'Ajuntament de Barcelona després del pregó de Setmana Santa de l'arxidiòcesi.

Coses de la vida

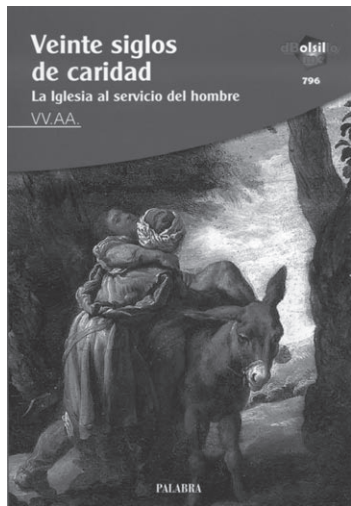
Homenatge al beat Pere Tarrés

Cecília Aranés Mallol

Hola, amics! El 21 de novembre passat es va celebrar a l'Hotel President de Barcelona un sopar commemoratiu del cinquè aniversari de la beatificació del Dr. Pere Tarrés, organitzat per la Subfederació de Metges Cristians de Catalunya i la Comissió procanonització del beat. Els diners recollits ajudaran a sufragar les despeses que comporti l'execució d'una escultura sobre el Dr. Tarrés, feta per l'artista Rebeca Muñoz, que es col·locarà als jardins del Seminari diocesà de Barcelona. Al llarg de la vetllada es van impartir un parell de conferències sobre la vida i l'obra de l'il·lustre sacerdot. També va haver-hi una simpàtica actuació infantil. Esperem aviat, amb gran goig, la santificació del nostre estimat consiliari d'Acció Catòlica de Sarrià en el seu curt, però fructífer, temps de vida terrenal.

Iniciatives solidàries

Des de fa dos mil anys han sorgit a l'Església —per mitjà del seu missatge evangèlic— moltes iniciatives amarades d'una veritable preocupació vers els més desfavorits. Diferents experts ens recorden en aquest llibre qui les va dur a terme. «La concepció cristiana de la societat no està fundada només sobre la justícia racional, que porta a donar a cadascú el seu propi dret, sinó sobre l'amor de misericòrdia», escriu el teòleg Hernán Fitte.

AA.DD., Veinte siglos de caridad. La Iglesia al servicio del hombre. Ediciones Palabra, Col·lecció dBolsillo, 2009, 80 pàg.

La grandesa de l'Església

Diario de un cura rural no és només una novel·la sobre el sacerdot, sinó una obra sobre la fe i l'Església. El protagonista, un jove capellà, no se sent capaç d'oposar-se al mal que veu en ell mateix i en els altres. No obstant això, descobrirà que la grandesa de l'Església no depèn de la brillantor dels seus membres, sinó del triomf del Ressuscitat. L'autor és l'escriptor francès Georges Bernanos (1888-1948), el qual va escriure aquesta obra mestra a Mallorca.

Georges Bernanos, Diario de un cura rural. Ediciones Encuentro, Col·lecció Literatura, 2009, 288 pàg.

Contrastos vitals

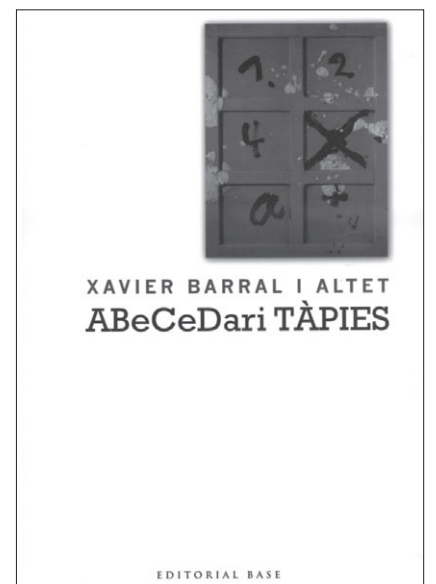
Raoul de Naverly va ser el pseudònim emprat per la novel·lista francesa Eugénie-Caroline Saffray (1831-1885), autora de diferents llibres caracteritzats per un catolicisme intens. Aquest volum no n'és una excepció. Hi presenta un escriptor, dividit entre dos mons: la seva vida professional, on escandalitza la societat amb les seves obres revolucionàries, i la seva vida personal, on regna l'harmonia i la tradició. I un dia els dos mons s'enfronten...

Raoul de Naverly, Los crímenes de la pluma. Editorial Laocoonte, 2009, 218 pàg.

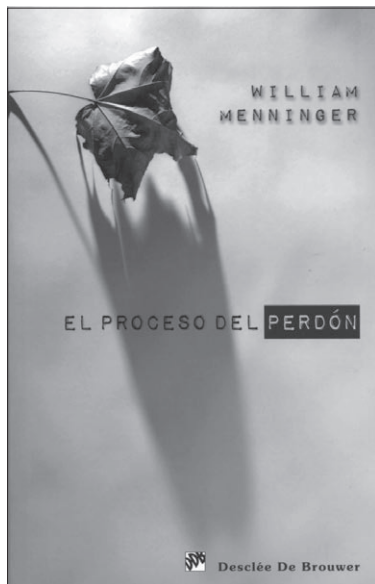
Un artista genial

Aquest llibre pretén donar a conèixer l'obra i la personalitat de l'artista català viu més internacional i important, Antoni Tàpies, d'una manera original, seriosa i culta. De vegades, la seva obra causa perplexitat en molts espectadors. En aquestes pàgines, el lector trobarà un diàleg permanent amb l'artista, l'explicació de les obres d'art i una defensa apassionada de la seva creació. Tàpies ha dedicat la seva existència a parlar-nos amb la mà.

Xavier Barral i Altet, ABeCeDari Tàpies. Editorial Base, Col·lecció Base Històrica, 2009, 294 pàg.

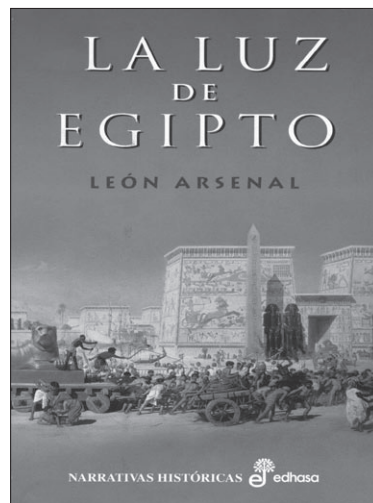
Faceta complexa

En aquest llibre, el P. William Meninger, monjo trapenc, investiga en una faceta complexa però necessària de la vida espiritual: el perdó. Mostra com podem aprendre a fer que aquest acte formi part de la nostra pràctica espiritual. Sobre la base dels tres centres de coneixement experiencial (cervell, cor i cos), l'autor utilitza les Escriptures per ajudar els lectors a comprendre el perdó i recomana la pregària contemplativa per vivenciar-lo.

William Meninger, El proceso del perdón. Editorial Desclée De Brouwer, Col·lecció Caminos Desclée, 2009, 220 pàg.

Aventures egípcies

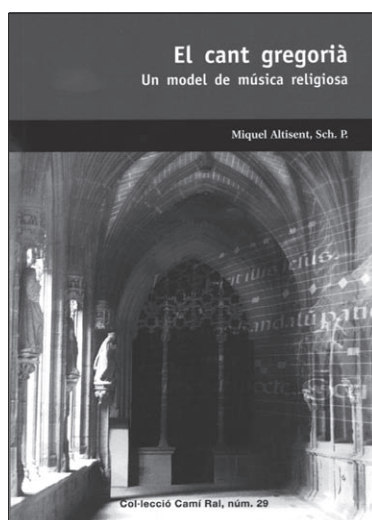
El novel·lista i assagista León Arsenal, com ja va fer a *La boca del Nilo*, desplega tot el seu talent per combinar amb vigor l'aventura, la intriga i la reproducció impecable d'una època clau en la història d'Egipte. En aquesta ocasió, el protagonista és Snefru, missatger del faraó. S'haurà d'enfrontar a una dura prova que el durà a veure's immers en una trama perillosa i arriscada el centre de la qual sembla que és la sepultura (i els tresors) de l'Innombrable.

León Arsenal, La luz de Egipto. Edhasa, Col·lecció Narrativas Históricas, 2009, 374 pàg.

Manual de música

El P. Miquel Altisent (1898-1975) és l'autor d'aquest manual sobre cant gregorià que consta de dues parts ben diferenciades. La primera és un estudi dels diferents neumes amb l'objectiu d'aconseguir una comprensió més bona del cant a la llum dels signes dels manuscrits, seguit d'alguns exemples analitzats exhaustivament. A la segona part, l'autor proposa una adaptació de les melodies gregorianes als textos en llengua vernacle.

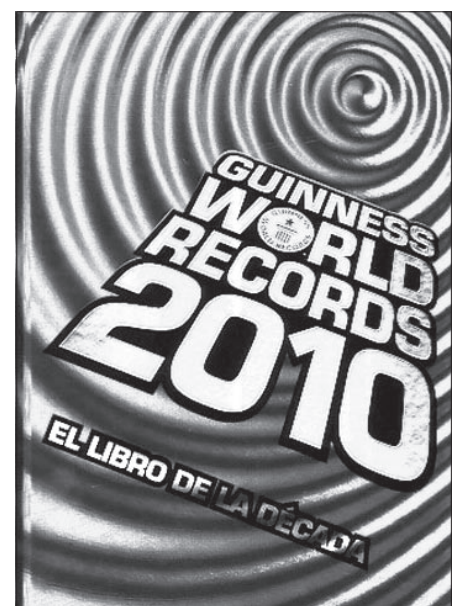
Miquel Altisent, El cant gregorià. Un model de música religiosa. Rafael Dalmau Editor, Col·lecció Camí Rai, 2009, 236 pàg.

Dècada sorprenent

La gran novetat d'aquesta edició és que recull els rècords més significatius i insòlits dels darrers deu anys. De fet, s'han seleccionat cent d'aquests rècords distribuïts en deu categories diferents (esports, el cos humà, fites humanes, històries de viatges...). El lector pot visitar la web www.guinnessworldrecords.com/2010 i votar el seu rècord favorit. També es poden descarregar imatges i fons d'escriptori.

AA.DD., Guinness World Records 2010. El libro de la década. Editorial Planeta, 2009, 288 pàg.

Crítica literària

Nostàlgia d'una Europa cultural

Escrit el 1941, Zweig evoca un món ja aleshores desaparegut: el món d'abans de la Primera Guerra Mundial. Un món en el qual, des de la influent i confortable comunitat jueva de Viena, Zweig va gaudir d'una formació privilegiada, on tot supurava cultura: dels cafès a l'òpera i el teatre, de les llibreries als museus, de la universitat als passeigs. Un món trenat de converses cultes amb amistats literàries i artístiques d'arreu d'Europa. Una atmosfera plena a vessar de cultura i d'esperit. Negat per a la metafísica, com reconeix ell mateix en el text, els pensaments de Zweig sorgeixen del contacte amb els objectes, les figures i els esdeveniments. Viatgem amb ell a París, a Londres, a diverses ciutats d'Alemanya, a Bèlgica, a Suïssa. Coincideix amb James Joyce en un cafè de Zuric, idolatra Roman Rolland —el pacifista *par excellence*—, fa coneixença amb Paul Valéry, Bernard Shaw o Rilke, i té una amistat duradora amb Jules Romains (amb qui comparteix èxit europeu per l'adaptació del *Volpone* de Ben Jonson). Ens commou quan amb el gran poeta belga Émile Verhaeren comparteix llàgrimes en assabentar-se que el zepelí s'havia estavellat a la ciutat alemanya d'Echterdingen; per a ells un presagi cert que anaven de

STEFAN ZWEIG
El món d'ahir. Memòries d'un europeu
 Traducció de Joan Fontcuberta
Quaderns Crema, 2001, 536 pàg.

dret cap a la guerra. Ens impressiona com a partir d'aleshores aquest món de bellesa que tan prolixament ens ha descrit s'estronca el dia que sona el tret a Sarajevo i mor el príncep hereu

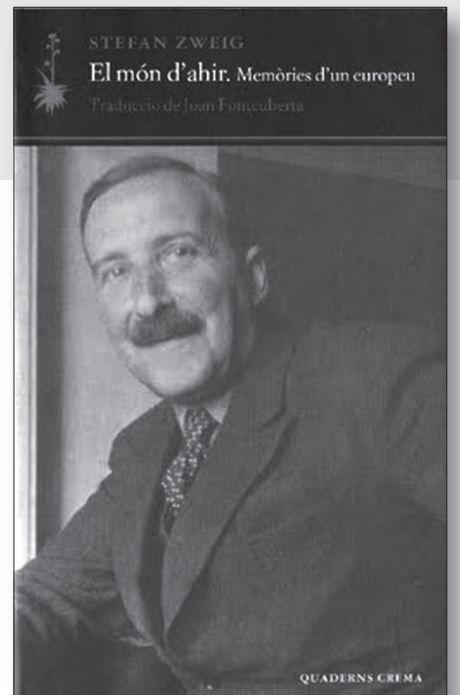
**DUES RECOMANACIONS
 DE TEMA NADALENC**

Un clàssic entranyable que hauria agradat a Zweig
Una cançó nadalenca / Canción de Navidad, de Charles Dickens
 (Vicens-Vives/Destino)

Una novetat

El Nadal que no vam tornar a casa
 1939, el primer Nadal d'exili
 (A contravent)
 Recull d'històries íntimes de l'exili, de noms ben coneguts

de l'imperi austrohongarès. El vertigen de l'horror de la guerra queda només insinuat en el llibre, amb poques imatges, com per exemple les del viatge que fa l'autor amb els ferits de guerra en el tren hospital, impregnat de pudor de iodoform, que els ha de portar a Budapest. Tot el món endreçat, segur, estable i burgès d'abans de la Gran Guerra europea, s'ensorra com un castell de cartes. Si una cosa compartia Zweig amb molts dels amics evocats en les memòries era una idea d'Europa, o més encara, un entusiasme per la idea de salvar Europa, l'Europa culta i civilitzada que havien conegut, respectuosa amb els pobles, optimista i fraternal, humanista i espiritual. La fe amb aquesta Europa s'acaba, com s'acaba també l'autoritat de la paraula escrita, dels escriptors, dels diaris i les petites revistes en les quals es donaven a conèixer per primera vegada. La paraula de l'escriptor passa a ser absorbida per la Propaganda, en

plena emergència dels totalitarismes. Terrorífic. Les traduccions magnífiques i acurades (tant la catalana com la castellana) ajudaran que un llibre com aquest, que no és estrictament una novetat, no passi mai de moda.

Sílvia Coll-Vinent
 Professora de la Facultat de Filosofia de la URL

Crítica cinematogràfica

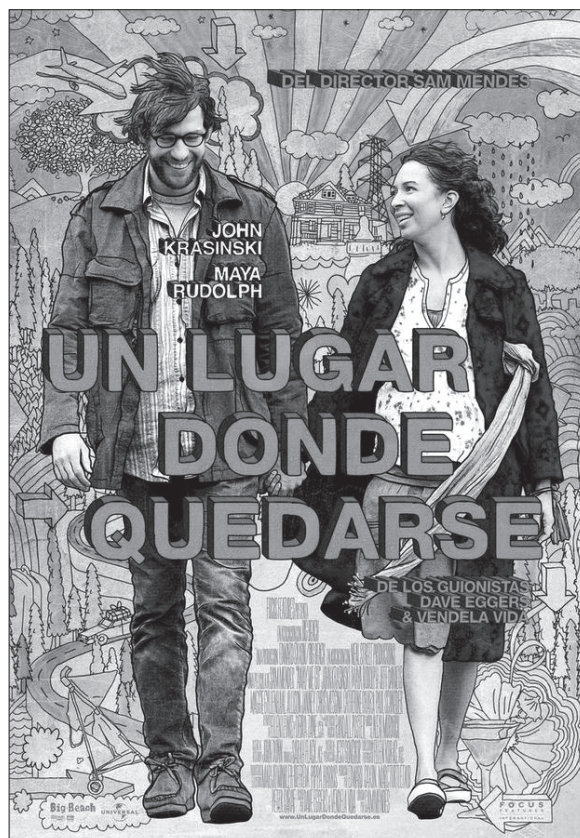
Un lloc on quedar-se o un viatge per recuperar la família

UN LUGAR DONDE QUEDARSE
DIRECTOR: Sam Mendes.
INTÈRPRETS: John Krasinski, Maya Rudolph, Jeff Daniels.
DRAMA. 98 minuts. EUA, 2009.

La picada d'ullet momentània que fa el director a *Sonrisas y lágrimas* (Robert Wise, 1965) és probablement alguna cosa més que una broma. Que el cinema del temps de la tragèdia giri cap a històries lluminoses i que en un moment qüestionador del paper de la família es torni a la parella, al sentit de la maternitat/paternitat i a la referència tradicional és alguna cosa més que una casualitat. Més aviat és el símptoma d'un tedi.

El mateix Sam Mendes, important director i home de teatre britànic, amb aquesta pel·lícula vol establir un contrast pel que fa a *Revolutionary Road* (2008) i avançar en un optimisme apuntat lleument però eclipsat per la crítica mordaç a *American Beauty* (1999), *Camino de perdición* (2002) i *Jarhaed* (2005).

Away we go —aquest és el títol original— és una història que creix en força dramàtica. Es tracta de la peripècia de dos joves de trenta anys, Burt (John Krasinski) i Verona (Maya Rudolph), que sentint el vertigen de la seva propera paternitat empenen un viatge per trobar «un lloc on quedar-se». Amb aquesta disculpa assistim a una desfilada de diferents perso-

natges i tipologies familiars que expressen no només el diferent mostrar de la família actual sinó que també estableixen criteris de discerniment per al viatge interior de la parella protagonista.

Peio Sánchez
 Director del Departament de Cinema de l'arquebisbat de Barcelona

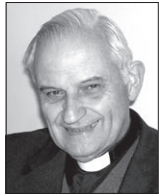

El més sorprenent d'aquest itinerari no és que es deixi enrere la immaduresa, la precarietat o la fragilitat dels futurs pares. El més interessant és que sent els mateixos evolucionen en les seves decisions cap a una nova etapa on paraules com «em comprometo» tenen un lloc central.

Una parella de guionistes, Dave Eggers i Vendela Vida, que no per casualitat acaben de tenir una filla, escriuen aquesta història a la qual Sam Mendes serveix amb la profunditat significativa que el caracteritza. L'humor desvetlla els límits i contrastos on la paternitat avui es fa una aventura arriscada però la història avança, acompanyada de les cançons melancòliques d'Alexei Murdoch, cap a un lloc on la família recull la millor tradició rebuda —l'herència dels pares— i es projecta en una perspectiva marcada per un futur de promeses obertes en clau d'infinit.

Que el director confessi que volia fer una pel·lícula «plena d'esperança, de llum i de força vital» ens indica fins a quin punt emergeix la consideració que els tractaments descarnats que enfronten al buit absolut han deixat l'espectador davant la nostàlgia del que és diferent. I curiosament per mirar endavant es mira enrere. Alguna cosa que parla de la lucidesa que qui busca fonament i que, a la vegada, s'obre a trobar sortides a un carreró que no pot acabar en camins de perdició.

Pel·lícula indicada per a matrimonis futurs i per a experiències familiars consolidades on poden sorgir importants qüestions per al diàleg com el compromís i la fidelitat, la responsabilitat en la maternitat/paternitat, els horitzons més enllà de les dificultats, la fragilitat compartida com a aliada per a la maduresa i la perspectiva transcendent de la relació d'amor-espousal. Cosa que no us penseu que està oblidada.

Actualitats científiques

La FAO denuncia l'augment dels incendis al món

La FAO, que és l'organització de l'ONU per a l'alimentació i l'agricultura, acaba de publicar un informe que ens ha de fer pensar. Els danys produïts pels incendis van augmentant cada any al nostre món. Diu a l'informe que prop de 350 milions d'hectàrees de terra són ja les que actualment es cremen cada any amb els conseqüents danys a boscos, a terrenys de cultiu i a vides humanes. A més, hi diu, els incendis dels boscos afegeixen una nova contribució a l'escalfament global de tot el planeta, a la contaminació atmosfèrica, a la desertificació i a la pèrdua de la biodiversitat.

I encara exposa més coses: els països en via de desenvolupament són els que es troben en un risc més alt en aquest aspecte. L'augment de la densitat de població fa que creixi també la demanda de terres i d'altres recursos naturals i construir en indrets d'alt risc d'incendi augmenta el problema. Sabem que la gran majoria dels incendis són causats per l'home, per negligències, per diversió, per interessos

econòmics, utilització poc curosa del foc en l'agricultura, desboscaments il·legals... i cal denunciar-ho i tenir-ho en compte. Pel que fa a la prevenció, la FAO reclama una estratègia global i també la col·laboració dels països subdesenvolupats, recor-

dant que avisar a temps ajuda a aplicar tot seguit les intervencions oportunes per sufcocar els focs i disminuir-ne els efectes. Una de les formes de prevenció que ha d'utilitzar la humanitat és la que proporcionen els satèl·lits artificials, que ofereixen la possibilitat d'avisar amb temps als centres adequats tot just s'hagi declarat l'incendi, cosa que ja s'ha començat a fer, per impuls de la mateixa FAO.

El que nosaltres hi afegiríem és que tots n'hem de prendre consciència, que 350 milions d'hectàrees cada any són moltes hectàrees! No n'hi ha prou dels avisos i consells; el que cal és que tota la humanitat, sense excepcions, s'adoni del gran mal que comporten els incendis i si tothom ho veu així no hi haurà qui es diverteixi fent foc inconsideradament. Cal recordar que

la major part dels incendis són provocats, per molt desconcertant que això sembli. Com és que fer un mal de tal magnitud no sigui encara prou reconegut com a cosa criminal per qualsevol persona que faci servir el seu enteniment correctament?

La intimitat de la matèria

26. Els raigs còsmics també ajudaran a comprendre la matèria

Un altre cop hem de fer una mica de marxa enrere. La possibilitat de l'existència de radiacions vingudes del cosmos es començà a plantejar el 1912. Abans ningú no havia mostrat cap sospita d'aquest ordre. Per què poden arribar radiacions del cel que no siguin de les lluminoses? L'ocasió d'aquest plantejament vingué precisament del descobriment de la radioactivitat natural per part de Becquerel i els esposos Curie:

Les partícules ionitzades augmenten amb l'altura

Ja s'havia vist a la primera dècada del segle XX que els elements radioactius es trobaven molt presents en les roques terrestres, encara que en quantitats infinitesimals moltes vegades. Els electroscopis, es digué, també ho demostren: perquè per més aïllats que estiguin a l'aire sempre acaben descarregant-se i només la radioactivitat natural pot ser-ne la causa. Així es creia. Aleshores es plantejà la qüestió: si ens allunyem de la superfície de la terra la radiació anirà minvant fins a anul·lar-se? Així sembla que hauria de ser. Comprovem-ho? El primer que tingué la idea de fer-ho va ser el jesuïta P. Wulf que el 1909 va posar un electrotscopi a dalt de tot de la torre Eiffel de París i un altre a baix. I la resposta que en rebé era que efectivament al cim de la torre no hi havia tants ions com a ran de terra. Estava resolta la cosa? El suís Albert Gockel va voler afegir-hi una nova comprovació: pujarem més amunt a veure què passa. S'enfilà en globus amb un electrotscopi de precisió i es posà a fer mesuracions. A mesura que pujava detectava la disminució de radiació tal com havia observat també el P. Wulf, però en arribar

a l'alçada d'uns 1.000 metres la cosa se li estabilitzà; després, continuant amunt, es posà a augmentar i així ho seguí fent per tot l'espai que aconseguí d'ascendir, que va ser fins a uns 2.000 metres. No cal dir que ho considerà un resultat interessant i ho publicà. Els científics francesos que se n'assabentaren es malfiaren dels seus amidaments i no li'n feren gens de cas.

El primer que pensà que els resultats de les observacions de Gockel podien ser vàlids i va mostrar una novetat interessant de la natura va ser un físic austríac, Victor Franz Hess (1883-1964). Resolgué repetir l'experiència i comprovar personalment si Gockel tenia raó. Pujà també en globus, amb aparells ben fiables, a mesurar els ions atmosfèrics i efectivament veié que sí. Féu diverses ascensions. L'última fins a 5000 metres, el 7 d'agost de 1912. En aquell punt la radiació ja era més del doble que arran de terra. Ja no restava cap dubte. A la nostra atmosfera hi arriba una «radiació de gran alçada» molt penetrant. La notícia comença a córrer i poc després Werner Kohlhörster posa en un globus que s'enlaira a més de 9.000 metres, uns aparells de mesura que, un cop recuperats, mostren que a aquella alçada la radiació ja s'ha multiplicat per 10. La troballa incloïa un detall interessant: els raigs són molt més energètics (més penetrants) que les radiacions que vénen de la terra.

Hess va ser premiat amb el premi Nobel de Física el 1936 per considerar-se el descobridor dels «raigs còsmics» (com diem ara). De fet va ser el qui més els va estudiar. Va instal·lar als Alps tirolesos, a 2.300 metres, un observatori amb tres cambres de ionització protegides amb caixes de plom de 10 cm de gruix, que ja no podien absorbir radiacions

terrestres, però encara deixaven passar les còsmiques més intenses i així pogué mesurar durant uns quants anys la quantitat de radiació còsmica penetrant que ens arriba del cel.

Els raigs còsmics ens proporcionen novetats

Quina mena de radiacions provoca-ven aquella ionització a gran alçada? I de quins punts del cel venien? Què els produïa? Són els interrogants que ben aviat es plantejaren. L'americà Robert Andrews Millikan (1868-1953), descobridor el 1911 de la massa de l'electró (com explicarem al cap.16), va decidir el 1921 estudiar, ell també, aquella «radiació de gran alçada». Va començar per destriar els raigs que la componien: era una radiació molt complexa, hi havia raigs molt penetrants d'intensitat desconeguda fins aquell moment i d'altres que es podien classificar fàcilment. Féu les mesures des d'avions i també amb globus que pujaren els aparells fins a 15.000 metres. Per analitzar els més penetrants d'aquells «raigs còsmics» (així els anomenà el 1925, i, com hem dit, així els anomenem encara) posà caixes de plom al fons de llacs. La interpretació que donava a les radiacions era que s'originaven als límits de l'univers, on, ell creia, s'estava creant matèria.

L'alemany Erick Regener, de Stuttgart, el 1929 aplicà el mètode de Millikan al llac Constança. Hi va enfonsar una caldera de ferro de tres metres de diàmetre amb aparells supersensibles durant molts dies. L'anava posant a distintes profunditats i pogué enunciar que la radiació ultrapenetrant minva la meitat per cada 50 metres de gruix d'aigua, cosa que la fa 150 vegades més penetrant que la radiació gamma més dura coneguda

fins aleshores. Com pot ser una radiació ondulatòria tan intensa? Què serà? Corpuscular? Però sabem que els protons, per molt accelerats que es posin, no poden tenir tant de poder de penetració... No sabia Regener que havia detectat radiació de *mesons*, partícules molt més petites que els protons però més massives que els electrons. Això se sabé el 1947 per obra de Cecil Frank Powell (1903-1969) que aconseguí analitzar-les. Ens trobem, doncs, davant d'una troballa, encara no identificada que aporta una notícia pertorbadora: partícules diferents dels protons, neutrons i electrons coneguts. Què caldrà dir-ne? En parlarem més endavant, al capítol 28.

Mentrestant, un deixeble de Millikan, el físic Carl David Anderson (1905-1991), també estudia els raigs còsmics amb l'ajuda de la cambra de Wilson (caixa plena d'aire saturat d'humitat que manifestarà amb gotetes el pas de partícules) i una làmina de plom col·locada a mitjana alçada per estudiar només els raigs energètics capaços de travessar el plom. Amb l'ajuda d'un camp elèctric es pot veure si són partícules carregades. I el 1932 fa la descoberta d'una partícula de massa igual a la de l'electró, però d'electricitat oposada: és el *positró*, previst teòricament per Dirac el 1930. De moment no se li fa cas. Entre 3.000 fotografies següents en troba 15 amb el mateix efecte. No són «contes d'Anderson» (com dirà algú) sinó realitats observades. Els esposos Joliot-Curie ho confirmen: en la radiació artificial del fòsfor s'emeten positrons. També comproven la «creació» del parell electró-positró en la radiació còsmica altres físics. Tothom acabà acceptant la nova partícula i Anderson rebia el premi Nobel de Física el 1936, juntament amb Victor Hess.

DESEMBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LA IMMACULADA CONCEPCIÓ

PASTORETS

- **SANT PERE DE RIBES.**— El 25, 26 i 27 de desembre, *Els pastorets de Ribes*. Centre parroquial de Sant Pere de Ribes, tel. 938 961 467, centreparroquial@hotmail.com, www.centreparroquial.com.
- **TEATRE DEL CÍRCOL CATÒLIC.**— El 25, 26 i 27 de desembre, i el 2, 3, 6 i 10 de gener, *Els pastorets*, de J. M. Folch i Torres. Sant Gervasi, 41 – Barcelona, tel. 938 937 900, circolcatolic@hotmail.com.
- **CENTRE CATÒLIC DE L'HOSPITALET.**— El 25, 26 i 27 de desembre, i 3 de gener, *Els pastorets*, de Josep M. Folch i Torres. Rambla Just Oliveras, 34 – L'Hospitalet, tel. 932 610 761, centrecatolic@telefonica.net.
- **VILASSAR DE MAR.**— El 26 i 27 de desembre, a les 19.00, *L'Estel de Natzaret*, de Josep M. Folch i Torres. C/ Sant Josep, 39 – Vilassar de Mar.
- **TEATRE PARROQUIAL SANT VICENÇ.**— El 26 i 27 de desembre, i 1, 3, 6, 9, 10, 17, 24 i 31 de gener, a les 17.30, *El pastorets* de Josep M. Folch i Torres. C/ Montllor i Pujal, 103 – Sabadell, tel. 937 179 401.
- **CERCLE CATÒLIC DE GRÀCIA.**— El 26 i 27 de desembre, i 2, 3, 9 i 10 de gener, a les 18.00, *L'Estel de Natzaret*, de Ramon Pàmies. Santa Magdalena, 12 – Barcelona, tel. 932 181 001, elcercle@elcercle.cat.

- **CENTRE CULTURAL DE GAVÀ.**— El 26 i 27 de desembre, i el 6 de gener, *Els pastorets o l'adveniment de l'infant Jesús*, de J. M. Folch i Torres. C/ Sarria, 9 – Gavà, tel. 936 620 538.
- **PARRÒQUIA DE SANT PACIÀ.**— El 27 de desembre, i el 2 i 3 de gener, *Els pastorets*, de Josep M. Folch i Torres. C/ Sòcrates, 53 – Barcelona, tel. 933 466 554, lluiistolra@hotmail.com.
- **CENTRE CATÒLIC DE SANTSA.**— El 27 de desembre, i el 3 i 10 de gener, a les 17.30, *Els pastorets*, de Josep M. Folch i Torres. Antoni Capmany, 72-76 – Barcelona, tel. 933 325 037.

PESSEBRES VIVENTS

- **LA POBLA DE MONTORNÈS.**— El 20, 25, 26 i 27 de desembre, a la Poble de Montornès (Tarragonès). Tel. 977 648 050 i 977 648 012.
- **BRUNYOLA.**— Els dies 20, 25, 26 i 27 de desembre, i 1 de gener, a Brunyola (La Selva). Tel. 628 070 943.
- **BÀSCARA.**— El 20, 25, 26 i 27 de desembre, i 1, 2 i 3 de gener, a Bàscara (Alt Empordà). Tel. 972 560 007 i 972 560 035.
- **MARTORELLES.**— El 20, 25, 26 i 27 de desembre, i 1, 2, 3 i 6 de gener, a Martorelles (Vallès Oriental). Tel. 616 180 075 i 606 143 676.
- **LES GUNYOLES D'AVINYONET.**— El 20, 25, 26 i 27 de desembre, i l'1, 3 i 10 de gener, a Les Ganyoles d'Avinyonet (Alt Penedès). Tel. 938 970 198 i 938 970 189.
- **LES TORRES DE FALS.**— El 20, 26 i 27 de desembre, i 1, 3, 6 i 10 de gener, a les Torres de Fals (Bages). Tel. 938 368 147 i 938 368 011.
- **LA POBLA DE LILLET.**— El 25 i 27 de desembre, a la Poble de Lillet (Berguedà). Tel. 619 701 146.
- **AMER.**— El 25, 26 i 27 de desembre, a Amer (la Selva). Tel. 630 294 281.
- **JESÚS.**— El 25, 26 i 27 de desembre, i l'1 i 3 de gener, a Jesús (Baix Ebre). Tel. 977 502 890 i 669 558 128.

- **PALS.**— El 25, 26 i 27 de desembre, i l'1 i 3 de gener, a Pals (Baix Empordà). Tel. 972 667 494 i 972 637 380.
- **CASTELL D'ARO.**— El 25, 26 i 27 de desembre, i 1, 3 i 6 de gener, a les 19.00, a Castell d'Aro (Baix Empordà). Tel. 972 817 179.
- **NAVATA.**— El 26 i 27 de desembre, a Navata (Alt Empordà). Tel. 972 553 641.
- **BESCANÓ.**— El 26 i 27 de desembre, i l'1 de gener, a Bescanó (Gironès). Tel. 629 724 729 i 619 586 998.
- **PRATS DE REI.**— El 26 i 27 de desembre, i l'1, 3, 6 i 10 de gener, als Prats de Rei (Anoia). Tel. 938 680 004.

INTERNET

- **PREGÀRIA.**— La pàgina web de la diòcesi de Mondoñedo-Ferrol, www.mondonedoferrol.org, presenta la secció «Para orar cada día», dedicada a la pregària i a la reflexió, confeccionada per religioses dels monestirs de Mondoñedo, Viveiro, Ribadeo i Ferrol.

BARCELONA

- **RAP CRISTIÀ.**— El 19 de desembre, dins de l'Espai Jove Notemo (C/ Consell de Cent, 110), tindrà lloc, a les 21.30 h, un concert de rap cristià a càrrec de Smdani, religiós marianista convençut de la força evangelitzadora de la música. Presentarà el seu primer disc *3^n Dando vida*.
- **CATEDRAL.**— El cor de cambra Francesc Valls cantarà a la missa conventual, a les 10.30, el 20 de desembre, *Ave Maria* de Marcià Albareda (ofertori) i *Ecce Virgo concipiet* de Morales (comunió); el 24, a les 23.00, matines; a les 23.30, *Cant de la Sibil·la*; a les 24.00, missa: *O magnum misterium* de Poulenc (ofertori), *El cant dels ocells* de P. Casals (postcomunió), i *Santa nit* de Grubber, *Un infantó avui és nat* de Clemens non Papa, *Escolteu, els àngels canten* de Mendelssohn (adoració); el 25, a les 11.15, missa conventual: *Hodie Christus natus est* de Gabrieli (ofertori) i *Els àngels de la glòria* de M. Oltra, *La pastoreta* de Caterina P. Moya i *Fum, fum, fum* de R. Shaw (adoració); el 27, *In te Domine speravi* de Josquin Desprez (ofertori) i *O bone Jesu* de Ingegneri (comunió).
- **ESCOLA CANTORUM DE BARCELONA.**— El 20 de desembre, a les 11.00, amb motiu dels 25 anys de la seva fundació celebra una missa solemne a la parròquia major de Santa Anna, presidida per l'arquebisbe de

Barcelona, el cardenal Lluís Martínez Sistach.

- **INSTITUT EUROPEU DE LA MEDITERRÀNIA.**— El 21 de desembre, a les 19.15, conferència *Umm Kulzum, un mite egipci de la música àrab*. C/Girona, 20 – Barcelona.
- **LLIBRERIA CLARET.**— Fins al 23 de desembre, activitat *Vine a fer el pessebre*. C/ Roger de Llúria, 5 – Barcelona.
- **CLAUSTRE DE LA CONCEPCIÓ.**— Durant les festes de Nadal s'ha instal·lat un pessebre monumental. El 24 de desembre, a les 19.30, escenes del pessebre, fetes per nens; a les 20.00, missa del pollet; a les 24.00, Missa del Gall amb la coral Voci Sacre; el 26, a les 11.00, missa i cant de nadales per la coral Veus Vives entorn del pessebre. C/ Aragó, 299 – Barcelona, tel. 934 576 552, fax 932 075 664, purissima_concepcio@yahoo.com, www.concepciobcn.com.
- **ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀ.**— El 24 de desembre, a les 23.45, *Cant de la Sibil·la*, amb Rosa M. Ramírez i l'Orfeó Barcelonès dirigit per Carles Sist; a les 24.00, Missa del Gall; el 27, a les 18.00, concert de l'Orfeó Barcelonès, dirigit per Carles Sist. C/ Consell de Cent, 293 – Barcelona, tel. 934 549 863.
- **CARILLÓ.**— El 26 de desembre, a les 12.00, recital d'Anna M. Reverté de nadales tradicionals. Lloc d'audició: pati dels Tarongers i Galeria Gòtica del Palau de la Generalitat de Catalunya.
- **ANY DE LA CISA.**— El 30 de desembre, a les 20.30, pregària de cap d'any. Més informació: santuari Verge de la Cisa, parròquia de Sant Pere, tel. 937 522 878, santperedepremia@ya.com.
- **MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES.**— El 31 de desembre, a les 22.45, vetlla de pregària de cap d'any. C/ Angli, 55 – Barcelona, tel. 932 038 915, st.perepuel.les@teleline.es, www.benedictinescat.com/StPere.
- **NOVAHUMANITAS.**— Del 22 al 24 de gener, a Barcelona, sessions de formació humana sobre *Comprendre i evitar les dificultats de relació*, a càrrec de Josep Font. Més informació: tel. i fax 933 313 072.

GIRONA

- **APOSTOLAT DE L'ORACIÓ.**— El 21 de desembre, a les 17.00, recés de l'Apostolat de l'Oració als locals del temple del Sagrat Cor de Girona.
- **PARRÒQUIA DE SANT FÈLIX.**— El 23 de desembre, a les 19.00, a la parròquia de Sant Fèlix de Girona, ce-

Alba residència d'àvies

Torre de 24 places només per a dones a Sarrià-Sant Gervasi a 10 minuts del centre de la ciutat
Estades curtes i llargues
Centre de dia, també els festius
Visiteu-nos sense compromís!
Tel. 932 039 740, Isabel
web: <http://www.albaresidencia.es>
a/e: info@albaresidencia.es

SUGGERIMENTS PER A UN NADAL MÉS AUTÈNTIC

BENEDICCIÓ DE LA FIGURETA DE L'INFANT JESÚS dels Pessebres de l'Eixample barceloní. Diumenge, 20 de desembre, a les 13 h, a la Plaça de la Basílica de la Concepció. Tots els nens i nenes hi són convidats.

VIURE LA NIT DE NADAL. El dia 24 de desembre «Escenes del Pessebre» realitzades per infants, a les 19.30 h; a les 20 h «Missa del Pollet». Protagonistes els nens i les nenes, que hi participen amb candeles i nadales.

VIURE LA NIT DE CAP D'ANY. El dia 31, missa i en acabar, mini-vetlla: amb «Te Deum» i benedicció amb el Santíssim per a les nostres famílies en l'any nou. Tot comença a les 8 i acaba a les 9 del vespre. Després cadascú pot celebrar aquesta nit amb la família o amb els amics.

Tot això, a la **Basílica de la Puríssima Concepció**, Aragó 299 (cantonada Llúria). Mireu la nostra web: www.concepciobcn.com

CURSETS DE CRISTIANDAT

BISBAT DE GIRONA,

29 - 31 desembre 2009

Dos dies per conèixer i aprofundir el fonamental cristià

INFORMACIÓ: 937 624 371 / 656 426 652

Des del carrer

MÍRIAM MARTÍN-GOULA I IGNASI SÁNCHEZ, RESPONSABLES DE LA CAMPANYA «REIS PER A TOTHOM»

«Un petit gest d'amor pot manllevar molts somriures»

Samuel Gutiérrez

«Reis per a tothom.» Aquest és el somni que des de fa 12 anys alimenta la campanya nadalenca de recollida de regals organitzada conjuntament pel Centre Cristià dels Universitaris i Ràdio Estel. La iniciativa, en marxa des del 9 de desembre passat, confia en la solidaritat de molta gent perquè aquest Nadal milers d'infants, joves i ancians puguin celebrar les festes amb un petit detall. Tothom que vulgi col·laborar ja pot fer arribar les seves joguines o regals nous a les seus del CCU (Villaruel, 81) i de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana* (Comtes de Bell-lloc, 67-69). Per a més informació: tel. 933 233 368 i ccu@dpuuniversitaria.org.

A les portes ja del Nadal, com viviu, un any més, la responsabilitat de coordinar la campanya «Reis per a tothom», organitzada conjuntament pel CCU, Ràdio Estel i Catalunya Cristiana?

És la segona vegada que som responsables de la campanya «Reis per a tothom» i la nostra experiència ha estat molt i molt positiva. Ens motiva el fet d'esdevenir intermediaris en una cadena solidària molt necessària. L'any passat vam arribar a més de 1.200 persones, sobretot famílies amb nens i gent gran, a través d'una dotzena d'entitats diverses, majoritàriament parròquies. Més enllà de les xifres i el volum de regals que gestionem, el que més ens enriqueix és el tracte humà i el vincle que s'estableix amb la gent que ens dona joguines i aquelles comunitats que les reben. D'alguna manera estem fent de pont entre la solidaritat de les famílies i la necessitat de molta gent en situació difícil.

Una especificitat de la vostra campanya és la gent gran...

La majoria de campanyes se cen-

tren en la recollida de joguines per a infants i joves, però nosaltres hem vist que hi ha tot un sector de gent gran que sovint malviu en una situació de molta solitud. Volem que per a ells també sigui Nadal i que puguin rebre un obsequi, un petit detall, que agraeixen moltíssim. En el fons, la gent gran són com infants, fins i tot més agraïts encara.

Com va sorgir ara fa 12 anys aquesta iniciativa al CCU?

Tot va sorgir d'una inquietud que ens empenyia cap a l'acció, d'una crida a comprometre'ns a favor dels altres... Volíem posar-nos al servei dels qui ho passen pitjor. En el grup d'universitaris cristians que aquí s'aplegaven es va anar gestant la necessitat d'una més gran implicació social. Es van posar en marxa diverses iniciatives i entre elles aquesta campanya de Reis. El nostre repte sempre ha estat aconseguir que sigui Nadal per a tothom. Des dels orígens aquesta campanya sempre s'ha concebut com una campanya diferent. No és tant el que fem, com tot el tracte humà que comporta aquesta acció.

Els regals tenen cap requisit?

Que siguin nous. Això és fonamental. Ens hem trobat amb molts

casos de joguines usades que no es troben en bon estat i que realment no podem donar. Per a nosaltres és molt dur, al final de la campanya, haver de llançar joguines velles... Això interpel·la molt i et fa pensar sobre la manera que tenim de viure el Nadal, tan allunyat de la seva essència. Amb aquesta campanya, no es tracta de donar del que ens sobra, sinó de compartir el que tenim. El fet que siguin joguines noves accentua el fet de compartir i el valor de la generositat. Al mateix temps, el gest senzill de comprar expressament la joguina et fa més conscient de la realitat de molts infants, i això fa que la campanya esdevingui molt més humana. Un petit gest pot manllevar molts somriures i ajudar a recuperar l'essència del Nadal.

De quin tipus de regals teniu més dèficit?

Les franges d'edat amb més dèficit de regals són els joves entre 13 i 16 anys i la gent gran. Per als adolescents, pensem en jocs de taula, puzzles, llibres, estoigs... i per a la gent gran qualsevol detall ben intencionat és rebut com un tresor: guants, colònia, necessers, sabatilles, mantes, ràdios petites...

Rauxa

La nova intransigència

Suïssa acaba d'aprovar mitjançant un referèndum la prohibició d'aixecar més minarets en el seu territori. Aquesta mesura, inèdita a tot Europa, ha provocat reaccions contràries arreu del continent i la mateixa Església catòlica, per boca dels bisbes suïssos, ha fet saber que aquesta iniciativa atempta contra la llibertat religiosa dels ciutadans i és clarament discriminatòria. Tant les autoritats religioses cristianes com les musulmanes coincideixen a dir que amb aquesta prohibició es crea un mal precedent i que és un entrebanc per al diàleg entre l'islam i la societat laica europea.

Ben mirat, en aquest afer la confrontació no ha vingut pas de part de cap altra creença religiosa, sinó de sectors laïcistes de la societat civil, i aquesta circumstància no es pot ignorar. Queda ben manifest que no es tracta en cap cas d'un conflicte entre religions, i a més s'ha d'admetre que aquí la postura intolerant ha vingut únicament i exclusivament del laïcisme. La intolerància, doncs, no es pot associar mai d'una manera automàtica i maniquea, com sovint es fa, a la religió. Qui es creu immune al virus de la intolerància té moltes possibilitats d'acabar-hi sucumbint.

Pensant-ho millor

José Delicado Baeza
Arquebisbe emèrit
de Valladolid

El Déu de la vida

En començar novembre la memòria i les commemoracions ens avisen: els fidels difunts i l'inexorable pas del temps. La mort és la condició inevitable i immanent de la vida humana fins que sobrevé. Com a fenomen de la mateixa vida? Què és, doncs, la mort? La mort fa pensar perquè l'ésser humà és l'únic animal que sap que ha de morir i es resisteix a aquest final. Per això algun filòsof de l'actualitat, des de la seva actitud agnòstica, escriu: «La mort per començar.» I raona dient que «ens converteix a la força en pensadors, en éssers pensants però, amb tot, continuem sense saber què pensar de la mort». Ens espera a tots abans o després, com si la portéssim dins de nosaltres mateixos.

«Ni que visquéssim setanta anys, i els més forts fins a vuitanta, al capdavall són de fatigues inútils, s'escolen de pressa, i passen volant», diu el Salm 89. És el màxim enigma de la vida humana, ens recorda el Vaticà II, el gran desafiament a totes les cultures i religions que reclama sempre una explicació satisfactòria, i si no s'aconsegueix per la fe, no és estrany que l'home, ésser pensant que coneix aquest desenllaç, es debati en aquesta recerca, per no dir en aquesta angoixa. Altra cosa és que no hi pensi i es distregui pertinacment per oblidar. La nostra cultura, que ens omple cada dia de violència i de mort, virtual o real, té un pudor manifest per oferir espais i moments de reflexió sobre el sentit de la vida, que és, al cap i a la fi, l'òptica millor per aproximar-nos a aquest enigma del qual ens parla el Vaticà II i que ens recorda que només a la llum del Verb encarnat, Crist Fill de Déu mort i ressuscitat, s'aclearia. Vagi per endavant la clau d'aquesta resposta.

Però tornem a aquestes situacions anímiques en aquelles persones que encara sembla que no han trobat aquesta clau tot i que la busquen. Per exemple, em va cridar l'atenció una declaració d'Alberti en aquest mateix sentit: «Me'n vaig amb els ulls plens d'esdeveniments d'un segle. Un segle d'horrors, d'enfrontaments, de separacions molt doloroses, de fets que habiten en els meus boscos interns i als gairebé 94 anys encara puc caminar sense perdre'm en aquesta frondositat. Però no em vull morir. Per què m'he de morir?» Joan Pau II manifestava que després de més de vint anys del seu ministeri, a pesar de les limitacions que li havien sobrevingut a causa de l'edat, conservava el gust per la vida i en donava gràcies al Senyor, perquè era bonic poder gastar-se fins al final en el seu servei. I afegia: «Al mateix temps, trobo una gran pau en el moment en el qual el Senyor em crida: De vida a vida!» I per això la seva pregària, reiterada cada dia, és la de l'esperança cristiana, que no hi ha res que arrabassi l'alegria de l'hora present, sinó que posa el futur a les mans de la divina bondat.

Eduard Brufau

